

PERIODISME I EDUCACIÓ

La visió de l'educació i l'escola segons Carles Capdevila

Treball Final de Grau en Mestre/a en Educació Infantil Menció en Cultura i
Llenguatge de la Infantesa

MUÑOZ CASELLAS, Olga

4t Curs. Treball Final de Grau

Tutor: Joan Soler i Mata

Grau en Mestra d'Educació Infantil

Facultat d'Educació, Traducció i Ciències Humanes

Universitat de Vic – Universitat Central de Catalunya

Vic, Maig de 2022

Agraïments

En primer lloc, estic molt segura que aquest treball no hagués estat possible sense el suport, la dedicació i l'acompanyament del meu tutor, Joan Soler Mata. Moltes gràcies per la tutorització, les hores invertides, la paciència, els ànims que m'has transmès quan no hi veia sortida i sobretot, per les ganes i la passió en fer aquest treball. Estic molt segura que els coneixements adquirits em serviran per a la meva vida personal i professional.

També vull agrair a totes les persones entrevistades que han fet possible donar llum aquest treball Antoni Bassas, Jaume Cela, Josep Capdevila, Marta Corominas i Xavier Ginesta. M'han ajudat a poder conèixer la realitat i la vida de Carles Capdevila i m'han fet estimar molt aquest projecte gràcies a les paraules que han dedicat al seu amic, company o germà.

En tercer lloc, agraeixo a totes i cadascuna de les persones que m'han ajudat i donat suport manera indirecta a continuar i no defallir al llarg dels quatre anys en el Grau en Mestre/a d'Educació Infantil.

En últim lloc, dedico aquest treball al meu avi, Xavier Casellas, estic segura que estaria molt orgullós.

Resum

Carles Capdevila i Plandiura va ser llicenciat en filosofia, periodista i director del diari *Ara*, entre altres coses. Va morir a 51 anys a causa d'un càncer, tot deixant un llegat periodístic marcat per la divulgació educativa. En tot moment va ser fidel als seus principis i va saber acostar els oficis més anònims a la realitat i als mitjans de comunicació, qüestionant i plantejant a la societat temes poc tractats com ara l'ensenyament, educar en valors, educació en positiu, etc.

En aquest treball he volgut fer un plantejament de la vida, la biografia i les idees educatives, personals i professionals de Carles Capdevila a través d'amics i familiars que van tenir la gran oportunitat de conèixer, i que van ser de gran rellevància a la seva vida. Així doncs, gràcies a entrevistes i anàlisi d'articles, llibres i conferències de Carles Capdevila, he pogut aprofundir en el seu pensament i conèixer les seves idees i ideals educatius des d'un enfocament proper i humà.

Paraules clau: educació, mitjans de comunicació, innovació, societat, periodisme, educació en positiu.

Abstract

Carles Capdevila Plandiura was graduated in philosophy, journalist and director of the newspaper *Ara*, among other things. He died of cancer at the age of 51, leaving a journalistic legacy marked by educational outreach. At all times he was true to his principles and knew how to bring the most anonymous jobs closer to reality and media, by questioning and raising to society little-discussed issues such as teaching, educating in values, positive education, etc.

The aim of this essay is to make an approach to Carles Capdevila's life, biography and educational, personal and professional ideas through his friends and family who had the great opportunity to meet him, and who were of enormous importance in his life. Thus, thanks to interviews and analysis of articles, books and lectures by Carles Capdevila, I have been able to go deeper into his thinking and learn about his educational ideas and ideals from a close and human perspective.

Key words: education, media, innovation, society, journalism, positive education.

Índex

<i>1. Introducció, justificació i objectius del treball.....</i>	<i>8</i>
<i>2. L'educació i l'escola en els mitjans de comunicació</i>	<i>11</i>
2.1. Escola i societat.....	11
2.2. Mitjans de comunicació	12
2.3. Escola, societat i comunicació pública.....	15
2.4. L'escola i els mitjans de comunicació	16
<i>3. Procés d'investigació</i>	<i>19</i>
3.1. Tècnica de recollida d'informació	19
3.2. Entrevistes.....	19
3.3. Disseny de l'instrument.....	21
3.4. Anàlisi documental.....	23
<i>4. Aproximació a la trajectòria de Carles Capdevila a través de les diferents etapes de la vida</i>	<i>25</i>
4.1. Infància, adolescència i estudis bàsics	25
4.2. Primers passos periodístics	27
4.3. Nova York.....	28
4.4. Diari.....	28
4.5. Ràdio	29
4.6. Televisió.....	30

4.7. Diari Ara.....	31
4.8. Llibres i premis	37
4.9. Projectes i commemoracions.....	38
5. <i>Carles Capdevila i l'educació</i>	43
5.1. Concepte d'educació i escola	43
5.2. Llibertat en educació	45
5.3. Educació positiva i amb humor.....	47
5.4. Paper dels i les mestres	48
5.5. Paper dels pares i mares	50
5.6. Cinc principis a l'hora d'educar	52
6. <i>Conclusions</i>	54
6.1. Sobre els objectius de la investigació.....	54
6.2. Sobre el procés d'investigació	58
6.3. Valoració final.....	60
7. <i>Bibliografia</i>	63
7.1. General	63
7.2. Sobre Carles Capdevila	66
7.3. Publicat per Carles Capdevila	67
7.4. Llibres de Carles Capdevila	70
8. <i>Annex</i>	71
8.1. Annex 1. Autorització de les entrevistes.....	71
8.2. Annex 2. Transcripció de les entrevistes.....	76

8.2.1. Entrevista Antoni Bassas.....	76
8.2.2. Entrevista Jaume Cela	86
8.2.3. Entrevista Josep Capdevila.....	92
8.2.4. Entrevista Marta Corominas.....	97
8.2.5. Entrevista Xavier Ginesta.....	102
8.3. Annex 3. Articles analitzats	107

1. Introducció, justificació i objectius del treball

El Treball de Final de Grau està centrat en la visió de l'escola i l'educació des del periodisme i els mitjans de comunicació a partir de la trajectòria i de les aportacions del periodista Carles Capdevila Plandiura (1965-2017).

El meu interès personal és poder conèixer amb profunditat la visió renovadora i positiva que tenia el periodista sobre l'educació per tal de poder posar-la en pràctica en el meu futur laboral. Carles Capdevila va ser un periodista apassionat i defensor de l'educació a través dels mitjans de comunicació, és per això que va tenir molt ressò en el món educatiu, donant sempre una visió positiva de la tasca educativa desdramatitzant-la, i posant més el focus en la vida i menys en les notícies.

He escollit aquest tema perquè al llarg dels meus quatre anys formant-me com a futura educadora, considero que l'educació és el futur i el motor del món, tots els nens i nenes que ara estan a l'escola són la societat que habitarà el món, les persones que portaran a terme els canvis adients per intentar que el món sigui una mica millor, i els educadors i educadores tenim un paper molt important en aquest procés, ja que som una peça clau per contribuir en aquesta evolució.

Quan em vaig plantejar el Treball de Final de Grau, per una banda, sabia que volia fer-ho sobre alguna temàtica que em portés a créixer i tenir més coneixements com a futura educadora, volia ampliar la meua visió i replantejar-me qüestions. Per altra banda, i prèviament al treball, ja havia llegit articles sobre Carles Capdevila, coneixia el ressò que tenia en el món educatiu i el gran llegat que havia deixat. Així doncs, vaig veure el moment idoni per ajuntar aquests dos aspectes, sabent que Carles Capdevila havia parlat molt del paper dels educadors i educadores i de la importància dels nens i nenes i les seves famílies. Estava segura que aquest tema em canviaria la visió i em faria créixer com a persona i professional, podent aplicar els coneixements al carrer i a les aules, contribuint cap a una educació sana, positiva i des de l'amor i la passió cap a la professió.

Així mateix, aquest treball és una manera de mantenir viu el llegat de Carles Capdevila, recopilar les seves idees i pensaments per tal de poder-li donar la veu que es mereix. A

més a més, per mi és un gran honor veure i conèixer les eines periodístiques que li van portar molt d'esforç per donar a conèixer com és realment educar les noves generacions.

Els objectius principals d'aquest Treball de final de Grau són:

- I. Aproximar-me a la funció del periodisme en la societat actual.
- II. Valorar el paper dels mitjans de comunicació en la visió que la societat que té de l'escola.
- III. Conèixer l'opinió de Carles Capdevila envers l'educació i l'escola.
- IV. Valorar les aportacions de Carles Capdevila a l'educació actual i l'escola.
- V. Treballar i conèixer l'educació en positiu.

Com a futurs educadors i educadores, podem i hem de continuar mantenint aquesta importància de posar l'educació a l'altura del periodisme, de la realitat, i posar els infants sempre en primer pla, ja que són el futur de la societat.

El Treball de Final de Grau està estructurat en sis parts:

En primer lloc, hi ha la introducció del tema. En aquest cas, es fa una justificació de la temàtica escollida, s'exposa la motivació personal del treball i s'expliquen els objectius que es volen arribar a aconseguir

En segon lloc, hi trobem el marc teòric, on es parla l'educació i l'escola en els mitjans de comunicació, formada per quatre subapartats. Es presenta una descripció i visió general de l'escola i la societat, s'introdueix i s'explica els mitjans de comunicació, es puntualitza i s'enllaça l'escola, la societat i la comunicació pública, i per últim, s'exposa la cohesió entre l'escola i els mitjans de comunicació.

Tot seguit, es fa una descripció de la metodologia de recerca emprada per elaborar el treball, les dues tècniques que s'han utilitzat per a la recollida d'informació i el disseny de l'instrument.

En quart lloc, s'exposa la biografia de Carles Capdevila, fent una aproximació i trajectòria del periodista de manera evolutiva a través de les diferents etapes de la seva vida, que aquestes són: els estudis, els passos periodístics, Nova York, el diari, la radio, la televisió,

el Diari *Ara*, els llibres i premis obtinguts i els projectes i commemoracions que se li han atorgat.

En cinquè lloc, consisteix en el recull de les idees principals de Carles Capdevila obtingudes a través de l'anàlisi de les dades obtingudes al llarg de la recerca. S'exposa el concepte d'educació i escola segons el periodista, la llibertat en educació, l'educació positiva i amb humor, el paper dels i les mestres, el paper dels pares i mares, i els cinc principis que creia que s'havien de tenir a l'hora d'educar.

Finalment, hi consten les conclusions, contrastant les dades obtingudes, analitzant les tècniques que s'han utilitzat en el treball, exposant els objectius obtinguts, fent una reflexió i valoració personal del que m'ha aportat el Treball de Final de Grau.

2. L'educació i l'escola en els mitjans de comunicació

En el següent apartat es fa una introducció, descripció i aproximació de l'escola, l'educació i els mitjans de comunicació. Estem en un moment on els mitjans són essencials i determinants pel nostre dia a dia, és per això que he vist necessari puntualitzar i analitzar la repercussió que té l'educació en els mitjans de comunicació des de diferents perspectives.

2.1. Escola i societat

L'escola és una institució i un espai amb l'objectiu de respondre i cobrir les necessitats bàsiques i intel·lectuals dels nens i nenes sobre unes determinades àrees, per tal que aprenguin a poder viure i adaptar-se a la societat. La Gran Enciclopèdia Catalana (1987) defineix l'escola com una "Institució col·lectiva, de caràcter públic o privat, on hom dona instrucció". Així doncs, l'escola adapta l'educació i l'ensenyament en funció dels contextos, els canvis socials, culturals i econòmics que desenvolupa la societat i el món en general, sent l'escolarització un mecanisme d'integració dels alumnes.

L'educació ha tingut una gran evolució al llarg dels anys, s'ha afrontat a moltes dificultats i reptes que han sigut determinants per l'actualitat, fent que sigui una realitat complexa i de constant transformació, reformulació i replantejament, ja que ha d'anar responnent a les necessitats de la societat que estan en constant canvi.

El fet que els processos educatius s'hagin d'anar adaptant constantment als canvis socials, provoca les famoses crisis de la institució escolar. Franch (1989), defensa utilitzar el terme <<institucionalització de la crisi escolar>> en comptes de <<crisi de la institució escolar>>, ja que és una paraula que comprèn els canvis socials i educatius. En el moment que hi ha un problema educatiu, hem de tenir clar que hi intervenen molts factors no només el problema en si. Normalment, es comet l'error d'analitzar la qüestió en conjunt sense separar els diferents subapartats interns, aquest fet provoca una falta d'assoliment de tots els objectius. És més, hem de veure el fet de manera general i poder-lo investigar detalladament cada subapartat que comporta, d'aquesta manera es podrà treballar, complaure les necessitats i poder-ho millorar. A tall d'exemple, el cas del fracàs escolar,

no només s'ha d'actuar envers aquest tema, sinó treballar els diferents subapartats que comporta; pobresa, violència, etc. (Tort, 1997: 21).

Així mateix, els problemes del sistema educatiu influeixen de manera directa a la societat, fent que sigui necessari un replantejament de l'educació, l'escola i l'ensenyament per tal d'haver-hi una bona intenció cultural i educativa. L'escola ha d'evolucionar en conjunt amb la societat i no de manera paral·lela, que és el que s'ha fet fins ara. Les escoles, els instituts i les universitats han de preparar els alumnes i futurs professionals de qualsevol àmbit, a saber-se adaptar a aquests canvis constants. Tal com diu Majó i Marqués (2002: 106): “Cuando la cultura y la Sociedad cambian de manera significativa, la educación también debe cambiar para seguir desarrollando su función transmisora del patrimonio cultural.”.

Hem arribat a tal punt de crisi educativa que fins i tot es posen en dubte els objectius educatius i culturals de l'educació. Aquesta situació d'adversitat per poder complaure i abastir tots els objectius bàsics de l'escola i les noves metes que es plantegen provoca una desconfiança social. Com explica Tort (1993: 25-27):

“L'allunyament de l'educació pública del que és la vida política, cívica o social és un fet i les demandes de més eficàcia s'han d'entendre més en relació amb un fenomen de pèrdua de confiança en l'educació bàsica que no pas gràcies a un interès generalitzat a favor de la potenciació de l'educació en conjunt. (...) Probablement les crítiques són justes, tot i que les causes són profundes i no es troben exclusivament al si de l'escola, sinó en el conjunt de les estructures socials, incloent-hi la mateixa escola. De fet, hom podria plantejar-se al revés. No serà que l'estructura social demana implícitament, en funció de variables d'ordre econòmic, polític i social, que l'escola es mantingui lluny dels àmbits innovadors? O potser és precisament la seva dimensió institucional la que impedeix una transformació més evident?”.

En definitiva, el disseny de les escoles ve determinat per les autoritats i la institució escolar, per aquest motiu seria suggeridor fer una anàlisi de la societat escolar, permetent veure la disposició i inadaptació de l'escola en el context i interessos socials.

2.2. Mitjans de comunicació

Els mitjans de comunicació o també anomenats mèdia, són sistemes de transmissió amb la finalitat de difondre alguna informació al públic. En concret, els mèdia són el canal que es fa servir per poder comunicar i fer que la informació pugui circular (Roiz, 2005: 17).

L'objectiu principal dels mitjans de comunicació és segons Gifreu (1991: 76-79): “informar (fets específics, dades, declaracions...), formar (fets i generalitzacions), entretenir (destinada o produir satisfacció immediata) i persuadir (missatges destinats a influir en la conducta o les creences)”.

La Gran Enciclopèdia Catalana (1987) defineix la paraula mitjà com “Allò que serveix per arribar a un fi.”, i la paraula comunicació com “Acció de comunicar o de comunicar-se; Acció i procés de transmetre un missatge, amb establiment d'una relació i una interacció social.”. Tanmateix, per les persones, la comunicació és bàsica i habitual. Com diu Camps (1991, citat per Espina, 1993: 20): “... la comunicació és el paradigma de la nostra cultura perquè la necessitem per sobreviure”. Un clar exemple és la manera que tenen els nadons per comunicar-se els primers anys de vida, primer amb gestos i va evolucionant fins a incorporar paraules per informar les seves necessitats, pensaments, opinions, etc. Els mitjans de comunicació influeixen molt en la visió del món que té la societat i, tenen uns efectes molt poderosos sobre les opinions, contradiccions, coherències, etc. del públic.

Cal diferenciar els termes de comunicar i informar, perquè comunicar és debatre, posar en comú idees, interessos amb un o diversos receptors, en canvi, informar és exposar un fet sense la necessitat d'haver-hi intercanvi d'opinions, en aquest cas el receptor té un paper passiu. La comunicació involucra informació, i aquesta actua com a matèria primera de la comunicació. En síntesi, Roiz (2005: 15), explica molt bé aquest terme:

“La comunicación es posiblemente la institución más poderosa (...), ya que favorece de los receptores en los valores y normas centrales de la sociedad, y contribuye a constituir un fondo común de conocimientos e ideas que facilita a cada individuo integrarse en la sociedad”.

Els mitjans de comunicació principals són la premsa (diaris, revistes, setmanaris), la ràdio, la televisió i internet. En aquest cas, són mitjans de comunicació de masses, ja que es dirigeixen a un públic variat i ampli i la seva manera de comunicar-se és a través dels mitjans de comunicació. La Gran Enciclopèdia Catalana (1987), defineix el terme comunicació de masses com:

Transmissió de significats culturals, dirigida a un gran públic.

És feta a través dels anomenats mitjans de comunicació de massa (o mitjans d'informació), dels quals són formes típiques, la premsa, la ràdio, la televisió i la cinematografia. Aquests mitjans depenen molt sovint d'organitzacions públiques o privades —i també de persones individuals—, que assumeixen la informació com una tasca social però amb uns objectius determinats per raons econòmiques, ideològiques o primàriament informatives. Normalment, també tenen la finalitat d'ésser mitjans de publicitat, per imperatius de finançament i de rendibilitat. En funció, doncs, de la finalitat i del contingut de la comunicació de massa, pot ésser considerada com a informació, propaganda, publicitat o relacions públiques, i totes, a part llur caràcter científic propi, també són unes tècniques, i, en certes ocasions, poden esdevenir un art. D'altra banda, els mitjans de comunicació de massa poden ésser avui dia elements motrius de caràcter alienador, de conseqüències no sempre imaginables. En aquest terreny sorgeixen qüestions molt greus, com és ara el control dels mitjans de comunicació de massa des de l'angle ideològic, econòmic o polític, el fet que aquests mitjans siguin sotmesos a un grup de pressió o a més d'un o bé siguin utilitzats com a arma del poder polític, el paper que puguin tenir en el desenvolupament de la cultura, etc.

Certament, vivim en una societat on la informació és necessària per poder viure i estar al dia de què succeeix al nostre voltant, per tant, els mitjans de comunicació són una eina clau i essencial per entendre el món que ens envolta i poder tenir una visió àmplia i extensa del que està passant, ja que dona veu al que succeeix, els conflictes i els problemes recents. Actualment, estem envoltats de tecnologia, cosa que ens proporciona poder conèixer i saber què està passant a l'altra punta del món en qualsevol moment.

“Los mensajes se transmiten a largas distancias con relativa facilidad, de tal manera que los individuos acceden a la información y a la comunicación originada en lugares lejanos. Además, con la separación del espacio y el tiempo acarreada por los medios electrónicos, el acceso a mensajes procedentes de fuentes geográficas remotas puede ser instantáneo.” (Thompson, 1998: 199).

Per altra banda, cal remarcar que els mitjans de comunicació són com un mirall per la societat, ja que reproduïxen el que passa al món, el problema és que en moltes ocasions només s'explica el que passa al moment i no el fet en general i des de diferents perspectives (Luhmann, 1990, citat per Tort, 1997:31). És a dir, no hi ha una producció real, sinó que és transformada i retocada segons el punt de vista del mitjà, influenciant el comportament de les persones, modificant les creences mitjançant la informació que considerant adient a proporcionar i ometent o ajustant informació incompleta. Hem de tenir en compte, que les informacions que rebem són triades segons la ideologia del mitjà, segons el redactor/a, etc. Provocant la manipulació i maquillatge de les notícies.

En conclusió, tot i viure en una societat plena d'informació, hem de ser conscients dels coneixements, és a dir, aprendre a saber analitzar la informació, entendre-la, aplicar-la, assimilar-la, etc., ja que no n'hi ha prou en estar ben informats. Així doncs, actualment els mitjans són molt importants i decisius en la vida social, influint en la realitat dels humans, donant una visió objectiva i subjectiva de la comunicació de massa i sent un element i eina bàsica per la societat i la política.

2.3. Escola, societat i comunicació pública

L'escola i l'educació són dos conceptes seguits des de molt a prop pels mitjans de comunicació. Les seves tasques i funcions són examinades en segons l'enfocament i el progrés del moment. Tal com exposa Tort (1997: 46) "l'educació és un component important de l'estructura social atès que és una activitat comuna a totes les persones, tant si són anònimes com públiques, i, per tant, és una activitat humana que afecta col·lectivament en conjunt". Això implica que, l'avenç dels mitjans de comunicació ha creat un conflicte entre l'educació, la cultura i la societat.

A simple vista es pot veure que hi ha una mala comunicació i relació entre l'educació i els mitjans de comunicació. La realitat és que hi ha una gran demanda de renovacions educatives que s'han portat a terme, però la gran majoria, segons els mitjans de comunicació, no han obtingut els resultats previstos, tenint en compte que la premsa dona una visió de l'educació molt estereotipada amb pocs exemples de la pràctica i pocs arguments fonamentats (biogràfics, pràctics, personals, vivències, etc.):

Comencem per una afirmació que pot semblar una mica agosarada: no gaudim d'uns mitjans de comunicació gaire sensibilitzats per les qüestions educatives.

La nostra sòlida tradició pedagògica, l'esplèndida història escolar del país, i el voluntarisme i la dedicació indubtable dels nostres ensenyants no tenen una contraprestació suficient de suport a la seva tasca educativa en els mitjans de difusió. Es tracta, diguem-ho clarament, d'un dèficit en la divulgació dels coneixements necessaris per a una educació quotidiana adient amb el temps actual. Aquest dèficit es dona en un doble sentit: d'una banda, de l'escola enfora: de l'altra, dels mitjans de comunicació cap a les audiències. (Caivano, 1991: 5).

Considero de gran importància aquesta opinió, perquè l'educació està molt infravalorada per la societat i els mitjans de comunicació en general, aquests no valoren lo suficient la feina pedagogia dels educadors i educadores.

Les noves tecnologies juntament amb els mitjans de comunicació, han creat canvis en la forma de vida de les persones, tenint un paper molt important i decisiu en la vida. La premsa generalment destaca els aspectes dolents o poc usuals de la realitat (Tort, 1997: 48) i en grans ocasions només dona importància als errors i els problemes, deixant de banda els avenços i les innovacions. Per aquest motiu, s'ha d'ensenyar a la societat a entendre i codificar aquesta informació per tal que puguin ordenar-la i interioritzar-la correctament, fent que puguin opinar i donar el seu punt de vista de manera coherent i raonada.

En conjunt, Tort i Carbonell (2008: 81), proposen algunes recomanacions i propostes per entendre millor i enriquir l'opinió en el camp educatiu:

“Influir per tal que l'educació aparegui en formats periodístics, nous i no tan nous (documentals, films, històries de vida, treballs d'estudiants, reportatges, etc.) que puguin recollir la globalitat i els matisos dels fenòmens educatius i que puguin fer contrapès a tertúlies i debats, però també a recursos banals i reiteratius (plantar-se davant d'una escola amb un micròfon a la mà per demanar esbojarradament <<què pensen els nens i les nenes>>). I promoure la consolidació d'un banc de dades audiovisuals amb reportatges sobre experiències educatives recollides tant pels mateixos autors i la comunitat, com per televisions locals, autonòmiques, estatals, etc.”

“Preveure, dins dels estudis de Ciències de la Informació, la possibilitat de programar alguna assignatura, màster o oferta de formació permanent sobre periodisme especialitzat en educació. Això podria repercutir positivament tant en una millor del tractament mediàtic dels temes educatiu com ens els vincles entre els professionals de la comunicació i els de l'educació”.

En síntesi, s'ha d'introduir més l'educació en els mitjans de comunicació, donar a conèixer les bones notícies que passen en relació aquest tema, poder comprendre a través de l'experiència diferents veus i opinions i, fer que no només surti l'ensenyament a la premsa quan sigui per explicar conflictes i males notícies.

2.4. L'escola i els mitjans de comunicació

La cohesió entre el sistema educatiu, la cultura i la comunicació ha anat progressant cap a un aïllament consecutiu entre l'educació i la cultura.

Educació i cultura no són el mateix, però sí que són dues facetes del mateix. Dues facetes tan imprescindibles d'una de l'altra que no serien l'una sense l'altra. L'educació sense la cultura és un medi buit de contingut i una acció sense comesa. La cultura sense l'educació no solament no dura ni dos minuts,

sinó que ni es podria constituir com a tal. L'educació ve després de la cultura: és el procés pel qual aquesta s'adquireix, es perpetua i s'escampa. Però també l'educació és abans que la cultura. En la cultura mai ningú pot crear res sense que l'educació li hagi donat alguna cosa; és a dir, la cultura l'ha precedit. Per tant, també la cultura és abans i després de l'educació. (Trilla 1993: 274).

Jaume Trilla ens deixa clar la seva opinió sobre la relació entre educació i cultura afirmant que han de viure paral·lelament, s'han de cohesionar. Per aquest motiu els educadors i educadores hem de treballar-ho amb els nens i nenes de manera conjunta, ja que fent-ho ajudarem a potenciar el seu coneixement i a tenir una opinió més crítica i personal del món.

El paper de l'educació segons els mitjans de comunicació és contradictòria i pluridimensional, associada a una realitat educativa confusa i social (Tort, 1997: 15). Hi ha un gran dèficit de la informació científica especialitzada en educació, creant una absència de la pedagogia i dels progressos culturals educatius. És a dir, hi ha una manca molt gran de coneixement sobre el tema, provocant una visió poc realista i propera envers l'educació. La informació no acaba sent realista ni propera, ja que la manca de coneixement provoca no poder aprofundir ni explicar de manera clara la notícia.

Els professors i professores es troben afectats i influenciats pels comentaris i opinions dels mitjans de comunicació, ja que creen la necessitat de transformacions accelerades i perdurables en la societat, canviant i modificant la cultura i l'educació de la societat (Tort, 1997: 33). Per altra banda, la gran presència dels mitjans de comunicació, la seva influència social i l'evolució de la societat, ha imposat i forçat a l'escola a estar en constant replantejament dels seus objectius, funcions i estructuració, involucrant les noves tecnologies i els mitjans de comunicació com una forma de lleure més, una oferta més dins l'ensenyament i la formació dels nens i nenes.

En efecte, s'ha de promoure la tasca del coneixement per part dels alumnes, adaptant la transmissió cultural de l'escola, la universitat, les acadèmies, etc. als canvis constants, integrant els mitjans de comunicació com a part del procés educatiu de coneixement. Normalment, hi ha una contraposició de valors entre les noves tecnologies i l'escola, però s'ha de configurar aquesta contradicció, introduir la diversió i l'espectacle dels mitjans de comunicació a l'esforç i l'aprenentatge de l'escola, creant una relació sana i segura pels infants i poder integrar la realitat i, per tant, connectar els contextos institucionals (Tort, 1997: 39).

Un altre aspecte rellevant i tractat anteriorment, tal com esmenta Tort (1997: 51) “és la dificultat de disposar d’un periodisme especialitzat”, ja que l’educació es considera assumible per a tothom, fent que qualsevol persona pugui tractar i parlar de qualsevol terme educatiu i pedagògic sense la necessitat de tenir coneixements específics del terme, així doncs, en molts mitjans de comunicació hi ha una opinió poc coherent amb el món educatiu, comportant una amenaça i falta de rigor per parlar sobre alguns conceptes sobre el món educatiu i escolar. Tort (1997: 52) afegeix “Seria desitjable que en el panorama periodístic actual hi hagués una dosi més gran d’especialització en relació amb la temàtica educativa.”. Per aquests motius, l’escola i l’educació hauria de ser un element de gran importància i rellevància per la cultura.

És evident, s’ha de canviar la visió de l’educació i l’ensenyament en els mitjans de comunicació, fent una visió més conscient i científica. Hi ha d’haver una opinió articulada i rigorosa de la informació i les opinions, creant discussions i pensaments aprofundits i coherents amb la realitat i les perspectives educatives. Tort i Carbonell (2008: 67) afirmen que “la forta presència de l’ensenyament dels mitjans de comunicació en els darrers mesos hauria de convertir-se en una oportunitat per aprofundir en la problemàtica educativa més enllà de les respostes fàcils.”.

En conclusió, fan falta més periodistes formats en educació i ensenyament, que puguin comunicar als oients i en els mitjans de comunicació informació sobre l’evolució, la millora i els problemes educatius a través d’una mirada científica, segura i amb coneixements sòlids i específics del tema.

3. Procés d'investigació

En el següent apartat es presenta la part metodològica de la recerca que he considerat més adequada per portar a terme un anàlisi exhaustiu. És per aquest motiu que s'inicia amb la descripció de la tècnica de recollida d'informació, l'entrevista, el disseny de l'instrument i l'anàlisi documental.

3.1. Tècnica de recollida d'informació

Tal com he explicat en la introducció, aquest treball pretén conèixer i analitzar la visió de l'escola i l'educació del periodisme i els mitjans de comunicació a partir de la trajectòria del periodista Carles Capdevila i les aportacions de les persones properes del seu voltant.

La tècnica principal de recollida de dades que es porta a terme en aquest treball són principalment les entrevistes amb la Marta Coromina, en Josep Capdevila, en Xavier Ginesta, en Jaume Cela i l'Antoni Bassas. Persones, amics i familiars propers a la vida i l'entorn de Carles Capdevila. Per altra banda, també s'utilitza l'anàlisi documental de llibres utilitzats i articles publicats i escrits pel mateix Carles Capdevila, analitzant l'escola, els mitjans de comunicació i la trajectòria vital.

3.2. Entrevistes

Un instrument de recollida de dades és l'entrevista, puix que la finalitat d'aquesta recerca és centrar l'interès en l'estudi dels significats de la vida humana i social del periodista Carles Capdevila, fent èmfasi en la descripció i comprensió d'una realitat a través de persones properes i de confiança del seu voltant. L'entrevista és una tècnica de recollida de dades qualitativa. Tal com exposen Reichardt i Cook (1986), la investigació qualitativa ofereix l'oportunitat de centrar-se en l'experiència social, i, per tant, es caracteritza per una concepció global, orientada als resultats objectius. Així doncs, aquesta metodologia està orientada a la interpretació, la comprensió i la presa de decisions per portar a terme una anàlisi detallada.

Certament, l'entrevista és una tècnica on l'investigador vol obtenir informació de manera oral i personal, sent una conversa proposada amb unes finalitats científiques concretes,

basada en la comunicació oral i normalment individual amb respostes lliures. Corbetta (2007), assenyala que és una conversació provocada per un entrevistador, amb un nombre determinat de persones i amb una finalitat cognitiva, Sierra (1998) afegeix i assegura que l'entrevista és un instrument eficaç, perquè es fonamenta amb la investigació humana. Reforçant el punt de vista de Corbetta, les entrevistes han de ser obertes i sense categoritzar, per tal que els entrevistats es puguin expressar lliurement. Alonso reafirma:

(...) la entrevista de investigación es por lo tanto una conversación entre dos personas, un entrevistador y un informante, dirigida y registrada por el entrevistador con el propósito de favorecer la producción de un discurso conversacional, continuo y con una cierta línea argumental, no fragmentada, segmentada, pre codificado y cerrado por un cuestionario previo del entrevistado sobre un tema definido en el marco de la investigación. (2007, p. 228).

Malgrat això, s'ha de tenir en compte un aspecte molt clar i específic a l'hora de definir i entendre aquesta tècnica, atès que el propòsit ha de ser recollir informació d'un participant sobre un determinat interès a partir de la seva interpretació del món i de la realitat.

Així doncs, les meves entrevistes són de la tipologia semiestructurada, la més aconsellada per portar a terme en una recerca com aquesta, ja que es basa en un guió obert que es va concretant a mesura que s'avança l'entrevista, reestructurant i afegint noves preguntes a mesura que es va conversant. En relació amb aquesta definició, Corbetta (2003: 72-73), argumenta que l'entrevista semiestructurada és un instrument que s'adapta a les diferents personalitats de cada persona, basada en l'explicació i les paraules de l'entrevista, sent un procés dinàmic i podent dissenyar un instrument flexible d'investigació. Per tots aquests motius, vull permetre que els entrevistats puguin fer els matisos necessaris i que disposin per afavorir i enriquir el procés d'investigació. A més a més, és una manera de poder adaptar les preguntes a la persona i al context, podent fer les modificacions de l'ordre i l'estructura.

En el meu cas vaig fer cinc entrevistes a amics i familiars propers de Carles Capdevila i professionals del periodisme i l'educació per ajudar-me a completar el seu pensament i tenir una visió més àmplia sobre el periodista. Una de les característiques d'algunes entrevistes és que es van haver de fer a distància, recurrent a l'aplicació del Zoom a causa de la pandèmia, la distància i la disponibilitat horària. Cadascuna de les entrevistes s'han registrat amb una gravadora o amb una gravació en vídeo, per tal de no perdre cap

informació rellevant. Altrament, al moment s'anotaven a l'ordinador o al paper conceptes rellevants i observacions d'expressions del llenguatge no verbal present en el moment.

3.3. Disseny de l'instrument

En primer lloc, cal destacar que totes les entrevistes van ser enviades prèviament al dia de la trobada, per tal que l'entrevistat pogués saber els temes a tractar i pogués tenir una orientació més detallada dels temes a parlar. Addicionalment, a cada persona es va trametre un document d'autorització amb el consentiment d'acceptar ser entrevistat i gravat, per utilitzar algun tall de gravació o de vídeo durant l'acte de defensa del Treball de Final de Grau. Les preguntes i respostes d'aquestes entrevistes i les autoritzacions es troben els annexos 8.1 i 8.2.

Segonament, tot i que cada entrevista ha set única, he seguit el següent esquelet per estructurar les preguntes:

1. Presentació de l'entrevistat.
2. Relació de l'entrevistat amb Carles Capdevila.
3. Preguntes sobre la infantesa / adolescència.
4. Preguntes sobre la gran passió cap a l'educació.
5. Preguntes de la personalitat de Carles Capdevila.
6. Què pot aprendre un estudiant de mestra de Carles Capdevila?
7. Explicació d'alguna anècdota o fet rellevant amb el periodista.

La primera entrevista que es va realitzar va ser a la Marta Corominas, professora de la Universitat de Vic, voluntària a l'Associació *Options* Catalunya i Nepal i amiga d'en Carles Capdevila des de secundària. Entre altres coses, un dels motius de la seva gran amistat en l'adulthood és la creació conjunta de l'associació *Options* Catalunya i Nepal, la qual van començar a crear de manera conjunta, sent una associació on es porten a terme accions educatives tant a Catalunya com al Nepal. La trobada es va poder fer presencialment als espais de la Universitat de Vic. L'entrevista, es va portar a terme l'onze de novembre de 2021 i va tenir un total de set preguntes, amb la finalitat de poder conèixer i l'opinió personal i professional sobre el periodista i tenir una visió més propera

a ell. Es tracta de preguntes d'opinió personal sobre la visió i el llegat que li ha quedat d'en Carles Capdevila.

La segona entrevista realitzada va ser al germà d'en Carles Capdevila, en Josep Capdevila, periodista. La seva relació era estreta i unida. Tot i la distància no van perdre el contacte en cap moment. Aquesta entrevista es va fer el vint-i-tres de desembre del 2021, mitjançant el programa de Zoom. L'entrevista va tenir un total de dinou preguntes les quals es van centrar sobretot a aprofundir i conèixer la infantesa i l'adolescència de Carles Capdevila i a tenir una visió més familiar d'aquest.

La tercera entrevista és realitzar el dia u de gener de 2022 al periodista i professor de periodisme de la Universitat de Vic Xavier Ginesta. L'entrevista seguia un guió semblant a la de la Marta Corominas, exceptuant algunes preguntes amb relació a la vinculació d'en Carles Capdevila amb el poble. D'aquesta manera es va poder obtenir informació semblant però des de diferents punts de vista, ja que en aquest cas la relació amb en Carles Capdevila era una relació professional i de poble. La trobada també es va portar a terme mitjançant el Zoom amb un total de tretze preguntes.

A continuació, el trenta-u de gener de 2022, es va fer l'entrevista a Antoni Bassas, periodista i amic molt proper de Carles Capdevila. L'entrevista es va portar a terme de manera presencial a l'edifici del diari *Ara* de Barcelona, es va compondre amb un total de dinou preguntes centrades a conèixer el paper de Carles Capdevila en el món periodístic i les seves arrels en els mitjans de comunicació, a través d'una visió professional i d'amistat.

Finalment, el dia dos de març de 2022 es va fer l'última entrevista a Jaume Cela, mestre jubilat, escriptor i col·laborador del suplement "Criatures" del diari *Ara*. La relació de Jaume Cela i Carles Capdevila era sobretot professional, propera i de molta confiança. L'entrevista es va portar a terme presencialment a Santa Eulàlia de Riuprimer. Aquesta entrevista va tenir un total de vint-i-una preguntes on es van poder abordar i tancar molts temes sobre Carles Capdevila.

3.4. Anàlisi documental

L'anàlisi documental és un procés llarg i complex que m'ha ajudat a completar les entrevistes realitzades. Rodríguez (2005), descriu la tècnica com la derivació d'una memòria i el conjunt d'expressions i representacions que li serveixen d'icona. Així doncs, aquesta tècnica de recollida de dades serveix per analitzar a partir d'eines formals com ara l'autor, l'editorial, etc. on es recullen i seleccionen documents per ser investigats i analitzats, com per exemple el Projecte Educatiu, lleis, autobiografies, etc. Un cop identificada la tipologia del document, cal fixar-se en el contingut: el missatge que conté i la temàtica que recull, entre altres coses, identificant el document i el missatge. Simons (2011: 98) afirma que: "El análisis de documentos suele ser un útil precursor de la entrevista y de la observación para indicar los temas que valga la pena analizar en el caso y ofrecer un contexto para la interpretación de los datos".

L'anàlisi documental que s'ha portat a terme en aquest treball, principalment han set els articles i els llibres publicats per Carles Capdevila. Aquest instrument m'ha ajudat a poder ampliar i obtenir la informació complementària de la vida del periodista i poder contrastar-ho amb la informació de les entrevistes, per elaborar les idees principals de Carles Capdevila que he sintetitzat en l'apartat cinquè del treball: conèixer el seu concepte d'educació i escola, comprendre la relació entre l'educació i els mitjans de comunicació, tenir coneixement de la seva filosofia de vida, l'educació en positiu i educar amb humor, constatar la gran importància del paper dels mestres segons el seu punt de vista i apropiarme a la seva visió d'educació i cultura.

El procés metodològic que he seguit per seleccionar els articles ha estat el següent:

- Llegir tots els articles publicats per Carles Capdevila al diari *Ara*.
- Fer una selecció detallada sobre els articles més adequats que em poden ajudar i ampliar la visió i les idees de Carles Capdevila dins de l'àmbit escolar i educatiu.
- Catalogar, escanejar i imprimir els documents escollits (adjuntats a l'annex 8.3).
- Llegir, analitzar i seleccionar detalladament tots els documents.

Fer un buidatge segons els punts següents: el concepte d'educació i escola, la llibertat en educació, l'educació positiva i amb humor, el paper dels i les mestres, el paper dels pares i mares i els cinc principis a l'hora d'educar.

Per últim, cal tenir en compte que abans d'iniciar l'anàlisi dels documents, es van ordenar els articles segons el criteri cronològic escrits per poder tenir una visió global, i veure el progrés i l'evolució de la seva opinió i pensament. Els articles analitzats es troben a l'annex 8.3.

4. Aproximació a la trajectòria de Carles Capdevila a través de les diferents etapes de la vida

La informació extreta dels següents subapartats estan extretes de les entrevistes que hi ha a l'annex 8.2 i les referències bibliogràfiques concretes de tots els llibres, pàgines web i articles es troben a la bibliografia, concretament a l'apartat 7.

4.1. Infància, adolescència i estudis bàsics

Carles Capdevila Plandiura va néixer a Els Hostalets de Balenyà el 13 d'agost de 1965 i va morir a Barcelona l'1 de juny de 2017, després d'una dura lluita contra el càncer. Tal com comenta el periodista Àlex Gutiérrez (2017), en un article al diari *Ara*, va deixar “un valuós llegat periodístic personal marcat per una especial sensibilitat educativa i social.”.

Els Hostalets de Balenyà és el poble on va viure Carles Capdevila durant 19 anys, un municipi d'Osona de 2948 habitants l'any 1981 i 3900 en l'actualitat (segons l'Institut d'Estadística de Catalunya). El nucli pertany al municipi de Balenyà, situat al sud d'Osona, al costat de la carretera C-17 de Barcelona Puigcerdà i a la capçalera del riu Congost. Tal com explica el seu germà Josep Capdevila, “ell va ser molt feliç, de petit va ser molt feliç, vam tenir la sort de viure en una família molt unida”. El nucli familiar estava format per la Isabel (mare), en Carles (pare), en Josep Capdevila (germà gran) i en Carles Capdevila (germà petit). Josep Capdevila afegeix¹:

No teníem cap problema important i vam poder tenir una infància molt feliç. A més a més, el que més li agradava amb en Carles era sortir a jugar, sobretot al carrer, un lloc on per ell era la seva gran passió i sempre estava amb els companys i els amics jugant fora de casa.

¹ Entrevista Josep Capdevila, 23 desembre 2021.

Pel que fa a l'educació, Carles Capdevila va anar fins als 9 anys a l'escola que hi havia al poble, l'escola pública Joan XXIII, una institució pública d'Educació Infantil i Primària. Seguidament, va anar al col·legi privat Pive de Tona. Aquest era una institució i residència elitista on en aquells moments només hi podien anar nois. Finalment, va anar a l'Institut Jaume Callís a realitzar el Curs d'Orientació Universitària (COU). Allà va acabar els seus estudis fins a poder accedir a la universitat.

Tal com explica el seu germà, la infantesa i l'adolescència de Carles Capdevila van ser claus per fer néixer la seva gran passió cap a l'educació. Primerament, creu que Carles va agafar com un exemple la manera que els van educar els seus pares, ja que “va veure un reflex per poder dedicar-se, no al món de l'educació, perquè era més pel món del periodisme, però sí que els darrers anys, com tots sabem, la seva gran passió va ser l'educació”. Així doncs, un cop adult, es va voler bolcar amb molt entusiasme en el món educatiu i dedicar-s'hi completament, segurament gràcies a les seves arrels de petit.

En la mateixa entrevista citada, Josep Capdevila, afirma que hi ha un educador que va marcar a Carles Capdevila des de petit, una persona que admirava molt i només tenia bones paraules cap a ell. Aquest és el mestre que va tenir Josep Maria Mas a l'escolarització en el centre Pive, que tal com comenta el germà “va ser la llum que el va il·luminar i al que hi tenia molt respecte i admiració”. El mateix Carles Capdevila (2016), dedica unes paraules a les persones que el van marcar en l'àmbit educatiu, entre elles Josep Maria Mas:

Començo per la Madre Adela. A la seva falda vaig aprendre a llegir i escriure als tres anys, i llegir i escriure són les dues coses que em fan més feliç. Al Josep Maria Mas, que em va fer estimar la filosofia i em va empènyer a estudiar-la. A la Bruna Cararach, que em va fer entusiasmar amb la llengua francesa.

Quan va tenir 19 anys, en Carles va marxar a viure a Barcelona. El seu germà, Josep Capdevila, assegura que va marxar a causa de la seva gran inquietud, ja que Hostalets era un poble molt petit i ell necessitava conèixer i descobrir nou món. Tenint en compte que eren els anys vuitanta, no era habitual que els estudiants es traslladessin a una ciutat tan lluny per estudiar o viure. Així mateix, un cop a Barcelona, va estudiar i es va llicenciar en Filosofia per la Universitat de Barcelona (UB). El germà puntualitza que “la idea

d'estudiar filologia i filosofia el va influir molt, Josep Maria Mas, el professor del Pive, que el va guiar cap aquest camí.”.

4.2. Primers passos periodístics

Abans de marxar d'Hostalets de Balenyà, en Carles va iniciar la seva trajectòria periodística a la ràdio municipal del poble amb el programa *Guirigall* de Ràdio Pista, tal com relata el mateix Carles Capdevila (2016):

És una ràdio que la vaig veure néixer des de molt jovenet, des dels 17 anys i és el meu programa [...]. Els diumenges fèiem el suplement de 9h a 14h, posàvem alegria i festa major a la nostra simfonia.

Tot seguit, i un cop a Barcelona, es va introduir al periodisme escrit com a redactor de la secció de Societat del diari *Avui* l'any 1989 fins a arribar a ser cap en aquesta àrea². També va treballar al *Lecturas*, però com comenta el seu germà, “no era el que més li agradava.”. Per altra banda, gràcies a aquest diari Carles Capdevila i Antoni Bassas es van veure per primer cop. Tal com explica Antoni Bassas³:

Ell i jo recordàvem que ens vam conèixer quan ell treballava al *Lecturas*, a un suplement que es deia *Tot i Més* de la ràdio, on normalment parlava de programes de TV3 i una mica de la vida dels famosos catalans. Un dia ell va venir a entrevistar amb en Puyal, que aleshores feia un programa de televisió a TV3 i el vaig atendre jo, perquè jo formava part de l'equip d'en Puyal en algun dels seus programes de la tele. Així doncs, en Carles sempre em recordava que era una de les primeres vegades que ens havíem saludat.

En darrer lloc, abans de fer un gran salt en la seva carrera professional, durant la primera guerra del Golf Pèrsic, l'any 1991, Carles Capdevila va tenir la idea de portar endavant el *Diari de la Pau*. Com comenta Àlex Massllorens (2017), “va convèncer, a tot un grup de periodistes escèptics, que aquella bogeria era possible”. Aquest era un diari que es va

² Salgado, F. (2020). Carles Capdevila i Plandiura. *Diccionari històric de periodistes catalans*. Recuperat 7 febrer 2022, de https://dichpc.iec.cat/periodista_un.asp?id_persona=1103

³ Entrevista Antoni Bassas, 31 gener 2022.

pensar i portar a terme amb una setmana, i era una manera de protestar pel silenci que feia la premsa envers el conflicte que hi havia. Segons comenta Àlex Gutiérrez (2017), el gran èxit d'aquest projecte va fer que Carles Capdevila recordés sovint als seus companys i companyes de professió que: “els periodistes escrivim per ser llegits, així que la comercialitat no és ‘per se’ cap deshonor, al contrari.”.

4.3. Nova York

L'any 1992 Carles Capdevila va marxar a viure a Nova York amb la seva dona Eva Piquer fins a l'any 1994 com a corresponsal de premsa del diari *Sport*. Allà van viure en un pis a Manhattan. Al llarg de l'estada a Nova York, en Carles va redactar el llibre *Nova York a la catalana*, un llibre publicat a Barcelona, però escrit a Nova York, on barreja tot de relacions que té la ciutat amb el seu país en els darrers cent cinquanta anys. Xavier Ginesta⁴ comenta, “va fer un llibre molt interessant, ‘Nova York a la Catalana’, un llibre on comença a posar les bases de la seva trajectòria professional”, i afegeix “va decidir marxar a Nova York, allà va començar una crònica de viatges, ens va demostrar que es podia convertir amb un periodista internacional, va trencar les fronteres d'un poble.”.

Dos anys més tard de la publicació del llibre, va obtenir el Premi del Llibre de la Generalitat de Catalunya. En síntesi, marxar a viure fora i sortir de la seva zona habitual, li va suposar una experiència de creixement i evolució personal molt gran, obrint-se a nous espais de coneixement i subduiria.

4.4. Diari

La tornada a Barcelona va ser decisiva i determinant, puix que és quan s'integra de ple al sector de premsa i de la comunicació, introduint-se com a cap de premsa del Grup Enciclopèdia Catalana de l'any 1996 al 1998. A banda d'això, entre l'any 1995 i el 2010,

⁴ Entrevista Xavier Ginesta, 17 gener 2022.

és articulista col·laborador dels diaris *Avui*, *El Periódico* i *el El 9 Nou*, fent articles d'opinió, Gutiérrez (2017) remarca que “els seus articles tenen sempre una moral –deutora de la seva formació humanística-, però parteixen de la petita anècdota o de la frase caçada al vol que diu més del que semblava que pretenia en principi.”. Així doncs, ja podem veure que des del primer moment fa un enfocament enginyós i creador de la informació cap al públic.

4.5. Ràdio

Altrament, entremig d'aquest procés, s'introdueix als mitjans audiovisuals, la ràdio i la televisió on deixa veure un dels seus grans talents que és l'humor. L'any 1996 entra a la ràdio fent de col·laborador al programa *El matí de Catalunya Ràdio* a la secció d' *'Alguna Pregunta més?'*, un espai d'humor sobre la situació política, presentat per Antoni Bassas, que segons aquest⁵, va ser un punt d'inflexió, i d'evolució molt gran per Carles Capdevila:

Vaig estar 14 anys dirigint i presentant el *Matí de Catalunya Ràdio* on vaig conèixer en Carles.

Ara m'adono que ell el que tenia era un perquè per fer les coses, i el “perquè sempre s'ha fet així” no li interessava, ell tenia molta personalitat davant de qualsevol fet professional, fins al punt que ell *'Alguna Pregunta Més'* el va fer créixer a partir de la seva personalitat.

Com a conseqüència del gran èxit i la gran dedicació de Carles Capdevila, a partir de l'any 2000 va passar a dirigir i a presentar el programa *'Alguna Pregunta més?'* fins a l'any 2007. Seguidament, torna a fer un pas molt important a la ràdio, on comença a sortir a la llum la seva gran passió i interès cap a l'educació. Es converteix en director i presentador del programa *Eduqueu les criatures* de *Catalunya Ràdio* de l'any 2006 al 2010, on va demostrar i ser capaç de posar l'educació al mateix nivell que temes polítics, socials, econòmics i culturals, és a dir, gràcies al seu humor sarcàstic, va posar els infants a la mateixa altura i els hi va donar la mateixa importància que altres temes actuals. Al

⁵ Entrevista Antoni Bassas, 31 gener 2022.

llarg del seu trajecte per *Catalunya Ràdio*, també va col·laborar amb el programa *Minoria absoluta*, un programa d'humor emès a *RAC1* on es feien paròdies polítiques i socials, i a més a més, va crear la campanya solidària del *Tió Solidari pel Banc dels Aliments*. Aquesta era una iniciativa benèfica per recollir aliments bàsics i essencials per repartir a les famílies més necessitades.

En definitiva, Carles Capdevila va deixar una gran empremta a la ràdio. Tal com comenta Xavier Ginesta:

Destacaria que tot i el que puguin dir, la faceta periodística és tant o més important que les altres, per exemple, hi ha determinats èxits radiofònics a Catalunya com ara el *D'una pregunta més*, i determinades seccions d'humor de formats matinals de ràdio com ara *El Matí de Catalunya Ràdio*, que deriven d'una aposta que en un moment determinat, en Carles Capdevila juntament amb altres periodistes (migrats per Antoni Bassas en *El Matí de Catalunya Ràdio*), van fer per posar un humor en l'actualitat i, per tant, aquesta capacitat de posar humor en l'actualitat, jo crec que en Carles se li ha de destacar molt.

4.6. Televisió

Pel que fa a la televisió i al mateix moment del seu debut a la ràdio, Carles Capdevila es va introduir al món de la televisió com a subdirector i guionista de *Malalts de tele* entre l'any 1998 i el 2000, un programa d'humor on es repassa amb ironia l'actualitat social i política (transmès en directe en un plató de televisió amb públic) i *Set de notícies* l'any 2000, un altre programa d'humor que recrea un telenotícies i, per tant, és una paròdia dels informatius que es fan a la televisió.

Tot seguit, al cap de quatre anys va ser el creador, director i presentador del programa convertit en versió televisiva '*Alguna Pregunta Més*', Carles Capdevila hi va estar treballant de l'any 2004 al 2008. Sense parar ni un moment, l'any 2008 es va convertir en el director i presentador del programa *Qui els va parir de TV3*, un programa enfocat als infants i de la feina que tenen els pares i mares en la seva educació. Així doncs, continua marcant una clara línia d'interès professional cap a l'educació i l'ensenyament.

En últim lloc, pel que fa a la trajectòria televisiva de Carles Capdevila, va col·laborar als espais *El club* i *Divendres de TV3*. El dos eren uns programes de magazín d'entreteniment els quals parlaven sobre l'actualitat a través de l'humor i amb temes molt diversos.

4.7. Diari Ara

El següent punt a considerar de Carles Capdevila és el més important i decisiu en la seva carrera professional i en gran part personal. El 28 de novembre de 2010, en plena crisi econòmica, impulsa i és el director d'un nou diari, el diari *Ara*. Aquest és creat amb l'ajuda d'amics i col·laboradors que ha anat coneixent al llarg de la seva trajectòria periodística com ara amb Antoni Bassas, l'Albert Om, Toni Soler, etc.

El seu gran amic Bassas, va ser una peça molt important en aquest diari. Actualment forma part de la direcció del diari *Ara*, en l'entrevista realitzada explica que des del moment que va tornar d'Estats Units, ha format part del diari:

[...] A finals de 2009, començament de l'any 2010, m'escriu Carles Capdevila i em diu que li agradaria venir-me a veure a perquè em vol explicar un projecte, i és que li han proposat de ser el director d'un nou diari. [...]. Em va demanar si em sumaria juntament amb l'Antoni Soler, l'Albert Oms i en Xavier Bosch en el grup de fundadors. Nosaltres portàvem la nostra feina, el nostre capital intel·lectual i per dir-ho així, el nostre coneixement cultural i el prestigi que podíem tenir en aquell moment [...] Em va semblar un projecte molt atractiu i el fet que ell en sigui el director, per mi era diferencial, un projecte on ell fos el principal responsable per mi era prou garantia perquè l'any 2013, quan vaig acabar el contracte de TV3, li digués encantat de venir a incorporar-me a l'*Ara*, i això és el que vaig fer.

Carles Capdevila en aquells moments ja tenia 4 fills, i com Josep Capdevila afirma⁶, va haver de dedicar i sacrificar moltes hores personals per treure a la llum aquest diari:

Ell estava sempre a sobre dels seus fills per mirar què feien, si necessitaven ajuda, deixant clar que els anys que va estar preparant el projecte del diari Ara i al començament del mateix diari, estava poques hores a casa, va viatjar molt per conèixer diaris d'Estats Units, Anglaterra, França, etc. Per tant, va voltar molt, però els seus fills sabien que si tenien algun dubte o consulta, li podrien demanar i ell els ajudava.

⁶ Entrevista Josep Capdevila, 23 desembre 2021.

Certament, durant nou mesos va estar treballant i dedicant-se a temps complert a aquest gran projecte, compaginant la paternitat, el matrimoni, la vida social amb la vida professional, una tasca difícil però satisfactòria.

El diari *Ara*, és de capital privat i surt a la llum coincidint amb les eleccions al Parlament de Catalunya i en un moment de crisi, com comenta Gutiérrez (2017):

Som en un any de màxim desconcert per als mitjans en general i per als diaris de paper en particular. La crisi ha destruït bona part dels ingressos de la publicitat i les vendes al quiosc cauen trimestre rere trimestre, mentre el públic migra cap a plataformes digitals que han malacostumat els lectors a no pagar els conjunts.

No obstant això, seguint la consideració de Bassas⁷, “som un diari que volem informar i acompanyar”. Així doncs, l'*Ara* va suposar una referència i competència molt gran en el sector periodístic, sent un rotatiu innovador per sostenir i donar veu a la cultura i la llengua catalana. Un fet molt característic i innovador d'aquest diari és que fa publicacions del *New York Times* i del *The Economist* en català. Xavier Ginesta en l'entrevista fa una clara valoració amb relació a aquesta capacitat de transformació:

La innovació en els formats radiofònics és un element espectacular i també des del punt de vista d'innovació en els formats de periodisme en paper, com ara el Diari *Ara*, que en el seu moment va sorgir amb la voluntat de fer un diari generalista de Catalunya, per Catalunya i pel món. [...]Una altra cosa innovadora és el que el Diari *Ara*, va sortir en el mercat amb un acord amb el *New York Times* per tal de publicar articles del *New York Times* en català al Diari *Ara*, és a dir, com a lectors de premsa teníem en un moment determinat un producte periodístic al quiosc que et portava el bo i millor de la premsa Nord Americana. Així doncs, inclús al Diari *Ara* quan hi va ser en Carles Capdevila, va tenir una voluntat clara de sempre innovació des del punt de vista de fer diaris monogràfics, d'evolucionar molt el disseny, de treballar redaccions integrades, etc. és a dir, en Carles va ser un gran innovador en l'àmbit del periodisme a Catalunya i és una cosa que no sempre és fàcil, puix que en el món del periodisme costa innovar, hi ha unes rutines tradicionals, una voluntat sempre de mantenir el poder, etc. I tot això en Carles va saber-ho superar.

⁷ Entrevista Antoni Bassas, 31 gener 2022.

Un altre fet a tenir en compte i molt innovador del diari *Ara*, és el suplement *Criatures*, Serret (2020) apunta “va ser la gran il·lusió del primer director del diari, el periodista Carles Capdevila. Estava convençut que parlar d’educació i criança (és a dir, de temes relacionats amb l’escola i les famílies) era molt important.”. Aquest suplement es basa a informar sobre l’actualitat i temes interessants per a les famílies, els educadors i educadores, vinculant el món de l’educació i la criança per acompanyar, aconsellar i donar veu a problemes i realitats del dia a dia. A l’entrevista, Antoni Bassas considera que aquesta passió tan gran que tenia Carles Capdevila cap a l’educació li va néixer gràcies a la paternitat i va sentir la necessitat de compartir els aprenentatges i els dubtes amb el món:

Jo crec que hi ha una observació prèvia i és que en Carles era un gran observador de la vida, i de la vida en feia destil·lats en forma de comentaris, programes, etc. Però jo crec que com deia abans, el va marcar molt la paternitat i descobrir la diferència que podia fer a una persona una educació adequada, i crec que ell ho va descobrir per la vida pràctica, decidint teoritzar-ho en forma de secció de diari i en programa de televisió.

El primer número va sortir el 4 de desembre del 2010, i tal com va dir Carles Capdevila el dia que va donar a la llum aquest projecte, “ho intentarem dur a terme amb un to positiu, optimista, constructiu, alegre i vital.” (Capdevila, 2015). Hi ha treballadors que escriuen en aquest suplement i expliquen en primera persona l’objectiu i l’ajut que els ha suposat aquest suplement (Serret, 2020):

Necessitava ajudar persones perquè, en casos complicats, per exemple, no passessin pel mateix que jo. El *Criatures* és molt de vivències, de traslladar la vida real al paper, que en el fons és el que feia el Carles Capdevila amb la seva feina, i crec que és el llegat que hem de seguir. (Castanyer, 2020).

Com a periodista ha estat i és tot un aprenentatge sobre les necessitats i els interessos de la nostra societat en aquest àmbit. Alhora, m’ha fet replantejar aspectes de la meua vida com a mare i ha provocat canvis positius. Des que treballa al *Criatures* soc millor mare i periodista, ho tinc claríssim. (Arenós, 2020)

Per altra banda, Antoni Bassas explica a l’entrevista que quan Carles Capdevila li va comentar que volia portar a terme aquest suplement no el va sorprendre, ja que feia temps que en parlaven:

[...] a l’*Ara* porta a terme el suplement *Criatures*, el qual havíem parlat molt perquè jo li havia parlat que el Washington Post tenia un suplement que es deia Kids em sembla. Per tant, tot el tema de l’educació es veia que li

interessava, i no només li interessava perquè havia fet grans descobertes com a pare, sinó amb ànims d'acostar-se als especialistes i preguntar, com ara amb en Jaume Funes. En Carles tenia aquesta vessant extraordinàriament popular, però ell era una persona de mètode i de rigor intel·lectual, llegia molt i s'informava.

En definitiva, aquesta secció ha ajudat a donar valor i veu a temes d'educació i criança, ha fet posar l'educació en primer pla i donar la importància que es mereix, fent que els lectors puguin aplicar els articles a la seva vida i portar-ho al terreny educatiu i familiar, ja que la informació és “de qualitat, contrastada i amb aval professional” (Serrano, 2020).

La gran aventura de Carles Capdevila com a director del diari *Ara* s'acaba el 28 de novembre de 2015 a causa d'un càncer colorectal. Abans de deixar el càrrec, el 23 d'agost de 2015 ho comunica als treballadors del diari a través d'un correu electrònic, i el 30 d'agost ho publica als lectors amb un article “Fa mal dir que tens càncer”⁸ on diu:

Els pròxims mesos de tractament, intervenció i més tractament seran durs, però diuen que podré fer vida bastant normal. [...] Com que per a mi fer vida bastant normal és compartir ara i aquí les meves inquietuds, il·lusions, pors i alegries, trobo que us ho he de dir així d'entrada, el dia que torno. [...] Fins que me'n pugui desfer, el càncer m'acompanya, i és lògic que a les meves dèries habituals, que ja coneixeu i que inspiren aquests articles, ara s'hi afegeix la dèria per sobreviure.

A partir d'aquest moment, Carles Capdevila parla de la seva malaltia en alguns articles, algun cop de manera indirecta, d'altres directament per ajudar a altres persones que passen per situacions semblants, donant veu i contribuint a normalitzar el càncer i aprofitant la figura pública i coneguda que s'ha convertit.

⁸ Capdevila, C. (2015). Fa de mal dir que tens càncer. *Ara*. Recuperat 8 febrer 2022, de https://www.ara.cat/opinio/mal-dir-que-tens-cancer-carles-capdevila_129_1757847.html

Un cop comunicada la seva malaltia, el 24 de novembre, Carles Capdevila cita a tots els treballadors de l'*Ara* per fer un discurs a la redacció. És just el dia abans que ha d'ingressar a l'hospital per extirpar-li el tumor:

Us vull anunciar que el consell d'administració em va fer una oferta generosa per deixar la direcció de l'*ARA* i ocupar una nova posició més adequada a la meva situació, i la vaig acceptar, agraït. És el millor per al projecte i també per a mi. Ara i aquí us anuncio que deixaré formalment de dirigir l'*ARA* per sempre, definitivament, el 28-N, el dia del cinquè aniversari. Jo no seré més el vostre 'jefe'. [...] Vull aclarir que deixo la direcció. No deixo l'*ARA*. [...] I faré entrevistes i reportatges, i representaré el diari, i ajudaré la nova direcció amb el que em demani. [...] L'*ARA* ha sigut el projecte de la meva vida. Ara el projecte de la meva vida és la meva vida. (Capdevila, 2015).

Després d'aquest discurs tan emotiu, Carles Capdevila passa a ser el director fundador i tal com diu, va publicant articles, entrevistes, etc. A partir d'aquí, els següents mesos són de desconexió professional i connexió personal i familiar. El seu monòleg 'Educar amb humor' es fa viral i inicia una gira per Catalunya i Espanya, omplint teatres i sales. A més a més, guanya molts premis (explicats en el següent apartat).

A inicis del 2016 pateix una recaiguda de la malaltia i l'obliga a deixar l'*Ara* i només fa articles el cap de setmana, tot i això, continua amb els llibres i amb la gira del monòleg. El 23 de maig fa el que serà el seu últim monòleg al teatre Atlàntida de Vic. En aquest acte l'acompanya Antoni Bassas darrere les cortines. A l'entrevista ho recorda com un moment molt important i emotiu pels dos:

Finalment, per mi hi ha un moment molt significatiu que és: tres setmanes abans de morir, em diu que farà l'últim monòleg a Vic, a l'Atlàntida i em demana si el puc acompanyar, el vaig anar a buscar a casa seva amb cotxe, vam anar cap a Vic a la C-17 parlant de moltes coses, fins i tot de projectes de futur, però vaig tenir la clara percepció que segurament aquell era l'últim viatge que faríem junts, i potser una de les últimes converses, però el fet de portar-lo a un teatre a actuar, volia dir que encara es veia en cor de fer coses. Recordo unes cues plenes de gent perquè els hi firmes un llibre, i em va demanar que em quedés darrere l'escenari per si passava alguna cosa, em cridaria que sortís, això no obstant, no va passar res, perquè ell mateix deia que acabava molt cansat, però els aplaudiments de la gent el feia sentir més fort i l'animaven.

L'1 de juny de 2016, després d'un nou ingrés hospitalari i d'una lluita molt intensa contra la malaltia, mor Carles Capdevila, deixant una gran trajectòria periodística. Alguns dels seus companys i amics el recorden amb un gran llegat⁹:

Avui hi ha un dol de molta gent perquè quan anaves amb ell pel carrer la gent se li acostava i li deia unes coses tan boniques que mai havia sentit. Mira que fa anys que em moc amb gent que està amb mitjans, però li tornaven el que ell donava. (Albert Om, 2017).

El primer que et ve és la negror de pair una cosa tan injusta i trista. El consol que ens queda són les coses que ha fet i ha dut a la pràctica. Estava en un moment d'una gran maduresa creativa i no puc evitar la recança pel que ens hem perdut. (Toni Soler, 2017).

Penso que la seva trajectòria és extraordinària, perquè surt d'Hostalets, obre camí amb el món primer de la comunicació corporativa, la crítica televisiva, l'humor, en *Alguna Pregunta Més* fa un gran creixement, a *Criatures* un altre, després és director del diari *Ara*, on impulsa la creació d'una comunitat lectora. Doncs la seva és una trajectòria ascendent que no para de pujar i augmentar, fins i tot, just quan comença a fer els monòlegs que triomfa per Espanya, i si no hagués set per la malaltia, haguera anat a Amèrica a fer-ne, vull dir, és evident que estàvem davant d'una trajectòria constantment ascendent, i en la que ell sempre buscava el millor acomodament. (Entrevista Antoni Bassas, 2022).

[...] m'agrada molt recordar la gent que riu, i en Carles era una persona que podries riure. Quan es va morir van fer un programa dedicat a ell que em van convidar, però jo no he compartit coses íntimes ni personals, en canvi, era una persona que reconec que la seva manera de fer i de ser m'han donat pantes. A part, en Carles ha fet realitat un dels meus grans desigs, que alguna persona dediques a donar veu als mestres i a la realitat de les escoles a través de la premsa. (Entrevista Jaume Cela, 2022).

Finalment, cal fer un esment específic a la importància que va donar Carles Capdevila al seu poble Hostalets de Balenyà, puix que el tenia present en tot moment i en tots els progressos que feia. Així ho relata Xavier Ginesta a l'entrevista realitzada:

També va ser una persona que tot i que sempre estava fora, sobretot en el moment definitiu de la fundació del Diari *Ara*, però sempre va tenir molta

⁹ Antoni Bassas, Albert Om, Esther Vera, Toni Soler... El record sentit per Carles Capdevila. (2017). *RAC1*. Recuperat 9 febrer 2022, de <https://www.rac1.cat/programes/el-mon/20170602/423136445502/les-nombroses-mostres-dafecte-a-carles-capdevila.html>

relació amb els nuclis de poder de Barcelona des del punt de vista professional, i va ser una persona molt propera al poble, amb moltes ganes de fer periodisme local. Des del punt de vista, de quan era al poble va col·laborar amb el periodisme local, va arribar a col·laborar amb la ràdio local, va ser una persona molta activa en el *Tots per Tots*, i sobretot quan era fora, mai va tenir un no per la gent del poble que el vam necessitar en un moment o altre, per tant, en aquest sentit, per una banda, mai va tenir un no pels joves periodistes que començàvem i el veiem un referent i, per altra banda, quan havia fet alguna cosa activa en el món de la literatura i els llibres, sempre va tenir el poble com un espai de temptació als seus llibres i sempre tornava perquè tenia casa allà. Fins i tot el Diari *Ara* el va venir a presentar al poble.

4.8. Llibres i premis

Aquest subapartat tracta dels diversos llibres que va publicar Carles Capdevila i els premis que va guanyar al llarg de la seva trajectòria vital. En total va publicar onze llibres i va fer dues col·laboracions, sent un èxit cada un d'ells.

Com s'ha comentat anteriorment, l'any 1996 va publicar el primer llibre *Nova York a la catalana*, escrit durant la seva etapa a Nova York. Són històries viscudes en aquella ciutat per catalans famosos en l'últim segle i mig. Dos anys més tard, va publicar *El ritme de la ciutat*, un viatge en fotos de la ciutat de Vic de l'Oriol Molas amb textos de Carles Capdevila. L'any següent, el 1999 publica tres llibres: *El Barça o la vida*, *El món s'acaba*. *Com superar el 2000*, un llibre col·lectiu de Xavier Grasset i els col·laboradors del programa de ràdio del mateix nom i, *Criatura i companyia*, una comèdia sobre l'embaràs, el part i tot el que ve després, per ajudar a les parelles a viure la paternitat a través de l'humor i a normalitzar situacions viscudes.

L'any 2000 publica *Tocats d'amor*; deu històries d'amor escrites amb diferents estils. Aquest llibre juntament amb *El Barça o la vida*, són publicats amb el pseudònim dels germans Miranda, un conjunt d'escriptors catalans que publiquen llibres, tots dos són antologies de contes. Al cap de 2 anys publica *Jo vull ser famós*, un retrat a través de l'humor del circ mediàtic del famós i del qui el vetlla. Seguidament, juntament amb Antoni Bassas i treballadors de l'equip del programa de ràdio 'Alguna Pregunta Més', publiquen *Alguna pregunta més? Antologia de 10 anys de disbarats*, un recull de record, anècdotes i píxies periodístiques que s'han fet al llarg dels deu anys del programa de *El Matí de Catalunya Ràdio*. L'any 2015, publica dos llibres més, *Educar millor*; recull d'onze entrevistes a persones del món de l'educació, i *Entendre el món*; recull d'onze

entrevistes a pensadors contemporanis per interpretar la vida contemporània. En últim terme, l'any 2017 publica *La vida que apreng*; un recull d'apunts que ha anat prenent cada dia i els comparteix sobre el que li ha passat i com ha reaccionat, aquesta darrera publicació es va convertir en el llibre més venut de la categoria no-ficció de la diada de Sant Jordi de l'any 2017.

Altrament, també va fer col·laboracions a la col·lecció Les Tres Bessones a Sant Cugat i Les Tres Bessones: una Mirada al Món.

Pel que fa als premis, en va rebre cinc en total. El primer és el premi del Llibre de la Generalitat de Catalunya l'any 1998 amb els llibres *Nova York a la catalana* i *El ritme de la ciutat*. L'any següent, amb el llibre *Criatura i companyia* va guanyar el Premi Pere Quart d'humor i sàtira, un premi literari de llengua catalana creat per l'Ajuntament de Sabadell i l'editorial La Campana en record a l'escriptor Joan Oliver,

L'any 2015 obté dos premis: el Guardó Marta Mata de l'Associació de Mestres Rosa Sensat, en reconeixement de la seva aportació per innovar i progressar en l'educació, i el Premi Ciutat de Barcelona en l'àmbit de comunicació, gràcies al seu gran esforç en la lluita i la defensa de posar l'educació al mateix nivell que altres temes d'actualitat en els mitjans de comunicació. Per acabar, l'any 2016 li atorguen el Premi Nacional de Comunicació en la categoria de premsa, tal com va dir el jurat "pel seu gran sentit de l'ètica i de la dignitat", donant la cara i sent el director dels primers anys del diari *Ara*.

4.9. Projectes i commemoracions

En aquest punt s'hi explica el projecte que va iniciar Carles Capdevila en vida, els monòlegs que feia i els quals han ajudat a donar veu a la paternitat i l'educació, i les commemoracions que s'han fet en record del periodista gràcies al gran llegat que va deixar.

Carles Capdevila juntament amb la seva gran amiga Marta Corominas (professora de la UVic), van iniciar el projecte *Options* l'any 2016¹⁰. *Options* és una associació col·laboradora amb els joves desvalguts del Nepal. Corominas ho defineix¹¹:

Options és una associació que fem accions educatives tant a Catalunya com al Nepal. A Catalunya, ajudem a la UVic a organitzar un curs de voluntariat i aprenentatge-servei per la comunitat universitària. Fem classes de sensibilització a joves de 4t de secundària a escoles de Vic i Gurb. Anem al centre cívic El Montseny que hi van nens de 5h a 7h de la tarda, són nens que no van a casa i amb poca atenció. Finalment, també formem a voluntaris per anar al Nepal.

Al Nepal tenim a uns nens escolaritzats que si no, no podrien anar a l'escola a causa dels recursos econòmics, i tenim el nostre propi curs de cuina per a joves sense oportunitat a partir de 16 anys, on fem cuina, anglès, informàtica i gestió emocional (les seves mancances).

Abans de crear l'associació, la impulsora juntament amb altres persones ja feien col·laboracions al Nepal, per aquest motiu Carles Capdevila li va proposar a Corominas (actual presidenta) de fer-ne una associació. Així ho relata Marta Corominas a l'entrevista portada a terme:

Això és tan maco i està tan ben fet que s'ha de fer una associació legal, em va dir en Carles Capdevila. És a dir, en comptes de ser uns quants grups d'amics que ho fem de forma casolana, fer-ne una associació. [...] Ell em va insistir molt fins que li vaig proposar de crear-la ell [...] al final ell em va proposar de crear-la tots dos, després jo vaig acceptar perquè penso o ser que tots els projectes d'en Carles li van sortir molt bé, per tant, crear una associació amb ell era de confiança total, no vaig pensar-m'ho ni dos cops.

A partir d'aquest moment van començar a fer moltes reunions, a dissenyar l'associació, etc. Però la mort de Carles Capdevila va fer que s'aturés el projecte durant un temps. Després de pensar-ho molt, Marta Corominas va voler continuar *Options* endavant per tot

¹⁰ Options Catalunya – Nepal. (s.d). Recuperat 13 febrer 2022 de <http://optionscatalunyanepal.org/origen/>

¹¹ Entrevista Marta Corominas, 11 novembre 2021.

l'esforç i la dedicació que hi van posar amb Capdevila, i la gran il·lusió que li faria per poder veure el projecte en acció.

Així doncs, Carles Capdevila va ajudar a portar a terme aquest projecte tan humà i solidari, amb l'objectiu de donar oportunitats a persones necessitades i treballar amb gent de Nepal i de Catalunya.

Paral·lelament, Carles Capdevila va transformar la paternitat en monòlegs, feia xerrades divulgadores en forma de monòlegs sobre la concepció que tenia de la paternitat i la criança, gràcies als aprenentatges que havia obtingut amb la pràctica i el dia a dia amb els seus 4 fills. L'estiu del 2015, la conferència 'Educar amb humor' es va fer viral a Youtube¹² i gràcies al gran ressò i el feedback tan positiu de la gent, Capdevila va començar una gira per Catalunya i Espanya, explicant en primera persona la seva experiència de la paternitat i repassant els cinc principis que es basa a l'hora d'educar: el sentit comú, el sentit del ridícul, el sentit del deure i de la responsabilitat, el sentit moral i el sentit de l'humor. A més a més, tal com s'ha esmentat anteriorment, el seu últim monòleg 'Viure amb humor'¹³, el va fer al teatre Atlàntida de Vic per presentar el seu darrer llibre *La vida que aprenc*.

Tal com comenta Josep Capdevila a l'entrevista, gràcies als monòlegs, Carles Capdevila es va donar a conèixer més del que ho era en aquells moments gràcies al seu sentit de l'humor:

De fet, ha set més famós per les seves conferències del món de l'educació que no per haver fundat el diari *Ara*. Bé, potser aquí a Catalunya sí que seria més famós pel diari *Ara*, però pel que fa a Espanya i de fora, va ser més famós pel tema de l'educació que no pas pel periodisme.

¹² Educar es todo. (2015, agost 3). *Papel del padre en la educación de los hijos – Ponencia de Carles Capdevila*. [Vídeo]. Youtube. https://www.youtube.com/watch?v=dd_z-pnGKaU&t=292s

¹³ El 9 Nou. (2017, juny 5). *Carles Capdevila – Viure amb humor – L'Atlàntida Vic – 23-05-2017*. [Vídeo]. Youtube <https://www.youtube.com/watch?v=ScxgPfvS3M>

Personalment, crec que Capdevila ens va donar unes grans lliçons de vida amb aquestes conferències, ajudant-nos a tenir una visió més humorística i positiva de la vida, donant importància a les petites coses que fem i sobretot, a fer-les amb sentit i consciència.

Per altra banda, i en memòria del periodista, el seu poble Hostalets de Balenyà li ha fet un homenatge posant el seu nom a l'escola que va anar durant la seva infantesa. El curs 2020-2021 el centre Joan XXIII va passar a ser Institut Escola amb el nom de Carles Capdevila. La directora del centre Sílvia Palau (2020)¹⁴ ho explica: “era un referent per al món educatiu i volíem que la nostra escola portés el seu nom”. Des que es va morir, algunes famílies del centre van prendre la iniciativa i van demanar a la Sílvia el canvi de nom, aquesta va estar-hi d'acord des del primer moment, i van iniciar els tràmits necessaris per fer-ho: aprovació del consell escolar, de l'Ajuntament i de les famílies del centre. Les dues primeres entitats no ho van dubtar, i pel que fa a les famílies, van ser poques les persones que s'hi van oposar.

Un altre acte que s'ha fet en memòria al periodista, va ser batejar l'estudi de ràdio de la UVic amb el nom de Carles Capdevila, la presentació va tenir lloc el dia 21 de setembre de 2017. En efecte, la universitat va decidir fer un homenatge al periodista a través de la ràdio, puix que va ser pioner en la innovació radiofònica. Segons el professor Xavier Ginesta:

Com he dit anteriorment, per la innovació que va fer en el món del periodisme. Quan nosaltres vam preguntar quin record podríem donar-li a la UVic, vam pensar que no l'havíem de situar en els temes que havia tractat; política, educació i sanitat. Sinó que l'havíem de situar en el que ell ens havia aportat, i això va ser que ens va ensenyar que el periodisme és un procés d'innovació com a qualsevol empresa, i que innovar constantment és necessari per tirar endavant. Així doncs, vàrem dir que una cosa que no se li reconeixeria amb en Carles, perquè ha fet coses més importants a escala global i social, és la innovació en els formats radiofònics, però ell va ser l'operari innovador.

¹⁴ Vicens, L. (2020). *El Carles Capdevila era un referent per al món educatiu i volíem que la nostra escola portés el seu nom*. Ara. Recuperat 13 febrer 2022, de https://www.ara.cat/societat/carles-capdevila-referent-educatiu-volien_1_1141277.html

Per últim, però no menys important, el diari *Ara* i la fundació “La Caixa”, també volien fer una commemoració i record cap al periodista. És per això, que van crear la beca Carles Capdevila “per premiar projectes compromesos amb la millora de la societat”. La beca té dos àmbits que es van alternant cada any, un és l’educació i l’altre la cura de les persones, fent un homenatge al periodista amb dos temes que l’apassionaven i els quals s’hi va bolcar molt en els seus últims anys en vida.

5. Carles Capdevila i l'educació

Carles Capdevila ha deixat un llegat i una petjada molt important a nivell social i cultural. Com s'ha comentat fins ara, va ser un dels pocs periodistes que va compartir la seva mirada de l'educació a la premsa, la ràdio i la televisió, i va posar l'escola i l'ensenyament al mateix nivell que la política, l'economia, la cultura, etc. Tots els llibres, articles i conferències publicades per Carles Capdevila, ajuden a tenir un reflex de la societat gràcies a pensaments personals i opinions professionals del món de l'educació.

En definitiva, va apropar els infants en l'actualitat i la realitat, parlant de temes actuals per mantenir el món i dels nens i nenes que són el futur per salvar-lo.

Aquest apartat l'he estructurat i definit amb set temes claus que penso són els quals es regia Carles Capdevila quan parlava d'educació i escola.

5.1. Concepte d'educació i escola

Xavier Ginesta, Antoni Bassas i Marta Corominas a les entrevistes realitzades per aquest treball de recerca, coincideixen que la passió cap a l'educació de Carles Capdevila li neix a partir de la paternitat i del gran canvi que li va suposar en la seva vida, plantejant-se moltes preguntes i tenint nous neguits en aquesta etapa.

A més a més, Antoni Bassas en la seva conversa afegeix "hi ha una gran observació prèvia i és que en Carles era un gran observador de la vida, i de la vida en feia destil·lats en forma de comentaris, programes, etc.". Així doncs, penso que Carles Capdevila des de la seva primera filla, de seguida es va adonar de la singularitat i la importància de la necessitat d'una educació adient, a mida i apropiada. Gràcies a aquesta apreciació, es va anar introduint al món de l'educació i l'escola, posant aquests dos conceptes en primer pla i apropant-los als mitjans de comunicació en general.

De manera paral·lela, gràcies a la recopilació que fa de diferents articles, podem tenir una aproximació al concepte d'educació, escola i la gran preocupació que hi tenia. Convé destacar que una de les seves angoixes i neguits més importants era la mala visió que tenia la societat d'aquests dos conceptes, ja que això suposa l'enemic més gran de l'èxit escolar:

N'estic fart que la paraula més utilitzada al costat d'escola sigui <<fracàs>> i al davant d'educació hi acostumi a aparèixer sempre el concepte <<problema>>, i que <<mestre>> acostumi a compartir titular amb <<vaga>>. L'escola fa alguna cosa més que fracassar, els mestres fan alguna cosa més que fer vaga (i vacances) i l'educació és bastant més que un problema. De fet és l'única solució, però això ens ho tenim molt calladet, no fos cas. (Capdevila, 2017: 175).

Particularment, hem de creure en l'educació perquè “l'educació és un procés recíproc [...]. Res et posa més a prova, res et revela més clarament les contradiccions pròpies” (Capdevila, 2017: 189). És per això que hem de deixar de banda la mala visió que tenim de l'educació, ja que és la que transmetem a la població, i començar a veure i destacar les fortaleces i els punts forts. Per aquest motiu ens hem de replantejar i tenir clar el sentit que volem donar a l'escola “Hem de canviar l'escola, adaptar-la a la nova realitat” (Capdevila, 2017: 182), com a societat hem de recuperar el significat de la tasca educativa, ajudar als infants a tenir un futur enriquidor i fer que l'educació sigui vital per a la vida, “perquè res no ens uneix més i ens fa tan iguals com intentar educar les criatures” (Capdevila, 2016: 11).

Si volem apostar per un aprenentatge transversal, atenent i cobrint les necessitats educatives i individuals de cada nen i nena, hem de començar a apostar per la innovació educativa, o sigui, canviar, perquè aprendre comporta variar, transformar, anar-se adaptant als canvis del món i de l'entorn “S'ha de deixar de fragmentar el món! I una forma d'endregar-lo és que les escoles siguin el centre [...] L'escola ha de canviar molt. S'assembla massa a la meua, i jo ja tinc 50 anys. Llavors el mestre era el més savi perquè no hi havia gaires llibres” (“Em diverteix acostar-me a la vida, i l'educació és el més semblant a la vida que hi ha”, 2017). Per tant, hem de ser conscients del que no funciona i canviar-ho, treure'ns el sentit conservador i apostar per una millora i evolució cultural, sent conscients que aquest progrés no sempre serà factible, però sí que cada cop serem més a prop de donar resposta als nous reptes de la societat.

En conclusió i pel que fa a l'educació, s'ha de recuperar el sentit bàsic d'aquesta, “l'educació és sempre la solució” (Capdevila, 2017: 123). Ajudar a fer créixer a ciutadans de qualitat, millorant i ajudant a prendre consciència dels nous reptes que va presentant la vida, posant límits, tenint criteri, i sobretot, tenint clar que els infants han de ser el centre de tot eix educatiu:

També sabem fa segles que si eduques bé la població t'estalviaràs castigar-la i, per tant, hauríem de deixar de veure l'educació, la cultura i la salut com a despesa i viure-les com la millor inversió. No dir-ho, fer-ho. La política és això: més futur d'ambició i alta voltada i no tant present purament tàctic i de supervivència.” (Capdevila, 2017: 123).

5.2. Llibertat en educació

L'educació demana cura i suport mutu de la vida, tant dels nens i nenes, com de les famílies i dels mestres.

“Hem vingut aquí, tot i que ho dissimulem massa bé, a estimar i ser estimats, i per tant a cuidar-nos. I aquesta cura sempre ha respost en el tacte. Hi ha autèntics mestres en l'art de trobar la pressió adient, que ho diu tot sense paraules [...] El futur, en el millor dels casos, és allargar l'esperança de vida, i perquè la vida tingui esperança sempre caldran persones que ens cuidin i ens donin la mà amb molt tacte.” (Capdevila, 2017: 156, 157).

L'educació i l'escola, entre altres coses, s'han de basar en la cura, tenir en compte els altres (sobretot els nens i nenes), i deixar-los créixer com a persones lliures en un context social i en una comunitat on la llibertat i el temps siguin sinònims de benestar, ja que dedicar temps als infants significa prioritzar i millorar la seva qualitat de vida, “Aquesta presència, aquest ser on som, aquesta capacitat per respectar el temps de les criatures és el regal màgic que hem de buscar sense pressa, amagat entre piles de papers de regal” (“El millor regal és el temps”, 2017). En moltes ocasions els adults no ens parem a pensar com és el temps dels infants, puix que aquests passen molt temps a l'escola i quan surten (la gran majoria), es passen la tarda fent deures i activitats extraescolars, introduint-se ja des de ben petits a un ritme ple de preses i ocupant el seu espai en coses que en moltes ocasions, ni els hi agrada. Com a adults ens hem de parar un moment i pensar que els nens i nenes necessiten passar temps amb les persones que estimen, i per tant, els hem de regalar als més petits el més valuós que tenim a la vida: el nostre temps i la nostre companyia.

El centre i l'essència de l'educació no són ni els mestres ni els alumnes: són les relacions [...] el verb que conjuga l'educació és ser-hi. Que és molt més que ser: és ser un lloc i en un moment [...] Som més el que fem que el que diem, som més el que decidim que el queensem, som quan actuem i no quan reflexionem, i som en un cotext, el de les relacions [...] Hem vingut a aquest món a estimar i ser estimats, a donar i a rebre. (Capdevila, 2017: 176, 177).

En els seus inicis, el principal objectiu de l'educació era conduir i encarrilar als infants, dir-los que i com ho han de fer, sense deixar-los llibertat d'expressió, ni de pensament ni d'autonomia, és a dir, privar-los de la llibertat de poder-se formar com a persones autònomes. Tendim a pensar que el món és molt perillós per als més menuts, i aquest fet suposa privar-los a créixer, a ser persones valentes, competents, etc. Els hem de deixar que es puguin relacionar amb el món i que siguin capaços d'afrontar-s'hi.

Maregem les criatures, els fem obra, els impedim equivocar-se, no els deixem volar sols [...] Una de les claus de la vida, i per tant a l'educació, és trobar la distància exacta. Que mai no és la mateixa, va evolucionant [...] Cal estar-hi al costat, no a sobre [...] Des de l'amor incondicional, però també des del criteri. Els acompanyem mentre creixen. I els deixem caure. I els ajudem a aixecar-se, però conscients que cap nen ha après a anar en bici sense haver-se pelat el genoll algun dia [...] Educar és acompanyar, sí. Però permetent que s'avorrexin, que inventin, que cometin errors, que en paguin les conseqüències [...] Disposats a viure l'experiència més apassionant i contradictòria, que requereix adults segur, alegres, amb convicció i determinació i espontaneïtat. ("S'educa al costat, no a sobre", 2016).

A les persones grans ens angoixa molt que els nens i nenes s'afrontin al món, però aquest és segur per a ells, deixar que s'equivoquin fa que siguem més bones persones i significa que confiem en ells, hem de tenir clar que tots tenim de manera innata capacitat per desenvolupar-nos en el món, i aquesta es va adaptant segons les necessitats. Així doncs, el rol dels adults és ajudar als infants que siguin capaços d'avaluar els riscos, reconèixer i mitigar-lo.

Educar no és esperar que els fills no tinguin cap oferta perillosa, sinó assumir que les tindran totes, i només se'n sortiran si els ensenyem que els bufets poden ser tan lliures com vulguin, però les persones només serem lliure de debò si som capaces d'esmorzar-hi sense rebentar. (Capdevila, 2017: 188).

En resum, des de petits els hem d'ensenyar a entendre el món, i adonar-se que és una cosa que mai podran saber ni entendre del tot, però si que podran parar atenció al seu voltant i ser capaços de fer coses increïbles de manera segura, ajudar-los a entendre el perill i deixar-los llibertat perquè de mica en mica ho aprenguin a fer de manera segura, parant atenció i agafant consciència de les conseqüències que comporten les accions. Per tant, aprendre junts i limitar-nos a dir-los que no.

5.3. Educació positiva i amb humor

Comparteixo amb Carles Capdevila que l'educació és una acció i un efecte que s'ha de viure amb amor i entusiasme, i que se n'ha de parlar més a través de la ironia, l'humor i la passió. Hem de fer que sigui un tema a tractar de manera positiva i agradable, “Res és més transformador que parlar en positiu de la tasca educadora, desdramatitzar-la, fomentar que els encarrem la canalla i tinguem més seguretat i alegria, i menys pors i complexos. Compartir batalles, riure'ns dels nostres fracassos, aprendre dels altres.” (Capdevila, 2015: 9).

Tal com comenta Antoni Bassas a l'entrevista realitzada per aquest treball de recerca “En primer lloc, l'humor és un senyal d'intel·ligència, en segon lloc, és una defensa, i, en tercer lloc, al voltant de l'educació hi ha molts drames, alguns són justificats, però no podem viure la vida com un drama.”. Certament, i segons he descobert, un dels punts més forts de Carles Capdevila era la gran capacitat que tenia d'observar i saber explicar les coses de manera humorística. Així ho afirma Xavier Ginesta a la seva entrevista:

Jo diria que la seva principal aportació ha set ser capaç de divulgar de manera molt fàcil grans preguntes que es fan les famílies amb relació a l'educació dels fills, preguntes que a vegades fins i tot poden ser tabú o poden fer temes que la gent li costa preguntar, és a dir, crec que ha set una persona que ens ha ensenyat a no tenir por a preguntar, no tenir por a externalitzar la vida familiar, ja que és una manera de trobar respostes molt fàcils a preguntes que creiem que són molt difícils.

Per altra banda, ens ha ensenyat que amb humor es poden solucionar molts problemes.

Riure és una de les millors medicines que tenim. Si parem atenció, els infants comencen a riure al cap de poques setmanes de néixer, omplint l'entorn de felicitat i bona harmonia, “No hi ha res més transformador que riure” (Capdevila, 2017: 29). És per això que el sentit de l'humor és molt important al nostre dia a dia tant a l'escola, a la feina, a casa, etc. ens ajuda a tenir una visió més positiva de la vida. Així mateix, hem de tenir en compte que aquest valor es va aprenent al llarg dels anys i, per tant, està en les nostres mans, la dels adults potenciar-ho. “Viure amb humor”, no vull dir que riguem tot el dia [...] Tenir humor vol dir tenir moral, i tenir moral vol dir tenir valors [...] L'actitud marca la diferència” (“Diguem-nos coses boniques”, 2017). En altres paraules, hem d'aconseguir fer coses que tinguin sentit, que ens portin felicitat a nosaltres i això

desencadenarà felicitat a les persones properes del nostre voltant. Estimar la vida i compartir-la.

L'emoticona més usada és la del somriure, perquè el plat a taula i un bon vi negre desapareixen el bon humor i l'empatia, les ganes que ens vagi bé a tots [...] Celebrem que som bèsties socials que fa segles que ens posem en rotllana per fer-nos companyia i encetar un bon xat [...] Sense que el tema etern sigui com quedem, perquè ja hem quedat, ja hi som i brindem desitjant-nos salut.” (Capdevila, 2017: 144,145).

Per altra banda, Carles Capdevila donava molta importància a focalitzar l'educació en coses positives i no compartir només les coses dolentes.

És molt important parlar d'educació en positiu amb normalitat. Si no només parlem de vagues de mestres, de PISA, del TDA, del bullying... Els mitjans tendim a parlar dels extrems i és un error. Hem de posar més el focus en la vida i menys en les notícies. (“Em diverteix acostar-me a la vida, i l'educació és el més semblant a la vida que hi ha”, 2017).

Cal escoltar les bones notícies. En termes generals, no podem negar els grans problemes que estem vivint, però, estem permanentment escoltant les males notícies que ens fan omplir de neguits i incertesa, la qual cosa ens genera malestar i mal humor. És per això, que és molt important no oblidar les bones notícies i compartir-les amb els més petits, les que ens ajuden a donar sentit a la vida i creure en el futur, les que ens fan tenir una visió humorística i positiva. En definitiva, enfocar-nos més en les coses bones i menys en les dolentes per tenir i donar esperança i confiança als més petits, “Hem d'ensenyar a viure en un món connectat, trobar la forma de motivar-los.” (“Em diverteix acostar-me a la vida, i l'educació és el més semblant a la vida que hi ha”, 2017).

5.4. Paper dels i les mestres

Carles Capdevila reivindicava i donava molta importància a la professió de mestre, perquè tenen a les mans el futur dels nens i nenes i perquè aquests, passen moltes hores amb persones que no són del seu nucli familiar.

Una cosa evident és que els educadors i educadores tenen una influència i una repercussió molt gran en el creixement i el desenvolupament dels més petits, es converteixen en un referent i un model a seguir. Tal com comenta Capdevila (2017: 40) “entregar-se totalment en cos i ànima” aquesta ha de ser la clau de les professions, els mestres han

d'estimar molt la seva professió, han de ser inconformistes de la vida, persones amb ganes de transmetre més coses que coneixements, transmetent valors, emocions, sent un exemple tant dins com fora de l'aula, perquè, al cap i a la fi, som mestres de vida.

És un secret senzill: estima el que fas i estima els alumnes. És essencial [...] L'amor i l'estima pel que fem ens converteix en artesans [...] El mestre artesà és el que quan un nen té un problema ell s'extralimita [...] Per això sóc exigent, per això demano als mestres que exerceixin amb passió, que creguin en els alumnes, que s'extralimitin és necessari [...] S'han de convertir en artesans que creuen que poden treure el millor de cadascú. ("Em diverteix acostar-me a la vida, i l'educació és el més semblant a la vida que hi ha", 2017).

La feina d'educar, ensenyar, ajudar, etc. és entusiasmadora, i una persona amb entusiasme treballa allò que li agrada des de l'estima. No és suficient tenir un títol universitari, sinó tenir passió, dedicació i sacrifici per allò que es fa, ja que els educadors i educadores tenim a les mans el futur de la societat.

Reivindico sovint l'esperit amateur, el de la gent que cuida dels detalls perquè s'estimen el que tenen entre mans [...] L'esperit artesanal és recomanable en qualsevol activitat, i imprescindible en les professions o activitats transformadores socialment. Penso en els educadors [...] Les vocacions o passions que pretenen canviar el món exigeixen professionals que cuidin els acabats. (Capdevila, 2017: 58).

Un altre punt que Carles Capdevila donava molta importància era l'estima i la distància que els mestres han de tenir i establir cap als alumnes. "L'educador acompanya la criatura i per fer-ho ha de saber trobar la distància exacta. Ni massa a sobre, ni massa lluny. I ha d'anar modulant aquesta distància, fins a fer-se prescindible, que és l'èxit més gran." (Capdevila, 2015: 11). Tanmateix, la relació entre educador i alumne és determinant, així ho afirma Vygotski (1978) en la teoria sociocultural de l'aprenentatge, on explica que existeix la zona de desenvolupament proper (ZDP), la qual marca l'aprenentatge que necessita l'infant, no sent ni de molta dificultat ni de molt poca, convertint-se doncs, en una zona on l'infant està a prop de poder fer l'aprenentatge de manera autònoma, però encara li falta adquirir alguns coneixements per poder-ho aconseguir. Seguint l'autor i el periodista, un dels papers dels educadors i educadores ha de ser descobrir i aconseguir aquesta distància perquè el nen o nena pugui realitzar l'aprenentatge amb suport i orientació, sentint-se acompanyat per poder consolidar els nous aprenentatges i coneixements, "I calen metges i mestres amb visió de capçalera, que en lloc de dedicar-

se al trosset assignat i prou, siguin capaços d'agafar distància i tenir cura de persones senceres, de cap a peus" (Capdevila, 2017: 153).

Per altra banda, hi ha l'afecte i l'amor cap als més petits. Penso que la professió de mestra s'ha de basar a estimar la feina i els nens i nenes per poder arribar a formar persones amb valors i coneixements. Cal sentir estima cap als alumnes, i si en alguna ocasió el professional no ho sent, cal fer-ho veure, ja que sentir-se estimat per l'educador o educadora té una repercussió interior molt gran en els nens i nenes.

No hi ha cap inversió més segura i rendible que envoltar-nos de persones que ens estimen tal com som [...] La bellesa és en la mirada, i no hi ha privilegi més bonic que ser observat des de l'amor incondicional i la joia de viure [...] Però no hi ha cap inversió més segura i rendible que envoltar-nos de persones que ens estimen tal com som, que ens troben guapíssims al marge del que dicti el mirall. Perquè ens mirem sempre amb bons ulls. (Capdevila, 2017: 33).

En definitiva, hem de començar a donar més valor a les bones accions que fan els infants i no tant a les dolentes. Deixar de criticar i posar tanta atenció a les coses dolentes, ja que sinó només aconseguirem allunyar-los i fer-los mal, fent de tot això un món pitjor.

5.5. Paper dels pares i mares

Carles Capdevila, tal com s'ha pogut veure fins ara, reivindicava a través dels seus articles, conferències i llibres, la gran importància que és veure i viure la criança a través de l'humor. És per això, que al llarg de la seva trajectòria feia molta autocrítica tant a ell com als pares i mares del segle XX. Sobretot, se centrava molt en la manca de temps i dedicació que hi ha cap als fills i filles, i això comporta no poder gaudir la criança i la vida el suficient.

No cal ensenyar a la canalla les petites virtuts sinó les grans [...] Voldríem que tinguéssim aquestes virtuts tan nobles, és clar, però per art de màgia, perquè no ens hi dediquem, enfeinats amb visions utilitàries i decidint a quina edat cal introduït l'anglès o el piano. (Capdevila, 2017: 186).

Així mateix, s'ha d'intentar aprofitar l'espai educatiu que tenen els infants fora de l'escola per ajudar a potenciar la relació de pare i mare amb el fill/a, deixar el mòbil i les noves tecnologies a part i gaudir per fer activitats conjuntes, anar d'excursió, etc. Gaudir de la vida amb la família i les persones properes.

L'educació dels infants és una responsabilitat de tots i totes, no només dels mestres i l'escola. S'ha de treballar de manera conjunta i paral·lela perquè els nens i nenes adquireixin valors i es puguin anar formant com a persones per poder ser bons ciutadans d'aquest món. Com a conseqüència, els educadors i les famílies juguen un paper molt important en aquesta educació, ja que els educadors passen molta part del dia amb ells ajudant-los a créixer, i la família són les persones amb qui han arrelat un vincle emocional. Així doncs, aquestes dues figures s'han de complementar per poder obtenir una educació global i de benestar, facilitant l'aprenentatge dels més petits i poder arribar a tenir més facilitat en obtenir coneixements, autonomia, habilitats, etc.

Família i escola mantenen certs recels i desconfiances mútues: els mestres fa anys que perceben que els deixem els nens, però no els transferim tota l'autoritat [...] Quan es genera una relació fluida, quan pares i mestres parlem mirant-nos als ulls, i no per criatura interposada, el progrés és notable [...] La reunió durant la qual parlen de l'alumne és el moment clau en què el mestre es guanya l'autoritat moral desmuntant que coneix el nen i oferint expectatives clares per afavorir-ne el progrés amb un treball conjunt. Hi ha molta feina per fer, convé que en parlem més. (Capdevila, 2017: 190).

Carles Capdevila també posava molt interès i insistia molt en la sobreprotecció que hi ha actualment dels pares i mares cap als fills. Posava de manifest la sobreprotecció que hi ha avui en dia cap als més petits, i la desprotecció que hi ha cap als més joves. Va escriure: "Al model de pares que sobreprotegeixen els petits i abandonen els adolescents, ningú no els podrà acusar d'haver fracassat educant els seus fills. No ho han ni intentat" (Capdevila, 2017: 199). Educar ha de ser una preocupació constant per donar el millor cap als fills i filles, afavorint una educació saludable, establint límits i promovent la llibertat i la responsabilitat.

Tanmateix, normalment a causa de la desconfiança i per voler resguardar els més menuts de la tristesa, de coses dolentes, etc. molts pares i mares acaben solucionant el problema que se'ls presenta als seus fills i filles, creant untes conseqüències molt dolentes, afectant de manera directa a la salut emocional dels més petits.

Els pares i mares d'avui obsessionats per una idea impossible: ser perfectes i tenir fills perfectes [...] Ens convertim en helicòpters que sobrevolem tota la seva activitat, de manera que maregem les criatures, els fem ombra, els impedim equivocar-se, no els deixem volar sols [...] Trobar la distància exacta. Que mai no és la mateixa, va evolucionant [...] Cal estar-hi al costat, no a sobre. Al costat en tots els sentits, des de l'amor incondicional, però també

des del criteri. Els acompanyem mentre creixen. I els deixem caure. I els ajudem a aixecar-se, però conscients que cap nen ha après a anar en bici sense haver-se pelat el genoll algun dia. (“S’educa al costat, no a sobre”, 2016).

És normal que els pares i mares vulguin el millor pels seus, però han de saber trobar la distància exacta per deixar que els infants solucionin coses pel seu compte i, es puguin sentir capaços de fer-ho i assumir-ho, és a dir, puguin ser capaços per si sols de gestionar les seves frustracions i siguin prou valents per aixecar-se sols quan caiguin, sabent que sempre tindran la seva família al costat.

5.6. Cinc principis a l’hora d’educar

En la conferència ‘Educar amb humor’, citada a la bibliografia, Carles Capdevila explica els cinc sentits que, segons ell, cal aplicar en el moment d’educar. No hi ha dubte que són una bona síntesi final de les diferents idees que acabem d’explicar.

a) El **sentit del comú**, segons el qual els fills entenen que el món funciona segons el que fan els pares i mares, saber posar límits, assumir un rol, entendre que els infants entenen el que els hi diem i s’han de marcar certs criteris perquè ho entenguin.

b) El **sentit del ridícul**, que significa que segons el què fem, és millor no fer-ho. És a dir, adonar-se que a vegades es fan coses pels fills i filles la qual faria molta vergonya si ho observéssim que ho fan altres pares i mares. Aquests dos sentits junts, ajuden a veure què hi ha tant infants com persones al món, tots són diferents amb les seves peculiaritats, així doncs hem d’acceptar que siguin diferents i fer que siguin persones felices i estables emocionalment, amb possibilitats i oportunitats.

c) El **sentit del deure** i la responsabilitat, que comporta que tenir fills significa haver-los d’educar, acompanyar en els problemes, per tant, pensar en la criança i tot el que comporta, obligar a espavilar els nens i nenes i controlar els que ja són adolescents.

d) El **sentit de la moral**, que significa educar en valors, acompanyar, tenir bona relació d'afecte, etc. És a dir, com els adults es comporten a casa, amb la família, al carrer, etc. ja que configura els valors dels nens i nenes, i aquests valors tenen a veure que tinguin oportunitats que els hi passin coses i a experimentar, en altres paraules, actuar correctament per ser el seu exemple.

e) El **sentit de l'humor**, una eina d'intel·ligència per no ser pares i mares acomplexats, sinó tenir naturalitat, espontaneïtat i convicció cap als fills i cap a la seva educació.

6. Conclusions

Finalment, un cop fetes i analitzades les entrevistes, analitzats els diferents escrits i conferències que Carles Capdevila va realitzar, i després de portar a terme les diferents tècniques de recollida d'informació explicades anteriorment, he arribat a diferents conclusions en aquest Treball de Final de Grau que intentaré explicar a continuació.

En aquest apartat final, intentaré fer una recopilació del que m'ha suposat aquest treball i del que m'ha aportat el seu desenvolupament, ja que aquesta recerca m'ha ajudat a créixer de manera personal i professional. Vull comentar que no ha set un procés fàcil, he tingut molts moments de dubtes, de no trobar les persones a qui entrevistar ni els contactes per arribar-hi, i tenir la sensació de treballar molt i obtenir pocs resultats, però un cop acabada la recerca, els resultats han donat el seu fruit i tot l'esforç ha valgut la pena.

Carles Capdevila Plandiura ha set i serà una persona que ha ajudat a apropar i donar veu a l'educació i l'escola, fent replantejar als pares, mares, professors, etc. temes molt importants però poc parlats envers l'ensenyament i infants. Així doncs, penso que avui en dia aquest periodista és una persona cabdal per l'educació i els mitjans de comunicació d'Espanya, però sobretot de Catalunya.

6.1. Sobre els objectius de la investigació

En aquest Treball de Final de Grau es van plantejar cinc objectius principals, els quals han set l'eix i la base de la recerca. Aquests són: aproximar-me a la funció del periodisme en la societat actual, valorar el paper dels mitjans de comunicació en la visió de la societat que té de l'escola, conèixer l'opinió de Carles Capdevila envers l'educació i l'escola, valorar les aportacions de Carles Capdevila a l'educació actual i l'escola, i per últim, treballar i conèixer l'educació en positiu.

En primer lloc, fent referència els dos primers objectius relacionats al periodisme i els mitjans de comunicació envers la societat, afirmo que s'ha de donar més importància i veu a temes més diversos i important als mitjans de comunicació com és l'educació, ja que és una manera de conèixer diferents realitats, ajudant a agafar consciència del món per poder-lo millorar o si més no, per fer replantejar certes qüestions.

Però, com a persones hem de ser conscient i tenir en compte la informació que ens arriba, saber-la analitzar i entendre-la. Sobretot, estar al cas de la teoria ja explicada per Luhmann (1990), la idea del mirall, el qual adverteix que cada persona i mitjà de comunicació explica el que creu des de les seves creences i el seu punt de vista, sent, doncs, una opinió i notícia retocada.

He deixat constància que l'ensenyament i la criança són temes que toquen de primera mà a la societat, penso que els mitjans de comunicació és una via amb molt ressò per parlar de l'educació i apropar-ho al món, sempre que es faci amb una visió oberta i àmplia, i on les persones siguin capaces d'entendre el missatge i descodificar-lo. És cert que cada cop sentim a parlar més de pedagogia, educació, etc. als mitjans de comunicació, però encara queda molt camí per fer. Aquesta afirmació la puc corroborar amb les diferents cites i opinions que he anat posant de Tort (1997), qui defensa que l'educació és un tema de tal importància que no es pot tractar sense tenir un bon coneixement i bagatge previ, i, aquest fet, faria canviar la visió negativa que té la societat de l'escola i l'ensenyament, perquè es parlaria des de la s'abduiria i la consciència, explicant la informació dolenta, però també la bona, i poden donar diferents vies de millora i esperança cap a la societat.

Seguidament, he pogut comprovar en primera persona que Carles Capdevila Plandiura va ser un gran exemple de creixement personal i professional, ja que mai deixava d'aprendre, sempre volia saber més i estar al dia de la realitat per poder-ho transmetre a l'audiència. Així ho confirma el seu germà Josep Capdevila a l'entrevista realitzada¹⁵ “ [...] Li agradava molt aprendre perquè deia que era deia que era l'única manera per poder ensenyar, si no aprens poca cosa podràs ensenyar.”.

En tot moment Carles Capdevila estava buscant i s'estava informant de millores educatives que es podien aplicar a la societat per fer un món més fàcil i feliç, tot fent

¹⁵ Entrevista Josep Capdevila, 23 desembre 2021.

qüestionar i replantejar temes educatius poc tractats i parlats socialment. Així mateix ho expressa a l'entrevista Jaume Cela¹⁶:

Era un gran comunicador, era una persona que podia, tenia un gran nucli de coneixement i contingut que era el que volia comunicar [...] Tot el que feia tenia un fort contingut, era un home que sabia unir molt bé la part racional del seu discurs amb la part emocional, i això no acostuma a passar molt.

En relació amb la vida de Carles Capdevila, vull remarcar el seu neguit i curiositat com a pare en el terreny educatiu, “costa ser pares” (Capdevila, 2015: 87), el qual el va portar a començar a investigar sobre el tema i el va acabar convertint en una persona essencial en el món educatiu. La curiositat de conèixer més, i informar-se el van determinar a crear i creure la seva pròpia teoria educativa, la qual mai era fixe, puix que cada dia buscava noves estratègies per fer front a la realitat.

Així doncs, va donar molta importància i veus als educadors i educadores, valorant i agraint-los tota la feina emprada cap als més petits, i la passió que han de posar cap a l'ofici, ja que l'estima cap a la professió és la clau per ser bons artesans, fer les coses bé perquè venen de gust i es volen bons resultats.

Agrair, com a pare, la vostra feina diària educant els nostres fills en uns moments en què us heu d'adaptar a noves maneres d'ensenyar, en què els heu de preparar per treure el millor d'ells mateixos i alhora estimular-los perquè s'adaptin a un món en crisi i treballin per millorar-lo [...] Fer possible una cosa tan desitjable i imparabile com que la gent pugui expressar-se lliurement ... No hi ha res més educatiu i exemplar que mostrar els valors exercint-los, que defensar els drets des de l'acció. (“Carta (meva) als directors d'escoles i instituts”, 2014).

Per altra banda, és per aquest motiu que era molt exigent cap als mestres, perquè han de creure amb allò que fan per educar a nens i nenes que en un futur seran la societat, i, per tant, han d'haver creat una bona base plena de valors i positivisme. “Com es trenca un

¹⁶ Entrevista Jaume Cela, 2 març 2022.

cercle de desconfiances? Entenent que cal primer els capaços de transmetre confiança. Confiant-hi.” (Capdevila, 2017: 55).

En termes generals, les persones entrevistades properes a Carles Capdevila han compartit les mateixes idees i opinions sobre ell a través de diferents perspectives i realitats. He pogut comprovar que el periodista era una persona amb moltes ganes d’innovar, aprendre i conèixer coses noves, convertint-lo en una persona molt propera i sàvia, en tot moment compartia els seus aprenentatges perquè les altres persones es poguessin nodrir del seu coneixement. Una altra característica molt gratificant de Carles Capdevila era la capacitat de resiliència i autocrítica que tenia, mai es conformava, sempre volia saber més i s’adaptava als diferents canvis per poder créixer i evolucionar, així ho explica Marta Corominas a l’entrevista¹⁷ “Anava molt més enllà, i al final, s’hi posava de manera molt senzilla.”.

Tanmateix, aquest treball també m’ha servit per corroborar i ser conscient que Carles Capdevila es va bolcar molt en la criança i l’educació en clau d’humor, sempre des d’una visió positiva i enriquidora. Aquestes idees i pensaments el va anar creant sobretot a partir de l’experiència com a pare i com a observador del món.

[...] Hi ha una observació prèvia i és que en Carles era un gran observador de la vida, i de la vida en feia destil·lats en forma de comentaris, programes, etc. Però jo crec que com deia abans, el va marcar molt la paternitat i descobrir la diferència que podia fer a una persona una educació adequada, i crec que ell ho va descobrir per la vida pràctica, decidint teoritzar-ho en forma de secció de diari i en programa de televisió. (Antoni Bassas)¹⁸.

A través de la seva divulgació he agafat consciència de la importància de parlar i conversar amb els nens i nenes, i d’educar a través de l’humor i la naturalitat, a més a més, a partir de la recerca he pogut anar veient com Carles Capdevila, sense haver estat

¹⁷ Entrevista Marta Corominas, 11 novembre 2021.

¹⁸ Entrevista Antoni Bassas, 31 gener 2022.

format, anava parlant i explicant a través de la pràctica la teoria que he anat treballant i estudiant al llarg de la meva formació com a docent. És per això, que vull recalcar la dedicació i coneixement del periodista.

Per acabar, en relació amb el pensament de Carles Capdevila, crec de gran importància donar èmfasi a l'habilitat d'acomodar i anar adaptant diferents habilitats i valors a la situació i l'edat de cada nen i nena, basant-se sempre en una educació de qualitat i adaptada a cada situació, és a dir, entendre a cada infant, donar a conèixer les seves virtuts i competències a través de l'humor, i convertir-lo en el protagonista dels seus propis aprenentatge a través d'un acompanyament ajustat i amb amor.

I com que hem vingut aquí a relacionar-nos, l'educació és l'art i l'ofici sublim d'aprendre'n mentre s'ensenya i d'ensenyar mentre s'aprèn. És més verb que substantiu, més exemple que discurs, viu del fet i no de la paraula, imposa la realitat sobre la idealització. Només sent-hi de veritat, de tot cor, sempre, pots aprendre i ensenyar a ser-hi. (Capdevila, 2017: 177).

6.2. Sobre el procés d'investigació

Quant a la tècnica de recollida d'informació emprada, m'ha ajudat a tenir una visió més pròxima i vital. Les entrevistes m'han permès apropar-me a la realitat i a la vida de Carles Capdevila, conèixer com era de manera personal i professional i com era la seva relació amb la gent propera. Així doncs, m'han permès conèixer diferents facetes del periodista a través de múltiples veus. En totes les entrevistes vaig seguir el mateix procés de preguntes per poder conèixer i tenir opinió diversa sobre Carles Capdevila.

Cada entrevista m'ha permès conèixer a Carles Capdevila des de diferents punts de vista, i cada persona entrevistada m'ha aportat nous coneixements i m'ha fet descobrir nous pensaments. Marta Corominas em va obrir els ulls amb la gran solidaritat que tenia Carles Capdevila, les ganes que tenia sempre d'ajudar, i la confiança que tenia en ell mateix i en els altres "Era una persona que t'hi senties lliure, estimada i valorada. Realment sempre em repetia això de fer-li pujar l'autoestima."

Seguidament, Xavier Ginesta, em va ajudar molt a tenir una visió periodística, agafar consciència de la importància de Carles Capdevila en el món dels mitjans de comunicació, que en moltes ocasions es deixa de banda:

[...] En l'àmbit de la seva carrera professional, va ser innovar moltíssim en els formats radiofònics, de fet i com he comentat [...] Així doncs, la innovació en els formats radiofònics és un element espectacular i també des del punt de vista d'innovació en els formats de periodisme en paper.

El seu germà, Josep Capdevila, em va fer agafar consciència de la passió que tenia el periodista per les coses, les ganes que tenia d'aprendre i saber més sense deixar de banda la família i el poble.

La seva passió, la passió per les coses que li agradaven: el periodisme, l'educació, etc. Una passió que tenia que feia que s'hi dediques cos i ànima a tot el que tenia, a part que era un noi molt intel·ligent amb un toc d'humor i ironia que feia que fos molt acceptat per la gent.

L'entrevista amb Antoni Bassas va ser molt emocionant, en destaco la relació que van establir amb Carles Capdevila i com van anar creixent i evolucionant junts, tant de manera professional com personal, "El que em va marcar era veure com tots dos havíem anat creixent professionalment, i com érem capaços d'entrar i sortir de la col·laboració Capdevila-Bassas per ser al mateix temps en Capdevila i en Bassas."

Per últim, de l'entrevista amb Jaume Cela, em quedo amb l'amor i l'admiració que parla un gran professor com és ell cap a un periodista apassionat per l'educació:

M'ha ajudat a veure l'educació des de la perspectiva d'una persona que no estava directament lligada a la professió, era un periodista i, per tant, tenia aquesta mirada periodística. Defensava molt la feina artesanal (això li venia del seu pare), i tenia una mirada molt original en el món de l'educació, perquè partia de la seva experiència com a pare i de la gent que no tenia ressò. Sabia parlar de l'ofici de mestre, un ofici que no té molta presència i valor per la societat, però molt important.

Ha sigut una feina molt exhaustiva, complexa i difícil, primerament perquè abans de començar de fer les entrevistes vaig haver de fer una llista de les persones properes a ell i al mateix temps que fossin de camps diferents per poder conèixer la seva trajectòria i pensaments en diferent perspectiva. Segonament, perquè vaig haver d'elaborar i pensar què volia conèixer realment, què em podria aportar la persona entrevistada segons la relació que hi tenia, com plantejar les mateixes preguntes a les persones i què em podria aportar de nou.

És per aquest motiu, que tot i la dificultat, ha set una feina molt reconfortant, ja que estic molt satisfeta amb els resultats i amb la proximitat que m'han generat les persones

entrevistades. Vull posar en constància, que totes les persones entrevistades, m'han expressen idees, pensament i opinions molt semblants sobre Carles Capdevila, i sempre s'han dirigit cap a ell amb molt efecte, cura i delicades.

D'altra banda, pel que fa a l'anàlisi dels llibres, articles, conferències i documents escrits i/o narrats per Carles Capdevila, m'han servit per "poder-lo conèixer" gràcies als seus pensaments, apropar-me a les seves idees i interpretant els seus escrits. En aquesta part he gaudit molt, ja que cada escrit i conferència m'aportaven molts coneixements sobre la gran importància de viure l'educació de manera positiva i gaudint-la, "educar és l'aventura més extraordinària i contradictòria", (Capdevila, 2015: 196).

Així doncs, m'ha ajudat a completar com entenia i veia la vida, la bona visió i els bons ulls que tenia cap al món i l'educació, i m'ha fet plantejar algunes idees com a futura educadora: tenir sempre present la humilitat, el sentit comú, la positivitat i l'estima per arribar a marcar els nens i nenes, per ajudar-los a créixer en un ambient sa i de qualitat, no fa falta ensenyar molta teoria, sinó ser el seu clar exemple, ensenyar a través del cor i l'afectivitat. Veure la gent amb bons ulls i segur que serà mutu.

6.3. Valoració final

Aquest treball de recerca m'ha ajudat a ampliar la visió com a futura docent i com actual estudiant del Grau de Mestre d'Educació Infantil. Tinc moltes ganes de continuar aprenent i sobretot, aplicar l'educació positiva, sana i lliure, confiant plenament en els infants, ja que si no ho fem, mai podran ser ells mateixos.

He pogut viure en primera persona l'educació i l'ensenyament a través de la criança, de la visió d'un pare apassionat pel tema, el qual m'ha fet veure i entendre que amb sentit comú i veure la vida amb bons ulls, ajuda a desfer dilemes educatius i socials, cosa molt necessària actualment.

He complert amb èxit les expectatives inicials, ja que penso que he fet una bona estructuració de les idees i pensament de Carles Capdevila, al mateix temps que m'han ajudat a formar-me com a persona i professional. Estic molt satisfeta del treball realitzat, i estic molt orgullosa del tema escollit, penso que m'ha ajudat molt a créixer i a tancar aquesta etapa d'estudiant d'educació infantil. Si tornes a començar estructuraria més les

entrevistes i em donaria més temps per fer les lectures més en calma, per poder-les gaudir i nodrir-me encara més dels seus coneixements, això no obstant, em tornaré a llegir els llibres des del punt de vista actual, i de segur que em portarà nous coneixements.

Seguint el punt anterior, i fent una visió del meu jo en començar el treball, penso que aquesta recerca ha canviat els meus pensaments i la meva manera de ser cap a millor. Ara soc una persona que no em paro de fer preguntes i qüestionar com millorar les coses de manera fàcil, ja que sempre ens compliquem la vida i donem moltes voltes a una mateixa cosa, i simplement ens hem de parar un moment i aplicar el sentit comú, mirar els ulls de les persones, dels nens i nenes, i entendre què ens demanen i què volen de nosaltres.

En síntesi, faig una valoració molt positiva i enriquidora d'aquest procés. Tinc moltes ganes i al mateix temps molta responsabilitat per exercir la meva professió, vull posar en pràctica els coneixements obtinguts, donant esperança als infants, a les famílies i als docents. Penso que he fet un bon aprofundiment del tema, m'he apropat als pensaments i les idees principals de Carles Capdevila i he fet un treball clar i concís.

Estic molt convençuda i agraïda de les bones paraules que Carles Capdevila sempre ha dedicat cap als docents, m'ha fet estimar i valorar més la meva feina, perquè l'escola i la família són necessàries pels infants, i aquests dos s'han de complementar perquè l'infant pugui créixer amb qualitat.

Dialogar, aplicar el sentit comú, tenir una visió positiva i veure la vida amb bons ulls penso que són les tres paraules que més m'han marcat i m'han fet reflexionar aquests mesos. Per acabar, vull posar en constància un tros d'un article de Carles Capdevila on agraeix els bons mestres artesans:

Gràcies per la vostra vocació artesana, la de fer les coses ben fetes pel gust de fer-les ben fetes.

Per entendre que la vostra feina no acaba quan ho heu explicat, sinó quan ho han entès.

Per la il·lusió amb què enceteu el curs, dient com diem tots que fa mandra, però sentint íntimament les ganes de començar.

Per l'esforç que feu per treure el màxim de cada alumne, confiar-hi i reforçar-los l'autoestima.

Pels extres que heu de fer pendants dels que tenen dificultats a casa, sabent que en una societat meritocràtica això no ha de perjudicar la igualtat

d'oportunitats a l'escola. Pel sentit de l'humor, que us permet combinar el repte més transcendent de la humanitat -educar les criatures- amb els somriures que ho fan tot més fàcil.

Per l'esforç que feu per treure el màxim de cada alumne, confiar-hi i reforçar-los l'autoestima.

Pels extres que heu de fer pendants dels que tenen dificultats a casa, sabent que en una societat meritocràtica això no ha de perjudicar la igualtat d'oportunitats a l'escola. Pel sentit de l'humor, que us permet combinar el repte més transcendent de la humanitat -educar les criatures- amb els somriures que ho fan tot més fàcil.

Per la paciència que teniu amb els pares. Per l'estima que teniu pels nostres fills.

Per no desanimar-vos per més motius que tingueu, sabent que la vostra missió és massa important per permetre-us el luxe d'abaixar la guàrdia.

Per tot el que heu preparat i pensat perquè aquest any us surti encara millor que l'anterior.

Per no tenir por d'innovar. Per compartir experiències amb altres mestres, per formar-vos i assumir que heu de formar aprenents permanents, que avui a les aules s'hi va a aprendre a aprendre. ("Carta d'agraïment als bons mestres", 2015).

7. Bibliografia

7.1. General

Alonso, L. E. (2007). *Sujetos y Discurso: el lugar de la entrevista abierta en las prácticas de la sociología cualitativa*. En J. M. Delgado i J. M. Gutiérrez (Coord.). *Métodos y técnicas cualitativas de investigación en Ciencias Sociales*. Espanya: Editorial Síntesis.

Arriba a Tàrrega el Tió Més Gran del Món a favor del Banc d'Aliments. (2009). *Comarques de Ponent*. Recuperat 7 febrer de 2022, de <https://comarquesdeponent.com/urgell/arribaatarregaeltiomesgrandelmonafavordelbancdaliments/>

Caivano, F. (1991). *Reforma i divulgació educativa*. *Crònica d'Ensenyament*, núm. 32. Barcelona: Departament d'Ensenyament.

Carbonell, J.; Tort, A. (2008). *L'educació catalana a la premsa*. Barcelona: Fundació Bofill.

Corbetta, P. (2007). *Metodología y técnicas de investigación*. Italia: McGraw- Hill.

Corbetta, P. (2003). *Metodologías y técnicas de investigación social*. Madrid: McGraw-Hill.

Comunicació (1987) Dins *Gran Enciclopèdia Catalana*. Recuperat de <https://www.enciclopedia.cat/ec-gdlc-e00032971.xml>

Comunicació de massa (1987) Dins *Gran Enciclopèdia Catalana*. Recuperat de <https://www.enciclopedia.cat/ec-gec-0092501.xml>

Escola (1987) Dins *Gran Enciclopèdia Catalana*. Enciclopèdia Catalana. Recuperat de <https://www.enciclopedia.cat/ec-gdlc-e00055902.xml>

Espina, W. (1993). *II Converses a La pedrera ¿Una societat incomunicada? Informació i comunicació (1991)*. (1ª edició). Barcelona: Generalitat de Catalunya i Fundació Caixa de Catalunya.

Espina, W. (1993). *Ètica i comunicació social: III Converses a La pedrera (1992)*. (1ª edició). Barcelona: Centre d'Investigació de la Comunicació, Generalitat de Catalunya i Fundació Caixa de Catalunya.

Franch, J. (1989). *Cultura i entorn*. (Recull de textos). Barcelona: Diputació de Barcelona. Servei de Cultura. Doc. Multicopiat.

Gifreu, J. (1991). *Estructura general de la comunicació pública*. (1ª edició). Barcelona: Editorial Pòrtic.

IDESCAT (2021). *El municipi en xifres. Balenyà (Osona)*. Recuperat 4 març 2022 de <https://www.idescat.cat/emex/?id=080174>

Luhmann, N., (1984). *Sociedad y sistema: la ambición de la teoría*. Barcelona: Paidós/ICE UAB, 1990.

Majó, J. Marqués, P. (2002). *La revolución educativa en la era internet*. (1ª edició). Barcelona: Cisspraxis.

Mitjà (1987) Dins *Gran Enciclopèdia Catalana*. Recuperat de <https://www.enciclopedia.cat/ec-gdlc-e00090252.xml>

Monclús, J. (2020). L'aventura de fer periodisme sobre educació i criança. *Ara Criatures*. Recuperat 8 febrer 2022, de https://criatures.ara.cat/familia/fer-periodisme-educacio-crianca-10-anys-aracriatures_1_1008751.html

Options Catalunya – Nepal. (s.d). Recuperat 13 febrer 2022 de <http://optionscatalunyanepal.org/origen/>

Pi, J. Emotiva y divertida despedida de 'Minoría Absoluta' en el Tivoli de Barcelona. *La Vanguardia*. Recuperat 7 febrer 2022, de <https://www.lavanguardia.com/gente/20090724/53750924237/emotiva-y-divertida-despedida-de-minoria-absoluta-en-el-tivoli-de-barcelona.html>

Pradas, M. (2019). *Premi Pere Quart*. Gran Enciclopèdia Catalana. Recuperat 10 febrer 2022, de <https://www.enciclopedia.cat/ec-gec-0519053.xml>

Reichardt, Ch. S. i Cook, T. D. (1986). *Métodos Cualitativos y Cuantitativos en la Investigación Evaluativa*. Editorial: Moranta, Madrid.

Roiz, M. (2005). *Sociología de la comunicación y cultura de masas*. (1ª edición). Madrid: Ed. Del Laberinto.

Rodríguez, C. I Gutiérrez, J. (2005). *Un modelo de validación de estudios empíricos en investigación educativa mediante procedimientos de triangulación. Aplicación a un estudio de caso sobre disfunciones i desajustes Asociados a la reforma de un plan de estudios universitarios*. Revista Portuguesa de Pedagogia.

Serret, C. (2020). El suplement 'Criatures'. *Ara Criatures*. Recuperat 8 febrer 2022, de https://criatures.ara.cat/ara-kids/com-es-fa-suplement-criatures-diari-ara_1_1009079.html

Sierra, F. (1998). *Función y sentido de la entrevista cualitativa en investigación social*, en Galindo, J. (Coord.), *Técnicas de investigación en sociedad, cultura y comunicación*. Mèxic: Pearson.

Simons, H. (2011). *El estudio de caso: teoría y práctica*. Morata.

Thompson, John, B. (1998) *Los media y la modernidad*. (1ª edición española). Barcelona: Ed. Paidós Ibérica.

Tort, A. (1997). *Opinions públiques sobre l'educació* Barcelona: Ed. CEAC.

Trilla, J. (1993), *Les raons de la Universitat*. Vic: EUMO ed. Col. <<Interseccions>>, núm 17.

Vigotsky, L.S. (1978). *Mind in society: The development of higher psychological processes*. MA: Harvard University Press.

Ustrell, R (2016, maig 7). Quatre gats. Catalunya Ràdio. Recuperat 4 febrer 2022 de, <https://www.ccma.cat/catradio/alacarta/el-suplement/carles-capdevila-als-directors-de-diaris-ens-diuen-coses-lletges-un-diari-es-un-centre-de-poder/audio/920611/#.Vy5Nkkm8n3E.twitter>

7.2. Sobre Carles Capdevila

Antoni Bassas, Albert Om, Esther Vera, Toni Soler... El record sentit per Carles Capdevila. (2017). *RAC1*. Recuperat 9 febrer 2022, de <https://www.rac1.cat/programes/el-mon/20170602/423136445502/les-nombroses-mostres-dafecte-a-carles-capdevila.html>

Beca Carles Capdevila. (s.d.). Recuperat 13 febrer 2022, de <https://becacarlescapdevila.ara.cat>

Gilbert, Trinitat. (2020). El llegat del periodista Carles Capdevila. *Ara Criatures*. Recuperat 7 febrer 2022, de https://criatures.ara.cat/infancia/aracriatures-llegat-periodista-carles-capdevila-informacio-educacio_1_1009048.html

Gutiérrez, A. (2017, juny 2). Mor Carles Capdevila, periodista vital. *Ara*. Recuperat 4 febrer 2022, de https://www.ara.cat/media/mor-carles-capdevila-periodista-vital_1_1267600.html

Gutiérrez, À. (2016). *Carles Capdevila, Premi Nacional de comunicació*. *Ara*. Recuperat 13 febrer 2022, de https://www.ara.cat/media/carles-capdevila-premi-nacional-comunicacio_1_1473990.html

Masllorens, À. (2017, juny 25). En Carles del Diari de la Pau. [Entrada blog]. Blogspot. Recuperat 8 febrer 2022 de, <http://alexmasllorens.blogspot.com/2017/06/en-carles-del-diari-de-la-pau.html>

Martínez, G, M. (2020, desembre 19). El llegat del periodista Carles Capdevila. *Ara Criatures*.. Recuperat 19 març 2022 de https://criatures.ara.cat/infancia/aracriatures-llegat-periodista-carles-capdevila-informacio-educacio_1_1009048.html

Reales, Ll. (s. d.) Carles Capdevila i Plandiura. *Gran Enciclopèdia Catalana*. Recuperat 19 febrer 2022, de <https://www.enciclopedia.cat/ec-gec-0522437.xml>

Rodríguez, N. Mor el periodista Carles Capdevila als 51 anys. *El Món*. Recuperat 11 febrer 2022, de <https://elmon.cat/vida/mor-el-periodista-carles-capdevila-als-51-anys-26679/>

Rodríguez, P. (2017, juny 2). Carles Capdevila: “Em diverteix acostar-me a la vida, i l’educació és el més semblant a la vida que hi ha”. *El diari de l’educació*. Recuperat 23 gener 2022 de <https://diarieducacio.cat/carles-capdevila-em-diverteix-acostar-me-vida-educacio-mes-semblant-vida-que-hi-ha/>

Salgado, F. (2020). Carles Capdevila i Plandiura. *Diccionari històric de periodistes catalans*. Recuperat 7 febrer 2022, de https://dichpc.iec.cat/periodista_un.asp?id_persona=1103

Universitat de Vic (2017). *L’estudi de ràdio de la UVic portarà el nom de Carles Capdevila*. Recuperat 15 febrer 2022, de <https://www.uvic.cat/noticies/lestudi-de-radio-de-la-uvic-portara-el-nom-de-carles-capdevila-0>

Vicens, L. (2020). *El Carles Capdevila era un referent per al món educatiu i volíem que la nostra escola portés el seu nom*. *Ara*. Recuperat 13 febrer 2022, de https://www.ara.cat/societat/carles-capdevila-referent-educatiu-voliam_1_1141277.html

7.3. Publicat per Carles Capdevila¹⁹

Ayuntamiento de Torrelodones (2016, abril 28). *Conferencia: Educar amb humor – Carles Capdevila*. . [Video]. Youtube. <https://www.youtube.com/watch?v=SEbUBzK-bRo&t=2093s>

Capdevila, C. (2015). “L’ARA ha sigut el projecte de la meua vida i ara el meu projecte és la meua vida”: discurs de Carles Capdevila a la redacció. *Ara*. Recuperat 9 febrer 2022, de https://www.ara.cat/media/carles-capdevila-discurs_1_1473649.html

¹⁹ Articles citats al Treball de Final de Grau i articles que es troben a l’annex.

Capdevila, C. (2015). Fa de mal dir que tens càncer. *Ara*. Recuperat 8 febrer 2022, de https://www.ara.cat/opinio/mal-dir-que-tens-cancer-carles-capdevila_129_1757847.html

Capdevila, C. (2016, febrer 15). Eduquem les criatures amb aquella alegria. *Ara*. Recuperat 3 febrer 2022 de, https://www.ara.cat/opinio/eduquem-criatures-aquella-alegria_129_1714091.html

Capdevila, C. (2011, abril 14). L'atac de responsabilitat és urgent. *Ara*. Recuperat 4 desembre 2021 de https://www.ara.cat/opinio/latac-responsabilitat-urgent_129_2602234.html

Capdevila, C. (2013, abril 7). La gràcia d'ensenyar és el que aprens. *Ara*. Recuperat 9 gener 2022 de https://www.ara.cat/opinio/gracia-densenyar-que-aprens_129_2317096.html

Capdevila, C. (2018, maig 8). No es posi la paraula 'educar' a la boca. *Ara*. Recuperat 19 desembre 2021 de https://www.ara.cat/opinio/no-posi-paraula-educar-boca_129_2297889.html

Capdevila, C. (2013, agost 23). Ells són petits, educar-los és un repte gran. *Ara*. Recuperat 5 febrer 2022 de https://www.ara.cat/opinio/son-petits-educar-los-repte-gran_1_2942255.html

Capdevila, C. (2014, febrer 20). Deixar que els teus fills s'equivoquin. *Ara*. Recuperat 3 novembre 2021 de https://www.ara.cat/premium/deixar-que-teus-fills-sequivoquin_1_2150417.html

Capdevila, C. (2014, maig 29). Educació, i, en cas de dubte, més educació. *Ara*. Recuperat 15 novembre 2021 de https://www.ara.cat/premium/educacio-cas-dubte-mes-educacio_1_2089526.html

Capdevila, C. (2014, novembre 8). Carta (meva) als directors d'escola i instituts. *Ara*. Recuperat 3 gener 2022 de https://www.ara.cat/premium/carta-meva-als-directors-dinstitut_1_1992699.html

Capdevila, C. (2015, gener 31). Posem educació i cultura al mig: són la solució. *Ara*. Recuperat 31 febrer 2022 de https://www.ara.cat/opinio/posem-educacio-cultura-son-solucio_129_3051080.html

Capdevila, C. (2015, març 8). Sovint oblidem la sort que tenim d'anar a escola. *Ara*. Recuperat 12 març 2022 de https://www.ara.cat/opinio/sovint-oblidem-sort-danar-escola_129_3050229.html

Capdevila, C. (2015, setembre 13). Carta d'agraïment als bons mestres artesans. *Ara*. Recuperat 4 desembre 2021 de https://www.ara.cat/opinio/carta-dagraiment-bons-mestres-artesans_129_3046987.html

Capdevila, C. (2016, novembre 25). 'Keep calm' & llegeix Jaume Funes. *Ara*. Recuperat 19 gener 2022 de https://www.ara.cat/opinio/carles-capdevila-jeep-calm-llegeix-jaume-funes_129_1463800.html

Capdevila, C. (2016, desembre 12). Ens costa estar contents. *Ara Andorra*. Recuperat 7 febrer 2022 de https://www.ara.ad/misc/carles-capdevila-costa-estar-contents_129_3450785.html

Capdevila, C. (2016, desembre 15). Escoltar els nens perquè els necessitem. *Ara*. Recuperat h març 2022 de https://www.ara.cat/opinio/escoltar-nens-perque-necessitem_129_1450090.html

Capdevila, C. (2016, desembre 30). S'educa al costat, no a sobre. *Ara*. Recuperat 23 gener 2022 de https://www.ara.cat/opinio/seduca-al-costat-no-sobre_129_3040995.html

Capdevila, C. (2017, gener 7). Què vol dir ser professional. *Ara*. Recuperat 20 desembre 2021 de https://www.ara.cat/opinio/que-vol-dir-professional_129_1434260.html

Capdevila, C. (2017, gener 15). L'educació com a companyia incondicional. *Ara Andorra*. Recuperat 10 gener 2022 de https://www.ara.ad/misc/leducacio-companyia-incondicional_129_3442778.html

Capdevila, C. (2017, maig 27). Diguem-nos coses boniques. *Ara*. Recuperat 10 març 2022 de https://www.ara.cat/opinio/diguem-nos-coses-boniques_129_1348094.html

Educar es todo. (2015, agost 3). *Papel del padre en la educación de los hijos – Ponencia de Carles Capdevila*. [Vídeo]. Youtube. https://www.youtube.com/watch?v=dd_z-pnGKaU&t=292s

El 9 Nou. (2017, juny 5). *Carles Capdevila – Viure amb humor – L'Atlàntida Vic – 23-05-2017*. [Vídeo]. Youtube <https://www.youtube.com/watch?v=ScxgPfvS3M>

Ustrell, R (2016, maig 7). Quatre gats. Catalunya Ràdio. Recuperat 4 febrer 2022 de, <https://www.ccma.cat/catradio/alcarta/el-suplement/carles-capdevila-als-directors-de-diaris-ens-diuen-coses-lletges-un-diari-es-un-centre-de-poder/audio/920611/#.Vy5Nkkm8n3E.twitter>

7.4. Llibres de Carles Capdevila²⁰

Capdevila, C. (2015). *Entendre el món amb onze converses de pensadors*. Barcelona: Arcàdia.

Capdevila, C. (2016). *Parir amb humor*. Barcelona: La campana.

Capdevila, C. (2015). *Educar millor. Onze converses per acompanyar famílies i mestres*. Barcelona: Arcàdia.

Capdevila, C. (2017). *La vida que aprenc*. Barcelona: Arcàdia.

²⁰ Llibres consultats i citats al Treball de Final de Grau.

8. Annex

8.1. Annex 1. Autorització de les entrevistes

UVIC
UNIVERSITAT DE VIC
UNIVERSITAT CENTRAL
DE CATALUNYA

Consentiment per participar en una recerca

En/na JOSEP CAPDEVILA PLANDIURA amb DNI dono la meua conformitat per participar en la recerca que realitza Olga Muñoz Casellas, estudiant de 4rt curs del Grau de Mestre d'Educació Infantil a la UVIC-UCC, dins el Treball de Final de Grau "**Periodisme i educació. La visió de l'educació i l'escola segons Carles Capdevila Plandiura**" (Títol provisional), tutoritzat pel professor Joan Soler Mata.

La meua participació consistirà en:

- Acceptar ser entrevistat/da per Olga Muñoz Casellas i donar consentiment per a la gravació de l'entrevista i perquè el meu nom consti en el text del treball.
- Donar autorització perquè l'autora del treball utilitzi els vídeos realitzats en l'entrevista durant l'acte de defensa del TFG amb el compromís de no fer-ne difusió fora d'aquest acte acadèmic.

Signatura

(Nom i cognoms)

 JOSEP CAPDEVILA PLANDIURA

Vic, 21 de DESEMBRE de 2021

Consentiment per participar en una recerca

En/na Xavier Ginesta Portet amb DNI dono la meva conformitat per participar en la recerca que realitza Olga Muñoz Casellas, estudiant de 4rt curs del Grau de Mestre d'Educació Infantil a la UVIC-UCC, dins el Treball de Final de Grau "**Periodisme i educació. La visió de l'educació i l'escola segons Carles Capdevila Plandiura**" (Títol provisional), tutoritzat pel professor Joan Soler Mata.

La meva participació consistirà en:

- Acceptar ser entrevistat/da per Olga Muñoz Casellas i donar consentiment per a la gravació de l'entrevista i perquè el meu nom consti en el text del treball.

- Donar autorització perquè l'autora del treball utilitzi els vídeos realitzats en l'entrevista durant l'acte de defensa del TFG amb el compromís de no fer-ne difusió fora d'aquest acte acadèmic.

Signatura

(Nom i cognoms)

Vic, 12 de Gener de 2021

Consentiment per participar en una recerca

En/na JAUME CELA amb DNI [REDACTED] dono la meua conformitat per participar en la recerca que realitza Olga Muñoz Casellas, estudiant de 4rt curs del Grau de Mestre d'Educació Infantil a la UVIC-UCC, dins el Treball de Final de Grau "**Periodisme i educació. La visió de l'educació i l'escola segons Carles Capdevila Plandiura**" (Títol provisional), tutoritzat pel professor Joan Soler Mata.

La meua participació consistirà en:

- Acceptar ser entrevistat/da per Olga Muñoz Casellas i donar consentiment per a la gravació de l'entrevista i perquè el meu nom consti en el text del treball.
- Donar autorització perquè l'autora del treball utilitzi els vídeos realitzats en l'entrevista durant l'acte de defensa del TFG amb el compromís de no fer-ne difusió fora d'aquest acte acadèmic.

JAUME CELA
Signatura
(Nom i cognoms)

Vic, 2 de març de 2022

Consentiment per participar en una recerca

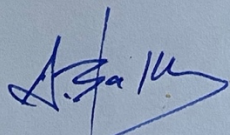
En/na ANTONI BASSAS DANIEVA amb DNI [REDACTED] dono la meua conformitat per participar en la recerca que realitza Olga Muñoz Casellas, estudiant de 4rt curs del Grau de Mestre d'Educació Infantil a la UVIC-UCC, dins el Treball de Final de Grau "Periodisme i educació. La visió de l'educació i l'escola segons Carles Capdevila Plandiura" (Títol provisional), tutoritzat pel professor Joan Soler Mata.

La meua participació consistirà en:

- Acceptar ser entrevistat/da per Olga Muñoz Casellas i donar consentiment per a la gravació de l'entrevista i perquè el meu nom consti en el text del treball.
- Donar autorització perquè l'autora del treball utilitzi els vídeos realitzats en l'entrevista durant l'acte de defensa del TFG amb el compromís de no fer-ne difusió fora d'aquest acte acadèmic.

Signatura

(Nom i cognoms)

ANTONI BASSAS DANIEVA

Vic, 31 de febrer de 2021

Consentiment per participar en una recerca

En/na MARTA COROMINAS SALON amb DNI dono la meua conformitat per participar en la recerca que realitza Olga Muñoz Casellas, estudiant de 4rt curs del Grau de Mestre d'Educació Infantil a la UVIC-UCC, dins el Treball de Final de Grau "**Periodisme i educació. La visió de l'educació i l'escola segons Carles Capdevila Plandiura**" (Títol provisional), tutoritzat pel professor Joan Soler Mata.

La meua participació consistirà en:

- Acceptar ser entrevistat/da per Olga Muñoz Casellas i donar consentiment per a la gravació de l'entrevista i perquè el meu nom consti en el text del treball.
- Donar autorització perquè l'autora del treball utilitzi els vídeos realitzats en l'entrevista durant l'acte de defensa del TFG amb el compromís de no fer-ne difusió fora d'aquest acte acadèmic.

Signatura MARTA COROMINAS SALON
(Nom i cognoms)

Vic, 11 de novembre de 2021

8.2. Annex 2. Transcripció de les entrevistes

8.2.1. Entrevista Antoni Bassas

1. Podries fer una presentació breu de l'Antoni Bassas des del punt de vista personal i professional?

Soc periodista, vaig començar molt jove a la ràdio, fen programació esportiva, vaig estar 14 anys seguint el Barça, després vaig estar 14 anys dirigint i presentant el *Matí de Catalunya Ràdio* on vaig conèixer amb en Carles Capdevila i li vaig proposar de venir a fer *Alguna Pregunta Més*. He sigut corresponsal als Estats Units, he fet programes de televisió, i de la mà d'en Carles, soc un dels Cofundadors del Diari Ara, on vaig venir a treballar quan vaig tornar d'Amèrica i on estic en l'actualitat.

2. Quina va ser la teva relació amb Carles Capdevila? Com us va conèixer?

Ell i jo recordàvem que ens vam conèixer quan ell treballava al *Lectures*, a un suplement que es deia *Tot i Més* de la ràdio, on normalment parlava de programes de TV3 i una mica de la vida dels famosos catalans. Un dia ell va venir a entrevistar amb en Puyal, que aleshores feia un programa de televisió a TV3 i el vaig atendre jo, perquè jo formava part de l'equip d'en Puyal en algun dels seus programes de la tele. Així doncs, en Carles sempre em recordava que era una de les primeres vegades que ens havíem saludat.

Després, en Carles venia a *Catalunya Ràdio* com a col·laborador en un programa que feia en Xavier Graset, a les 12h del migdia, just quan acabava *El Matí de Catalunya Ràdio*, que es deia el *Món S'acaba* i en Carles hi anava. Doncs l'any 2000, quan jo feia 5 anys que feia el *Matí de Catalunya Ràdio*, i hi havia incorporat una secció d'humor que es deia *Alguna Pregunta Més* al final del programa (l'any 1997 havia guanyat el premi *Ondàs*) que la realitzaven en Xavier Bosch i en Manuel Fuentes juntament amb l'Oscar Dalmau, però van anar marxant un darrere l'altre a *RAC1*, total, que l'any 2000, em vaig trobar sense director d'aquest espai, que era un espai molt celebrat, esperat i interessant del *Matí de Catalunya Ràdio*, i buscant alguna persona que els pogués substituir i pogués aguantar el pes de l'audiència i de l'impacte popular que tenia el programa, uns amics em van dir: perquè no ho parles amb en Carles Capdevila?. Així doncs, vam estar parlant i li vaig proposar de fer-se càrrec del programa, la qual cosa volia dir llevar-se molt d'hora, però

de seguida ens vam entendre, va haver-hi molta bona relació entre tots dos. Ell deia de broma que quan es llevava al matí, li costava venir a treballar, però hi havia algú a casa seva que era molt partidari de fer el programa, aquest era la seva hipoteca. Des del primer moment va dir que si i vam tenir una relació que no es va intervenir fins que ell va morir l'any 2017.

3. Com va sorgir formar part de la direcció del diari *Ara*?

Ell i jo vam estar col·laborant junts en *El Matí de Catalunya Ràdio*, ell el va dirigir un any abans d'acabar jo, quan encara no se sabia que jo plegaria. L'any 2007, ell em va dir que volia començar a fer altres coses perquè a *Catalunya Ràdio* ja havia començat a fer *Eduqueu les Criatures*, i d'*Eduqueu les criatures* li havien sortit altres projectes, em va dir que ja feia 7 anys que feia *Alguna Pregunta Més* i havien creat un equip amb un cert planter, per tant, ho va deixar en mans d'antics col·laboradors seus i venia un cop a la setmana de tertulià.

Jo l'any 2008 me'n vaig a Estats Units de corresponsal de TV3 i em sembla que va ser a finals de 2009 començaments de 2010, que m'escriu i em diu que li agradaria venir-me a veure perquè em vol explicar un projecte, i és que li han proposat de ser el director d'un nou diària que no serà a Barcelona. Doncs va venir a casa meva a Washington, vam estar una setmana junts caminant per la ciutat, a les estones que jo no havia de treballar donàvem moltes voltes al projecte, i em va demanar si em sumaria juntament amb l'Antoni Soler, l'Albert Oms i en Xavier Bosch en el grup de fundadors, nosaltres portàvem la nostra feina, el nostre capital intel·lectual i per dir-ho així, el nostre coneixement cultural i el prestigi que podíem tenir en aquell moment, però clar, calien diners i hi hauria un grup d'inversors. Em va estar explicant el projecte de dalt a baix, em va semblar un projecte molt atractiu i el fet que ell en sigui el director, per mi era diferencial, un projecte on ell fos el principal responsable per mi era prou garantia perquè l'any 2013, quan vaig acabar el contracte de TV3, li digué encantat de venir a incorporar-me a l'*Ara*, i això és el que vaig fer, vaig plegar de la corresponsalia de TV3 el 30 de juny de 2013, i l'1 de juliol, baixant de l'avió ja vaig venir a l'edifici de l'*Ara*.

Des d'aquell moment, el vaig estar acompanyant a la direcció del diari, vaig posar en marxa la secció audiovisual, vam començar a fer informatius, diaris, anàlisi en vídeo, etc.

A l'estiu del 2015, en plenes vacances, contacte amb mi per dir-me que li han diagnosticat un càncer de còlon. Després d'aquesta notícia, ell va ser director fins a final d'any, on provisionalment el vam substituir l'Ignasi Aragall i jo de manera conjunta, érem solució provisional. Però a causa de l'esgotament de la malaltia, el gener de 2016, va entrar com a directora l'Ester Vera i ell es va desvincular definitivament del projecte amb un discurs que va fer aquí a la redacció, parlant que el viatge que havia fet com a director d'un mitjà de comunicació no li havia agradat.

A partir d'aquell moment ens vam anar veient de tant en tant, perquè a més a més, havíem posat en marxa *Alguna Pregunta Més* a la televisió i, per tant, estàvem vinculats com a impulsors de la productora, però ja havíem fet altres programes de televisió i havíem viatjat a Madrid a buscar clients, etc. Així que d'altra banda teníem una relació empresarial.

Finalment, per mi hi ha un moment molt significatiu que és: 3 setmanes abans de morir, em diu que farà l'últim monòleg a Vic a l'Atlàntida i em demana si el puc acompanyar, el vaig anar a buscar a casa seva amb cotxe, vam anar cap a Vic a la C-17 parlant de moltes coses, fins i tot de projectes de futur, però vaig tenir la clara percepció que segurament aquell era l'últim viatge que faríem junts i potser una de les últimes converses, però el fet de portar-lo a un teatre a actuar, volia dir que encara es veia en cor de fer coses. Recordo unes cues plenes de gent perquè els hi firmes un llibre, i em va demanar que em quedés darrera l'escenari per si passava alguna cosa, em cridaria que sortís, això no obstant, no va passar res, perquè ell mateix deia que acabava molt cansat, però els aplaudiments de la gent el feia sentir més fort i l'animaven.

4. Vau fer altres col·laboracions o projectes junts?

En Carles tenia un sentit de creació de comunitat molt gran i, per tant, vam col·laborar junts a la posada en marxa de l'equip i de la secció audiovisual del diari, amb un plató que ja existia, però que li vam donar més funcionament i contingut. Després, no recordo específicament cap secció fixa, tanmateix si molta col·laboració a l'hora de crear moments especials al diari, per exemple, diaris especials dedicats a artistes. També recordo una festa d'aniversari que la vam muntar junts la qual, en Pep Guardiola, que ja estava

entrenant el Bayern de Munich, ens va enviar una gravació saludant els lectors de l'*Ara*, jo li vaig donar pas i ho vam fer des del *TNC*, amb tot de públic.

Recordo que quan hi havia una moguda, cosa molt comuna de la ràdio, ja que tens la clara convicció que cada dia estàs fent un programa que parteix d'una mateixa arquitectura, i després el farceixes d'elements diferents. Doncs un diari és bastant el mateix, però ell li agradava molt trencar, per això es va inventar el diari dels nens, és a dir, mirava de portar aquest esperit creatiu a un element tan aspre i tan dur com un diari on hi ha l'actualitat, això a ell li interessava molt.

Recordo quan venia els 11 de setembre, que ens va enganxar l'època de la via catalana, de la V, tot això. Doncs el diari s'hi va evocar molt per explicar-ho, però on hi havia la possibilitat de fer alguna cosa diferent, en Carles i jo miràvem de tirar una miqueta del carro.

5. Com era Carles Capdevila com a persona? Quines qualitats humanes destacaries?

En Carles era una persona extraordinàriament creativa, molt treballador, amb un gran sentit de l'humor, amb una vocació universal (ell va estar un temps vivint a Nova York amb la seva dona), sempre que podia entrevistava a intel·lectuals. Però al mateix temps estava molt de les seves arrels d'Hostalets, i concretament de la manera de ser del seu pare, de la bondat del pare fuster que treballava amb les mans, això ell li donava molta importància. Una altra cosa que destaco és el tipus de netedat de cor que desprenia, perquè el seu pare havia estat jutge de pau, i era una persona (com el nom del càrrec indica) de pau, de mirar que la gent arribés a una entesa, així doncs, en Carles es veia clarament que havia estat educat a una família de bona gent i de bones persones, que creien en l'esforç i la meritocràcia, un concepte que fa un temps estava ben vist, això no obstant, ara està una mica tocat, perquè depèn de quina família visquis i de quin barri, els mèrits no costen tant, però ell i jo veníem de molt a baix.

Amb això que acabo de dir, m'has fet pensar amb un fet que probablement és un dels moments més significatius de la nostra vida, és un fet relativament petit. A l'estiu del 2010, és a dir, l'*Ara* va "sortir" per primera vegada el novembre del 2010, però a l'estiu, l'*Ara* i el *New York Times*, tanquen un acord de col·laboració assegurant que nosaltres els

hi publicarem articles en Català, i aleshores, vam anar a presentar el projecte a l'equip editorial del *New York Times*, a aquesta presentació hi anem; jo (que vivia a Washington), en Carles (que va venir de Barcelona) i l'Àlex Gutierrez que ara és cap de mèdia. De cop ens vam trobar presentant l'*Ara* nosaltres 3, a una planta de l'edifici del *New York Times* amb tot l'equip editorial, els hi vam estar explicant que estàvem a punt de fundar un nou diari i ells van posar uns ulls com unes taronges, perquè el paper imprès té una mala salut de ferro, això no obstant els hi va interessar molt el projecte, la reunió va durar 1 hora molt pautada. I és evident que això no passa cada dia, anar al *New York Times* a presentar un projecte. Un cop va acabar la reunió, ens van fer un Tour per la casa, l'Àlex va marxar i ens vam trobar baixant per una escala en Carles i jo, de cop, ens vam quedar una mica sorpresos i admirats de fins on ens havia portat la vida, i en aquell moment, ell va recordar el seu pare fuster d'Hostalets i jo el meu pare dependent de comerç del tèxtil a Barcelona, de les dificultats econòmiques de les nostres famílies per tirar endavant els estudis dels fills, i de com d'orgullosos s'estarien sentint els nostres pares de pensar que en Carles Capdevila d'Hostalets i l'Antoni Bassas del barri de Gràcia de Barcelona, estaven baixant les escales del *New York Times* després d'haver estat explicant el projecte d'un diari. Aquell moment el recordo amb molt d'afecte i és un d'aquests regals que et fa la vida i el recordo molt.

Aleshores, això em permet definir com era en Carles, una persona molt creativa, patidor, però ho amagava molt bé, molt serè, era molt llest, ho veia tot de seguida i calculava de seguida les derivades, era una persona honesta, amb molta empenta i alegria, era una ment brillant.

6. Què destacaries de la seva biografia?

Els orígens humils, la voluntat de veure món, de transcendir, de no quedar-se amb els usos i costums i anar a buscar i veure més món. El seu sentit de l'humor, els llibres que va publicant, el primer programa de ràdio *Eduqueu les Criatures*, el qual ja marca una clara línia d'interès (potser al principi era més personal i després passa a ser més professional), més tard, quan marxa a l'*Ara* porta a terme el suplement *Criatures*, el qual havíem parlat molt perquè jo li havia parlat que el Washington Post tenia un suplement que es deia Kids em sembla. Per tant, tot el tema de l'educació es veia que li interessava,

i no només li interessava perquè havia fet grans descobertes com a pare, sinó amb ànims d'acostar-se als especialistes i preguntar, com ara amb en Jaume Funes. En Carles tenia aquesta basant extraordinàriament popular, però ell era una persona de mètode i de rigor intel·lectual, llegia molt i s'informava.

Vam compartir moltes experiències, generacionalment, els dos som representant de la generació on els homes ja parlaven dels seus fills quan es trobaven, teníem la impressió que la generació dels nostres pares, quan es trobaven no parlaven dels fills, i nosaltres si, parlàvem de fills d'educació, i ens admirava molt veure les diferències de l'aproximació de l'educació de les nostres dones, quins papers va adoptant cada un, la barreja que es fa de papers, etc. Amb tota una aproximació i involucració.

Per tant, un fet decisiu de la seva vida són els 4 fills que va tenir, per ell va ser molt important, i jo crec que el va marcar decisivament, va viure la paternitat d'una manera molt joiosa i enriquidora, va decidir que allò seria un dels moments més rics de la seva vida, i com que tenia la capacitat d'aprofitar cada moment i experiència, sabia no separar feina i paternitat, és a dir, incorporar la preocupació que sentia per les criatures al diari que estava dirigint, per ell la paternitat va construir la seva personalitat professional.

7. Què t'ha aportat com a persona i professional en Carles Capdevila?

Bé, a mesura que vas posant anys i et vas fent gran, ets conscient que hi ha relacions que t'han marcat.

En el dia a dia a la ràdio, havíem de prendre moltes decisions cada dia, recordo que ell sempre arribava amb els cabells molls de la dutxa, una mica més tard que jo, perquè ell es posava al micròfon una mica més tard, llavors li comentava algunes idees i detalls que havia sentit a la ràdio pel programa *Alguna Pregunta Més*.

Ara m'adono que ell el que tenia era un perquè per fer les coses, i el "perquè sempre s'ha fet així" no li interessava, ell tenia molta personalitat davant de qualsevol fet professional, fins al punt que ell *Alguna Pregunta Més* el va fer créixer a partir de la seva personalitat.

En aquells moments ens va passar una cosa molt bonica, és que a l'època de *El Matí de Catalunya Ràdio*, on jo era el director del projecte, en canvi, a l'època del diari *Ara* ell

era el director del projecte, així doncs, a l'època de la ràdio ell entrava al meu despatx i a l'època del diari, era jo que entrava al seu despatx, però tenia la impressió que estàvem continuant la nostra col·laboració de sempre, i a cada moment amb necessitats i interferències diferents.

8. T'ha marcat de manera professional? I de manera personal?

El que em va marcar era veure com tots dos havíem anat creixent professionalment, i com érem capaços d'entrar i sortir de la col·laboració Capdevila-Bassas per ser al mateix temps en Capdevila i en Bassas.

Després, naturalment el que em va marcar molt és el procés de la malaltia, en el sentit que veure morir un company que ha sigut amic, i amb el que has compartit tantes coses personals i professionals, veure'l morir, m'ha marcat molt, passen els anys, però és una absència molt pròxima.

9. Com valores la trajectòria professional de Carles Capdevila? Què destacaries?

Penso que la seva trajectòria és extraordinària, perquè surt d'Hostalets, obre camí amb el món primer de la comunicació corporativa, la crítica televisiva, l'humor, en *Alguna Pregunta Més* fa un gran creixement, a *Criatures* un altre, després és director del diari *Ara*, on impulsa la creació d'una comunitat lectora. Doncs la seva és una trajectòria ascendent que no para de pujar i augmentar, fins i tot, just quan comença a fer els monòlegs que triomfa per Espanya, i si no hagués set per la malaltia, haguera anat a Amèrica a fer-ne, vull dir, és evident que estàvem davant d'una trajectòria constantment ascendent, i en la que ell sempre buscava el millor acomodament.

10. Saps com van ser els seus inicis a la ràdio?

Ell ja havia fet ràdio a Hostalets, però d'això no en ser res. Els seus inicis a *Catalunya Ràdio* van ser amb en Gresset i després jo el vaig fixar a la televisió.

11. Des dels inicis ja introduïa i parlava de l'educació tant a la ràdio com al diari?

No recordo cap conversa en aquest sentit, però sí que parlava molt dels fills i de l'educació, per tant, quan em va dir que havia presentat a *Catalunya Ràdio* un projecte de programa setmanal que es diria *Eduqueu les Criatures*, no em va estranyar, perquè era un tema que sortia sovint.

12. Coneixes d'on neix la seva gran passió cap a l'educació?

Jo crec que hi ha una observació prèvia i és que en Carles era un gran observador de la vida, i de la vida en feia destil·lats en forma de comentaris, programes, etc. Però jo crec que com deia abans, el va marcar molt la paternitat i descobrir la diferència que podia fer a una persona una educació adequada, i crec que ell ho va descobrir per la vida pràctica, decidint teoritzar-ho en forma de secció de diari i en programa de televisió.

13. Quin creus que era el seu concepte d'educació? I d'escola?

Honestament, no et puc contestar aquesta pregunta. Jo crec que en tot cas, el seu subratllat, primer en els mestres i després en les infermeres. La importància de la gent que té cura dels altres i de la importància decisiva que ell va veure per la cura d'una criatura, la diferència que podia fer una mestra, jo crec que això és el seu concepte de la millor escola possible, una escola que continues sent exigent dels mestres, amb els mestres més ben preparats, la idea que els millors alumnes en comptes d'anar a medicina, també siguin i puguin ser els que volen anar a magisteri o a fer alguna altra carrera igual que la medicina i després una bona col·laboració amb els pares.

14. Perquè creus que donava la idea als pares i educadors de donar "llibertat" a l'hora d'educar?

Ara em fas pensar en coses que francament no hi havia pensat gaire i feia temps que no hi pensava, però t'ho explicaré amb un exemple. Un dels moments més vergonyosos per un pare és quan posa un vídeo familiar de quan els nens són petits i sent: mira, deixa, fes, toca, canta... És a dir, crec que en Carles devia donar a veure que no totes les criatures són iguals, i parar a observar cap a on va la criatura, potenciar les seves capacitats, què li agrada, què sap fer bé, què li falta, treballar amb això.

Com entens tu la seva idea d'educar amb humor? I educar en positiu?

En primer lloc, l'humor és un senyal d'intel·ligència, en segon lloc, és una defensa i, en tercer lloc, al voltant de l'educació hi ha molts drames, alguns són justificants, però no podem viure la vida com un drama, i després aquesta visió de la vida que crec que va heretar del seu pare, el feia donar molta importància a l'important i relativitzar molt el que no ho és, però, en canvi, que per la societat ho pot ser molt.

15. Quina o quines creus que eren les seves virtuts per tractar un tema actual tant seriós (com és l'educació) amb una visió i opinió tant humorística?

Era un gran observador, primer observar i saltar a la vista una cosa que aparentment sembla normal, i després saber-ho explicar d'una manera divertida, i clar, això és inevitable.

Recordo un dia que va fer una conferència, la vaig veure fer davant d'uns mestres com reien i lo bé que s'ho van passar i era això, la capacitat d'observació, d'anàlisi i de transformació en algunes veritats de la vida.

16. Quina és la teva opinió sobre el suplement *Criatures* del diari *Ara*?

Bé, jo crec que ens distingeix de a la resta de diaris, i a més a més li dona un to en el diari. Som un diari que volem informar i acompanyar.

Destacaries algun article o llibre que trobis especialment interessant de Carles Capdevila?

El que té comentat abans, la idea de donar veu als nens i donar importància a l'observació d'aquests.

17. Quines penses que han sigut les seves principals aportacions a l'educació?

Una que no és menor, és haver portat l'educació al Prime Time radiofònic, un dissabte al matí dient al país, eduqueu les criatures, això és molt important.

Un periodista, que aparentment ha d'estar per la independència, l'estatut, la guerra, etc. estigui primer en l'educació i després en la sanitat. El periodisme consisteix a posar el focus en alguna cosa, pot ser una cosa que el poder no vulgui que il·luminis en la teva

feina, ell va decidir posar el focus en l'educació, sembla que és de sentit comú pensar que l'educació és troncal pel futur de qualsevol país, per tant, el seu punt de vista i preocupació em sembla profètica, ja que quan en alguns llocs no es parlava d'educació, ell ja en parlava. Crec que la seva gran aportació és haver posat l'educació als mitjans de comunicació.

18. Quines creus que eren les principals qualitats intel·lectuals de Carles Capdevila?

La curiositat, la capacitat de síntesi, la lectura, una persona que havia llegit i li agradava molt llegir i l'obertura de mires.

19. Què pot aprendre un estudiant de mestra de Carles Capdevila?

A fer-se preguntes, a mirar els ulls dels nens, a mirar-los, a sentir-los, a no estar només pendent del temari i del llibre, a aplicar el sentit comú, a no deixar-se aclaparar pel primer plor i la primera dificultat, a entendre que això és un camí llarg.

Recordo que una vegada em va dir: quan vas al primer concert de Nadal del teu fill és un desastre perquè desafinen, n'hi ha tres que no canten, dos que saluden a la mama, un que es posa la mà al pit, és un desastre, però aquella mateixa criatura al cap d'un any està dreta i ha après a ser respectuosa, a estar callada i cantar només quan li toca, i l'any següent veus que aprèn a callar i entrar quan li diu la directora, a treballar en equip sota les ordres d'algú que dirigeix, si hi vas l'any següent diràs: "mira sona bé", si hi vas l'any següent diràs: "ostres, això s'han atrevit a fer? que bé que canten". Deia això vol temps, l'educació vol temps, però vol ser-hi, s'hi ha d'estar.

Per tant, això, que l'educació vol temps, temps de qualitat i vol desautomatitzar, vol mirar a cada criatura de la manera més positiva possible. Ell, per exemple, va estimular molt a un dels seus fills perquè fos mag, li agradava la màgia, doncs endavant. És aquesta idea que sembla que si un nen no sap molt d'anglès, de computació... no serveix per a pràcticament res, però en plaer al nen que li agrada fer?, si li agrada fer màgia, es posarà davant del públic i aprendrà l'il·lusionisme, aprendrà a crear una il·lusió a la gent, això per anar per la vida és una lliçó molt important. Aquest tipus de coses crec que pot aprendre un estudiant.

8.2.2. Entrevista Jaume Ceta

1. Podries fer una breu presentació teva?

Em dic Jaume Ceta, tinc 72 anys, des dels 18 anys que he fet de mestre, em vaig jubilar a 65 anys i vaig continuar pujant un dia a la setmana a l'escola fins que va venir la pandèmia i es va acabar.

Estic casat, tinc 3 fills i 7 nets, i sobretot m'agrada molt tot el que pertany al món de l'educació. He escrit uns quants llibres sobre pedagogia i literatura infantil, juvenil i per adults, i molts articles a diaris i revistes, molts d'ells en col·laboració amb Juli Palou. He participat en cursos de formació de mestres, m'agrada llegir i m'agrada anar al cine.

2. Quina va ser la teva relació amb en Carles Capdevila? Com us va conèixer?

Ens vam conèixer perquè un parell de vegades ell em va convidar al programa que feia a la ràdio de *Eduqueu les Criatures*.

Ell va descobrir la meva afició al cinema, que jo feia servir el cine com a treball a l'escola (perquè és una de les meves bogeries). Aleshores, va organitzar unes sessions per formació als mestres que ho feia a l'estiu al Caixa Fòrum de Barcelona, i em va demanar que participés en alguna de les sessions que consistia a veure una pel·lícula i parlar sobre ella, no havíem de fer res més. Això ho vam fer tant aquí a Catalunya com a Saragossa, i això ens va donar moltes possibilitats de parlar sobre molts temes d'educació.

A continuació, quan ell es va posar malalt, no va poder dinamitzar aquest grup i ho vam fer entre la Gemma Ventura, l'Eva Bach, jo i altres participants. Consistia que havia una persona fixa i després venia alguna persona més a cada pel·lícula. Normalment, el fixa era en Carles, però quan es va posar malalt ho vam passar a ser jo o l'Eva Bach.

A més a més, ell em va entrevistar pel llibre *Educar millor. Onze converses per acompanyar famílies i mestres*. I vaig anar algunes vegades a les presentacions de llibres que va fer.

Quan va començar el Diari *Ara*, de seguida el vaig veure i li vaig dir "Carles, tu ets una de les poques persones que pots dedicar una atenció especial al món de l'educació en el

món dels mitjans de comunicació.”. Ell de seguida em va explicar que ja ho tenia tot pensat, i em va demanar que la meua opinió i col·laboració en aquest diari en el suplement que surt cada dissabte. Així doncs, vaig estar encantat de fer-ho, perquè sempre he pensat que l’educació ha de ser motiu de notícies diàries, de seguida ens vam posar d’acord i li vaig demanar de fer els articles junts amb en Juli Palou, ja que és una persona que conec des de fa molts anys.

Aquesta és la meua relació amb en Carles, va començar amb una invitació al programa de ràdio i va continuar amb els llibres i això que feia tan interessant d’aprofitar el cine com a formació pels mestres.

3. Com va començar la teua col·laboració al suplement *Criatures* del diari *Ara*? Vau fer altres col·laboracions junts?

A part de l’entrevista que ell em va fer per participar en el llibre i les vegades que havíem conversat, bàsicament no vam fer més col·laboracions. La col·laboració de *Criatures*, va ser quan em va plantejar el mateix suplement.

Hi ha hagut molt pocs periodistes que han tingut l’ocasió de plantejar l’educació al diari. Jo conec en Joan Barrils al *Cafè de la República*, fent aquell minut que dedicava a l’ensenyament, l’Albert Claveria que tenia molt present l’educació. Desgraciadament, tots tres són morts, i actualment no hi ha periodistes que puguin ser referents en el camp de l’educació (això no vol dir que no se’n parli).

A més a més en Carles feia unes conferències molt espectaculars, molt personals, perquè tenia una enorme i extraordinària capacitat de posar-se al públic a la butxaca. Anar a veure en Carles era com anar al teatre però parlant d’educació.

4. Com era Carles Capdevila com a persona?

Jo no el vaig tractar molt a fons, no puc presumir de ser amic d’en Carles. Penso que era una persona molt propera, escoltava, però tenia criteri sobre les coses que feia. A partir de la seva experiència com a pare, i com a persona que portava els fills a l’escola, li va néixer una preocupació i interès en el món de l’educació.

Críticament parlant, valorava molt la feina dels mestres, era crític en algunes coses, però era una persona molt propera i molt fàcil de relacionar-se.

Què t'ha aportat com a persona i professional?

M'ha ajudat a veure l'educació des de la perspectiva d'una persona que no estava directament lligada a la professió, era un periodista i, per tant, tenia aquesta mirada periodística. Defensava molt la feina artesanal (això li ve del seu pare), i tenia una mirada molt original en el món de l'educació, perquè partia de la seva experiència com a pare i de la gent que no tenia ressò. Sabia parlar de l'ofici de mestre, un ofici que no té molta presència i valor per la societat, però molt important.

Era una persona d'una enorme fortalesa. Recordo que vam coincidir a Saragossa a fer una de les pel·lícules que he explicat anteriorment, jo no vaig tornar amb ell perquè em vaig quedar un dia més, però quan va tornar a Barcelona, es trobava molt malament del viatge, i quan va baixar del tren va haver d'anar cap a l'hospital.

Jo he vist amb en Carles com una persona molt popular i coneguda, l'he vist presentar un llibre, arribar una hora abans i tenir gent esperant-lo, i quan acabava de firmar llibres i començava la seva exposició, després molta gent el parava per poder parlar amb ell i compartir vivències i inquietuds. A mi això em feia angúnia, perquè pensava que la gent s'havia d'adonar que estava cansat i malalt, però ell escoltava a tothom, això ho trobo admirable. Tot això passava perquè era un gran comunicador, era una persona que semblava que ho feia tot més senzill, però el missatge que transmetia era molt ric.

7. Coneixes d'on neix la seva gran passió cap a l'educació?

No t'ho sabria dir, jo crec que va tenir molta importància el fet de ser pare, i el fet d'estar casat amb l'Eva Piquer, una periodista i escriptora de literatura infantil i juvenil, suposo que era un conjunt de coses.

Per altra banda, ajudava, això que dèiem abans, tenia una gran preocupació per la gent i els oficis molt importants, però que queden coberts. Jo vaig ser president de Rosa Sensat durant 4 anys i vaig anar a veure a molts diaris i periodistes per una cosa que ell li semblava bàsic i essencial que era parlar alguna pàgina al diari sobre educació i

ensenyament. L'educació només apareix quan tot va malament, però jo volia un *Criatures* sense arribar-me a imaginar el gran pres que està tenint, el gran contingut i les grans mirades que ha arribat el suplement, ja que s'aborda el tema d'educació des de molts àmbits.

9. Quin creus que era el seu concepte d'educació? I d'escola?

Jo diria que considerava l'escola com un servei bàsic i central per fer realitat una cosa que és molt important, i és que l'educació és un dret, i, per tant, els adults en general, han de treballar per garantir que els nens i nenes tinguin aquest dret ben solucionat. En conseqüència, era una persona molt oberta a tot el que podia tenir referència en el camp educatiu, des dels estudis que sortien sobre les recerques actuals, fins a les organitzacions escolars, el paper dels mestres en els diferents, etc. Era una persona oberta a tot això.

Per altra banda, això m'ho explicava a vegades, ell quan es va trobar amb els fills es va trobar amb problemes molt nous i va saber parlar amb gent del món educatiu, imagino que és a partir d'aquí que li va començar l'interès cap a l'educació, deixant de banda la influència que va tenir dels pares.

En Carles quan jo parlava, li agradava molt la utilització que faig dels verbs acollir, escoltar, etc. Ell això li semblava molt fonamental.

Un altre punt és quan em va fer triar una pel·lícula per aquelles formacions de mestres, es va quedar molt parat la pel·lícula que vaig triar, ja que era *El nen de la bicicleta*, una pel·lícula que no surt res d'escola, però reflexa molt que l'educació és una actitud ètica davant de les coses, i els que volem educar, hem d'estar preparats per atendre les necessitats dels infants. Jo crec que això en Carles el preocupava molt, és a dir, veure com donar la millor resposta possible per cobrir les necessitats que tenien els més petits. Per tant, pel meu entendre, tenia una concepció molt ètica del que és l'educació.

10. Perquè penses que va voler establir i potenciar la relació entre l'educació i els mitjans de comunicació?

Perquè ell podia fer-ho, ja que unia les dues coses i sentia una passió molt gran per les dues alhora, és a dir, era un periodista que havia col·laborat amb altres coses, però per ell l'educació era capçal en el món, ell unia la preocupació cap a l'educació amb el seu ofici.

11. Creus que sempre ha tingut una visió tant positiva de l'educació?

No ho ser del tot, però sí que puc dir que donava molt valor a l'acció educativa, també era capaç de tenir una mirada crítica davant d'algunes coses. Per tant, era un senyor que partia d'una idea del que era l'educació, però la sabia contrastar amb altres mirades.

O sigui, era una persona que crec que enriqueix molt amb la gent que va tenir la sort de tractar-lo, tanmateix alhora es deixava enriquir molt pel que li deia la gent, és a dir, absorbia moltes coses dels altres i també era capaç de donar molt. Això no abunda moltes vegades amb l'educació, per exemple, hi ha gent que és molt capaç de donar, però és incapaç de rebre i al revés. En Carles, donava molt, tenia unes competències personals que afavorien molt aquesta comunicació, era fàcil parlar amb ell, però per altra banda, era una persona que escoltava i es deixava influir pel que tu li deies.

12. Quina o quines creus que eren les seves virtuts per tractar un tema actual tant seriós (com és l'educació) amb una visió i opinió tant humorística?

Perquè era un gran comunicador, era una persona que podia, tenia un gran nucli de coneixement i contingut que era el que volia comunicar, i, per altra banda, sabia trobar les anècdotes, vivències i moments que feien que el discurs seu sigues molt ben rebut per l'auditori. Això és una característica dels bons comunicadors, saber transmetre.

En altres paraules, en Carles no era avorrit, t'ho passaves bé i alhora estaves aprenent. Quan va fer la conferència a l'auditori de Saragossa el primer cop que el vaig veure venir, el vaig veure esgotat i cansat, però en canvi, quan estava a dalt l'escenari es revivia. Tenia aquest sentit d'actor, que quan estava davant d'un públic, es creixia i sabia que es devia al públic que tenia al davant, sabia posar-se a la butxaca a la gent, però no perquè es dediqués a dir gracies, sinó que tot el que deia tenia un fort contingut, era un home que sabia unir molt bé la part racional del seu discurs amb la part emocional, i això no acostuma a passar molt.

13. Quina és la teva opinió sobre el suplement Criatures del diari *Ara*?

Bona, malament seria que una persona que hi col·labora et digués el contrari. No és perquè hi col·labori i hi tingui una columna fixa, però penso que hi ha col·laboradors molt importants que aporten moltes coses interessants.

T'enganyaria si et digués que llegís totes les publicacions del Criatura, però hi ha molts temes que envolten el nucli de l'educació tractats al diari, i penso que estan en mans d'un grup de gent escriptors, que saben tenir les antenes a molts llocs i donen una visió molt àmplia del que és l'educació. Crec que fa un bon servei al món de l'educació, i que sàpiga és l'únic diari que tracta el tema educatiu. Això és una cosa que hauria de ser essencial a tots els diaris.

14. Recordes alguna conversa que t'hagi marcat en relació a l'educació o l'escola amb en Carles? I algun article o llibres que trobis especialment interessants.

El llibre *La vida que aprenc*, hi ha un conjunt d'articles dedicats a aquestes persones i professions tan important, però que no estan mai a primera pàgina, són articles d'una enorme importància. I és el que reflecteix que en Carles a part de tenir les idees molt ben moblades, era una bona persona, perquè sabia trobar aquesta cosa. Jo he anat a escoles on hi ha articles d'en Carles penjat a les aules de mestres.

També va ser molt emotiu quan li van fer una associació sobre educació que preparava unes jornades, va voler destinar un espai a fer un homenatge amb en Carles, recordo que em van demanar que parles entre altres persones i van portar a una infermera que l'havia atès amb ell a l'hospital.

Per altra banda, m'agradaria molt haver llegit els articles que en Carles hagués fet amb la pandèmia, perquè fixat molt que s'ha arribat a parlar de la importància del contacte físic, del tocar-se, del mirar-se, etc. Això s'ha perdut, la pandèmia ens ha tocat, segur que en Carles hagués parlat amb molta sensibilitat, perquè en tenia molta per parlar d'aquestes coses. Jo, quan agafo un llibre seu i el fullejo, ensopego amb articles que ell feia de col·lectius que no són protagonistes. Amb en Carles sempre tenies la impressió que temes molt complexos, ell sabia trobar la manera d'arribar-hi sense separar la part

més emocional i sensible, de la part més conceptual i cognitiva, era capaç de trobar la manera de fer-ho arribar al públic.

15. Què pot aprendre un estudiant de mestre d'en Carles Capdevila?

Amor a l'ofici, això és primordial, ell tenia molt amor als seus oficis, l'estreta relació que té amb el camp cognitiu i l'emocional, i veure'l parlar en públic perquè era un espectacle, era veure una bona funció de teatre, on ell transmetia una sèrie de coses i les sabia fer arribar, això crec que els mestres hem de tenir una certa capacitat teatral, ja que era una persona que tenia una enorme calidesa i proper, això és una qualitat que no té preu.

16. A nivell personal, hi ha alguna anècdota o fet a destacar amb en Carles?

No, però a mi m'agrada molt recordar la gent que riu, i en Carles era una persona que podries riure. Quan es va morir van fer un programa dedicat a ell que em van convidar, però jo no he compartit coses íntimes ni personals, en canvi, era una persona que reconec que la seva manera de fer i de ser m'han donat pautes. A part, en Carles ha fet realitat un dels meus grans desigs, que alguna persona dediques a donar veu als mestres i a la realitat de les escoles a través de la premsa.

8.2.3. Entrevista Josep Capdevila

1. Podries fer una breu presentació teva?

Em dic Josep Capdevila Plandiura, tinc 59 anys, visc a Hostalets de Balenyà de tota la vida, soc periodista des de fa 31 anys al *Diari Esport* i abans havia treballat al 9 nou.

Com pots comprendre m'agraden molt els esports i el periodisme.

2. Quina va ser la teva relació amb Carles Capdevila?

Era el meu germà, però vam conviure poc perquè quan el tenia 19 anys va marxar a viure a Barcelona. Era un noi molt inquiet, sempre tenia coses al cap que li voltaven i jo sempre he pensat que Hostalets li va quedar molt petit a 19 anys i és per això que va decidir de marxar a viure a Barcelona des de jove, perquè estem parlant dels anys 80 i no era molt

habitual com és ara. Aquest fet no va fer que es perdés la relació, però evidentment que no és el mateix que viure junts.

La relació era molt bona i cordial, però no hem de treure que ens separaven 60 km.

3. Què recordes de la vostra infantesa? Va ser feliç o complicada?

Ell va ser molt feliç, de petit va ser molt feliç, vam tenir la sort de viure en una família molt unida tots 4 amb els pares. No teníem cap problema important i vam poder tenir una infància molt feliç i sobretot el que ell li agradava molt era sortir jugar, sobretot el carrer, el carrer per ella era la seva gran passió i sempre estava amb els companys i els amics jugant pel carrer.

4. Creus que la seva infantesa i adolescència són claus per la seva gran passió cap al'educació?

Sí, jo crec que sí. La manera en què ens van educar els nostres pares, ell va veure un reflex per poder dedicar-se no al món de l'educació perquè era més pel món del periodisme, però sí que els darrers anys i com tots sabem, la seva gran passió va ser l'educació, deixant la direcció del diari *Ara* i es va dedicar a fons a l'educació. De fet, ha set més famós per les seves conferències del món de l'educació que no per haver fundat el diari *Ara*, bé, potser aquí a Catalunya sí que seria més famós pel diari *Ara*, però pel que fa a Espanya i de fora, va ser més famós pel tema de l'educació i no pas pel periodisme.

5. Et quedes amb algun record en concret al llarg d'aquesta etapa?

No, una mica la passió que tenia ell per les coses, per exemple ell formava part d'una colla de sardanistes d'Hostalets de Balenyà, anava a concursos, etc. Ell li agrada molt anar amb concursos de ballar sardanes.

6. Com era l'escola que havia anat de petit? (Republicana / innovadora...)

Va estar fins que tenia 9 anys a Hostalets de Balenyà al col·legi Joan 23 i després va anar al col·legi privat Pive de Tona, allà va anar-hi fins a la universitat. El col·legi Pive era elitista, només hi poden haver nois, no podem dir que fos un col·legi ni innovador ni republicà.

7. Saps si va tenir algun educador / a que el va marcar des de petit?

Sí, tota la família ho tenim molt clar, potser no el gran mestra, però sí que la persona que més admirava en aquell moment era un mestre que es diu Josep Maria Mas, va ser la llum que el va il·luminar i al que hi tenia molt respecte i admiració.

8. Carles Capdevila era una persona familiar o més lliure? Tenia una relació propera cap a la família?

A 19 anys va marxar de casa així doncs podem entendre que no era una persona molt familiar, però el contacte amb la família no es va perdre mai. Malgrat que la feina del diari *Ara* li treia moltes hores, sempre ha intentat estar molt al costat dels seus fills i de nosaltres.

9. Quina ha estat la vostra relació com a germans?

Fins als 19 anys vivíem junts, teníem una relació de germans que estàvem sempre junts i després ens vam anar trobant i veient quan podíem, els primers anys continuàvem tenint molta relació perquè pujava molt, però va anar a viure a Nova York i va ser una història més difícil de poder tenir una relació més contínua, però cal destacar que sempre ha set una relació molt bona i de confiança.

10. Coneixes el motiu pel qual va iniciar els seus estudis de Barcelona?

Jo crec que era per aquesta ment inquieta que tenia i aquestes ganes de fer moltes coses, perquè el cap li bullia, sempre volia fer coses. També s'ha de dir que la idea d'estudiar filologia i filosofia el va influir molt en Josep Maria Mas, el professor del Pive, el va guiar cap aquest camí, tot i que professionalment al final no li va servir perquè va acabar amb el periodisme.

11. Biografia de la seva vida:

Va viure a Hostalets fins als 19 anys, en aquell moment ja tenia una ment molt inquieta, li agradaven moltes coses (colla de sardanes, va estar implicat a la revista local, etc.). Després va anar a Barcelona, va començar a treballar, va estudiar dues carreres: Filologia i Filosofia. Va treballar a *l'Avui*, a *Lecturas*, encara que no era el que més li agradava.

Quan va estar a Nova York va ser corresponsal de *Catalunya Ràdio*, també del diari *Esports*. Va tornar aquí i va començar a treballar molts anys preparant el projecte del diari *Ara*.

12. Com era la relació amb els seus fills?

Era molt bona, li tenien un gran afecte. Hem de comptar que el nen petit ara té 13 anys i ell ja en fa 4 que es va morir, per tant, el petit tenia 9 anys o poc més, el segon en té 19 i en tenia 15. Però amb els seus dos fills grans l'admiraven molt especialment, tant amb la seva filla que ha estudiat medicina, com el seu fill gran que ha estudiat ciències polítiques, ja que tots dos van escollir aquestes carreres molt influenciades pel seu pare.

13. Es va implicar amb l'escola dels seus fills?

Sí, ell estava sempre a sobre per mirar què feien si necessitaven ajuda, deixant clar que els anys que va estar preparant el projecte del diari *Ara* i al començament del mateix diari estava poques hores a casa, va viatjar molt per conèixer diaris d'Estat Units, Anglaterra, França, etc. Per tant, va voltar molt, però els seus fills sabien que si tenien algun dubte o consulta, li podrien consultar i ell els ajudava.

14. D'on va néixer la seva passió cap als mitjans de comunicació?

És difícil saber-ho, però ell té dos tiets que són periodistes, em té a mi que soc el germà gran que també soc periodista, jo vull pensar que poc o molt el devíem influenciar perquè decidís tirar per aquí. S'ha de dir que per mi va ser una sorpresa, perquè jo el veia de professor, escrivint llibres de filologia, però em va costar imaginar que seria periodista, i al final va ser un molt bon periodista que arribaria on va arribar.

15. Perquè va decidir donar tanta força i veu a l'educació als mitjans de comunicació?

Jo crec que és perquè és com una passió oculta que tenia ja des del començament, va tirar pel periodisme perquè devia pensar que potser no podia servir de professor per ensenyar als altres, però la mala sort de la malaltia el va fer deixar el diari *Ara*, i ell va veure que el tema de l'ensenyament li agradava molt, tenia moltes idees, tenia la seva gràcia, el seu punt irònic i suposo que és allò que passa sempre, veus que la gent t'accepta, li agrada el que fas i es va anar animant.

16. Sempre ha tingut una visió positiva i humorística de la vida?

Sí, des de petit. Una anècdota que m'ha quedat sempre de petit és quan ell a Catalunya li deia Cata-ungla de Cata-la-uña, és una mica aquest humor que sempre tenia i la visió positiva que la va tenir fins el dia que es va morir. Va lluitar molt per la seva malaltia i amb una actitud molt positiva, en moltes ocasions ell animava els altres i no els altres a ell.

17. Com era Carles Capdevila com a persona?

La seva passió, la passió per les coses que li agradaven: el periodisme, l'educació, etc. Una passió que tenia que feia que si dediques cos i ànima a tot el que tenia, a part que era un noi molt intel·ligent amb un toc d'humor i ironia que feia que fos molt acceptat per la gent.

18. Què t'ha aportat com a persona i germà en Carles Capdevila?

Jo crec que per exemple, no arribo al seu nivell, però intento ser una persona amb certa ironia i humor, intento ser molt positiu, no desesperar-me gaire per les coses dolentes ni estar molt eufòric en les coses noves, intentar trobar un equilibri a la vida.

19. Quines creus que eren les principals qualitats intel·lectuals de Carles Capdevila?

Per exemple, ell va fundar el *diari de la Pau*, va ser una gran obra que va fer, fundar el diari *Ara* i les seves conferències com educació, que el van fer famosos a tota Espanya.

20. Que pot aprendre un estudiant de mestra d'en Carles Capdevila?

Jo crec que tornem al que hem anat dient fins ara, puix que la seva passió, tenia una passió de fer-ho tot el possible, molta dedicació i aquesta passió per ensenyar, aprendre, etc. Ja que li agradava molt aprendre perquè deia que era l'única manera per poder ensenyar, si no aprens poca cosa podràs ensenyar.

Doncs això, qui vulgui ser educadors que tinguin aquesta passió per l'ensenyament, jo crec que és una professió força difícil com maca i això és el que ell volia ensenyar a la gent.

8.2.4. Entrevista Marta Corominas

1. Podries fer una breu presentació teva?

Em dic Marta Corominas Salom, soc professora d'anglès de la Universitat de Vic i exerceixo formació de voluntariat a la comunitat universitària. Tinc 56 anys i visc a Vic. Els meus interessos personals són fer activitats amb relació a l'energia, sobretot aquelles que ajuden a estar en calma amb un mateix; ioga, xikum, relaxació, meditació.

Per últim, soc voluntària de l'associació *Options* Catalunya i Nepal, la qual la vam començar a crear amb Carles Capdevila, és una associació on fem accions educatives tant a Catalunya com al Nepal.

2. Quina va ser la teva relació amb Carles Capdevila? Com us va conèixer?

Ens vam conèixer quan teníem 17 anys a l'Institut Jaume Callís. Vam anar a parar a la mateixa classe i seien un davant de l'altre, de seguida a l'hora de fer treballs en grup vam connectar, ens vam entendre molt i vam iniciar una gran amistat.

3. Com era Carles Capdevila com a persona? Què destacaries de la seva biografia?

Carles Capdevila era una persona amb molt humor, feia riure contínuament a tothom. Sempre em deia "m'agrada tant estar amb tu, perquè com que rius tant em fas pujar tant l'autoestima", jo mai m'ho creia i li deia "després de venir de fer una xerrada amb milers de persones, que m'has de venir a dir tu això", però ell sempre m'ho afirmava "no, no, però com que rius tant em pugues l'autoestima". Per tant, era una persona de molt humor.

Un altre punt a destacar és la gran capacitat d'intel·ligència que tenia, era exagerada, sempre li deia "ets una persona de tres ments en comptes d'una". Per exemple; hi havia una xerrada a la Universitat de Vic i el vaig acompanyar, ens vam assentar de públic i en Carles no em parava de demanar preguntes de recerca (coses d'anglès, d'interculturalitat, etc.), al mateix moment ell contestava els correus de la seva feina de l'*Ara*, mentre feia aquestes dues accions, hi havia un metge que feia una conferència. Un cop el metge va acabar la intervenció, en Carles va pujar a l'escenari, en aquest moment ja vaig al·lucinar perquè fent-me les preguntes de recerca i contestant els correus, va ser capaç de pujar, de fer riure al públic i de dir coses interessantíssimes del que el metge havia dit. Un cop es

va acabar li vaig dir "jo t'ho dic sempre que tens tres ments i no ho entenc, hem estat parlant d'interculturalitat, a més a més contestes missatges compromesos de l'*Ara*, i a més a més, has sentit tot el que ha dit aquest home i has tingut l'enginy de poder-ho comentar amb humor".

Així doncs, diria que era una persona d'humor, amor perquè tenia un cor molt gran i amb una intel·ligència important, ja que és la persona més intel·ligent que ha conegut fins al moment.

Què t'ha aportat a tu com a persona i professional en Carles Capdevila?

Personalment és una amiatat que dona tant gust estar-hi, sempre et sents bé, t'hi sents molt acollida i sempre hi pots riure. És una persona que deixava molta llibertat, "tu manes Marta, jo et segueixo" sempre em deia, amb coses que jo a vegades pensava "ai en Carles, que opinarà" perquè no coincideixes en tot el que penses.

Era una persona que t'hi senties lliure, estimada i valorada. Realment sempre em repetia això de fer-li pujar l'autoestima, que ni m'ho crec, però bé, ell sempre deia que sí, així que potser té raó. Però la veritat és que en Carles, a mi sí que em feia pujar l'autoestima i molt, perquè que una persona que valoro tant i la descriu com la persona més intel·ligent que he conegut, que l'admiro tant, em valor tant ell a mi, això fa pujar l'autoestima a tothom.

Sempre li deia als seus fills, ho vaig dir a l'enterrament i encara els hi dic; "vosaltres quatre, haver nascut amb un pare així, que ja t'ha donat tanta autoestima i tanta força ha de ser genial", jo de petita ni de tros vaig poder viure el que els seus quatre fills han viscut.

Com a persona m'ha donat el plaer de poder passar molt bones estones, amb molts riure, sempre hi tenia converses molt interessants. A més a més, m'ha ajudat a contactar amb persones del seu món que són molt interessants de conèixer i passar-hi temps.

Professionalment també, perquè considero que el que fem a *Options Catalunya Nepal*, és una feina professional, no és assalariada, som voluntaris tots. Jo faig igual de bé una classe d'anglès aquí o igual de malament que totes les meves accions educatives a Catalunya i al Nepal a través de l'associació.

El fet que en Carles m'ajudes a crear l'associació, perquè nosaltres ja estàvem en grups on fèiem col·laboracions amb el Nepal, jo estava en més d'un grup i en Carles es va posar en tots els meus. Però un moment em va dir "això és tan maco, i està tan ben fet que s'ha de fer una associació legal", és a dir, en comptes de ser uns quants grups d'amics que ho fem de forma casolana fer-ne una associació. Ell em va dir "crea una associació" i jo li vaig dir "Carles això no, no veus que ja en tinc molt amb això del Nepal, més tot el de la UVic, més el meu fill" ell em va insistir molt fins que li vaig proposar de crear-la ell, li vaig dir "ja que tu te'ns tantes ments com tants cops t'he dit", fins que al final ell em va dir "la creem tots dos?", després jo vaig dir-lo "ah, d'acord així sí", perquè penso o ser que tots els projectes d'en Carles li van sortir molt bé, per tant, crear una associació amb ell era de confiança total, no vaig pensar-m'ho ni dos cops

Des d'aquell moment vam fer reunions, vam començar a dissenyar tota l'associació, però després es va posar més malalt, vam parar un temps, però poc, perquè recordo que vaig anar a la casa que tenia a Palamós i vam estar tot el dia junts, però com que no es trobava gaire bé, vaig pensar "no parlarem pas d'*Options*, no diré res, relaxem-nos i riem", de cop va treure un bolígraf i una llibreta (fet molt característic d'ell) i diu "va Martona, *Options*, tu digues" i es va anar apuntant les idees i tot el que anàvem dient, vull dir, vam estar organitzant *Options* fins a l'últim moment.

4. Coneixes d'on neix la seva gran passió cap a l'educació?

La passió cap a l'educació comença quan té fills i veu que es passen tot el dia amb unes persones que no són ni ell ni la seva dona, l'Eva. Aquestes persones fan una feina molt important, la qual s'ha de donar suport a, respectar. Ho han de fer molt bé i han de tenir molta confiança perquè els pares i mares deixin els teus fills petits tot el dia de cada mes. Aquest és el moment que comença a posar-se i interessar-se en aquest tema, ven bé i com ell a vegades deia "per l'egoisme de vull saber què passa aquí amb els meus fills".

Penso que aquest interès està molt bé perquè tots ens dediquem a coses degudes algun detonant. Per exemple, estic molt ficada amb *Options* perquè un dia vaig anar al Nepal i vaig poder veure i viure en primera persona les injustícies reals. Doncs això seria el meu detonant, el d'en Carles va ser la seva primera filla, l'Aina "és que l'Aina és molt petita i com que hem d'anar a treballar no la podem veure i està tot el dia amb aquella gent, aquí

s'ha de fer alguna cosa". Vull dir que jo trobo molt bé que hi hagi coses a la vida que ens faci dir: aquí jo m'hi fico.

Quines penses que han sigut les seves principals aportacions a l'educació?

El que m'agradava més de quan el seguia a les seves xerrades era el sentit comú, cosa que hauríem de tenir tant interioritzat, ell ho presentava com una cosa innovadora. Estava molt bé, perquè jo crec que la seva saviesa més gran era d'agafar-s'ho tot amb molta senzillesa, amb molta normalitat i amb sentit comú. No cal embolicar-se tant amb la vida, no cal fer tantes teories (tot i ser filòsof de carrera), però sí que sempre anava molt més enllà, i al final s'hi posava de manera molt senzilla. Llavors estàs allà a les seves conferències ho feia tan senzill i amb humor, que semblava i m'ho crec, que si volem, tots som capaços de fer-ho bé, i això per mi, era el seu secret.

Recordo que una de les últimes converses, quan ja faltava poc perquè es morís, estàvem aquí a Vic, en una conserva que em deia "realment, vaig pensant i vaig veient que nosaltres que som la gent del món de la raó i volem trobar raó a tot arreu, ens perdem moltes coses. Ens pensem que som els moderns, els científics i els intel·ligents, no ho som pas tant. Ara m'adono que ens hem de dirigir més a la intuïció i deixar més la raó", de tota aquella conversa en va fer un article a l'*Ara* que es diu *Intueixo que fem poc cas a la intuïció*.

A l'època de malaltia, ens va reunir a deu persones amigues a una casa, ell volia que compartíssim un cap de setmana junts, i clar, s'anava acostant les dotze i ell anar sopant ben tranquil. D'aquesta nit, quan faltaven 20 minuts va anar a escriure l'article, i va fer un article que també parlava d'una conversa que havíem tingut a la taula; parla del fet que si ens agrada que quan unim a amics que quedin sense nosaltres, ell deia "confesso que em fa molta ràbia això" i jo li deia "no, és bonic unir a persones perquè no puc pas estar amb tothom. "

5. Quines creus que eren les principals qualitats intel·lectuals de Carles Capdevila? Què pot aprendre un estudiant de mestra de Carles Capdevila?

El que vaig pensar quan va parlar aquí en Carles, i em va recordar molt a la seva última conversa perquè ho va tornar a repetir al teatre Atlàntida a la seva última xerrada (la va

fer un Dimarts i el Dijous de la setmana següent ja es va morir). Doncs la primera lliçó que pot aprendre un estudiant i vaig pensar que m'havia de quedar i ho havia de transmetre als meus alumnes, amb el que ell deia “un mestre s’hauria de posar al cap que és un artesà, com el que fa una cadira (diuen que són els que dormen tranquils) perquè hi ha gent que fa feines que no sap per què les fa, però un mestre, és un artesà, no fas classes com xurros”.

La segona idea és que un mestre és una persona que es dedica a les cures dels altres. Estàs allà pels altres, aquest és el teu altre objectiu.

Per últim, és que hi ha d’haver voluntariat, en el sentit que no fas només el que et toca i perquè et toca, sinó que t’ha d’implicar més.

Aquests tres aspectes no els he oblidat i me’ls repeteixo moltes vegades.

6. Què és *Options*?

Options és una associació que fem accions educatives tant a Catalunya com al Nepal. A Catalunya ajudem a la UVic a organitzar un curs de voluntariat i aprenentatge servei per la comunitat universitària. Fem classes de sensibilització a joves de 4t de secundària a escoles de Vic i Gurb. Anem al centre cívic El Montseny que hi van nens de 5h a 7h de la tarda, són nens que no van a casa i amb poca atenció. Per últim, formem a voluntaris per anar al Nepal.

Al Nepal tenim a uns nens escolaritzats que si no, no podrien anar a l’escola a causa dels recursos econòmics, i tenim el nostre propi curs de cuina, per a joves sense oportunitat a partir de 16 anys, on fem cuina, anglès, informàtica i gestió emocional (les seves mancances).

7. Quines van ser les aportacions de Carles Capdevila a l’organització *Options*? Quina va ser la seva trajectòria personal i professional dins aquesta institució?

L’empenta per muntar-la, les persones implicades i importants que ens va presentar com ara en Francesc Mateu, una persona amb una saviesa altíssima i si tenim algun dubte li podem demanar, de fet participa en el curs de voluntariat.

També ens va ajudar a deixar-nos ben situats en el sentit que l'associació està pràcticament creada i les idees i mentalitat que les persones que pateixen al Nepal per exemple i que nosaltres les atenem, tenen les respostes que nosaltres voldríem.

8.2.5. Entrevista Xavier Ginesta

1. Podries fer una breu presentació teva?

Jo soc en Xavier Ginesta Portet, soc professor de periodisme d'aquí la Universitat de Vic, titular de la Facultat d'Empresa i Comunicació, soc periodista i tinc 38 anys.

2. Quina va ser la teva relació amb Carles Capdevila? Com us va conèixer?

Amb en Carles Capdevila ens coneixem perquè som bàsicament del mateix poble i amb el seu germà, en Josep Capdevila, portem la revista del poble que és la revista del *Tots Per Tots*, una revista la qual en Carles Capdevila va col·laborar quan era jove.

Per tant, la meua relació és del poble, conec molt a la seva família i el seu germà, en Carles era més gran que jo i l'havia tractat lateralment, ja que amb el seu germà sí que tinc molta relació i ens coneixem molt. A més a més, el meu pare també va ser fundador de la revista del poble, una revista que com he dit, que col·laborava en Carles.

3. Com era Carles Capdevila com a persona?

En Carles era una persona que sempre havia set molt proper a fer coses per al poble, va marxar de jove a fer de periodista a fora, i va fer un llibre molt interessant que és *Nova York a la Catalana*, un llibre on comença a posar les bases de la seva trajectòria professional.

També va ser una persona que tot i que sempre estava fora, sobretot en el moment definitiu de la fundació del Diari *Ara*, sempre va tenir molta relació amb els nuclis de poder de Barcelona des del punt de vista professional, i va ser una persona molt propera al poble, amb moltes ganes de fer periodisme local. Des del punt de vista de quan era al poble, va col·laborar amb el periodisme local, va arribar a col·laborar amb la ràdio local, va ser una persona molta activa en el *Tots per Tots*, i sobretot quan era fora, mai va tenir un no per la gent del poble que el vam necessitar en un moment o altre, per tant, en aquest

sentit, per una banda, mai va tenir un no pels joves periodistes que començàvem i el veiem un referent i, per altra banda, quan havia fet alguna cosa activa en el món de la literatura i els llibres, sempre va tenir el poble com un espai de temptació als seus llibres i sempre tornava perquè tenia casa allà. Fins i tot el Diari *Ara* el va venir a presentar al poble.

4. Què destacaries de la seva biografia?

Jo el que destacaria de la seva vida és que va ser un periodista que va saber innovar, és per això que nosaltres a qui a la Universitat de Vic li hem donat el nom als estudis de ràdio, perquè tot i ser una persona que al final de la seva vida se'l va conèixer molt per la seva faceta de divulgador de determinades problemàtiques socials, en l'àmbit de la seva carrera professional, va saber innovar moltíssim en els formats radiofònics, de fet i com he comentat, per aquest motiu nosaltres des de la Universitat de Vic li hem dedicat un estudi de ràdio, se li podia dedicar una aula d'infermeria, una aula de magisteri per la seva capacitat divulgadora, però en Carles, com a periodista en si, també és una persona que realment va innovar en la nostra professió.

Per tant, destacaria que tot i el que puguin dir, la faceta periodística és tant o més important que les altres, per exemple, hi ha determinats èxits radiofònics a Catalunya com ara el *D'una pregunta més*, i determinades seccions d'humor de formats matinals de ràdio com ara *El Matí de Catalunya Ràdio*, que deriven d'una aposta que en un moment determinat, en Carles Capdevila juntament amb altres periodistes (migrats per Antoni Bassas en *El Matí de Catalunya Ràdio*), van fer per posar un humor en l'actualitat i, per tant, aquesta capacitat de posar humor en l'actualitat, jo crec que en Carles se li ha de destacar molt.

Així doncs, la innovació en els formats radiofònics és un element espectacular i també des del punt de vista d'innovació en els formats de periodisme en paper, com ara el diari *Ara*, que en el seu moment va sorgir amb la voluntat de fer un diari generalista de Catalunya, per Catalunya i pel món. Per tant, aquesta visió internacional, també va ser una idea seva.

Per altra banda, hi ha el fet que per exemple, una altra cosa innovadora és el que el Diari *Ara*, va sortir en el mercat amb un acord amb el *New York Times* per tal de publicar articles

del *New York Times* en català al diari *Ara*, és a dir, com a lectors de premsa teníem en un moment determinat un producte periodístic al quiosc que et portava el bo i millor de la premsa Nord Americana. Així doncs, inclús al diari *Ara* quan hi va ser en Carles Capdevila, va tenir una voluntat clara de sempre innovació des del punt de vista de fer diaris monogràfics, d'evolucionar molt el disseny, de treballar redaccions integrades, etc. és a dir, en Carles va ser un gran innovador en l'àmbit del periodisme a Catalunya i és una cosa que no sempre és fàcil, puix que en el món del periodisme costa innovar, hi ha unes rutines tradicionals, una voluntat sempre de mantenir el poder, etc. I tot això en Carles va saber-ho superar.

5. Què t'ha aportat a tu com a persona i professional en Carles Capdevila?

Jo crec que com a persona m'ha demostrat que afrontar una malaltia amb humor i amb serenitat és bàsic per poder viure-la amb una certa capacitat de resiliència, per tant, la manera de com va assumir la malaltia. En conseqüència, com a persona, el que em va meravellar és com una persona tan jove era capaç d'afrontar un procés de càncer tan dur com el que va ser, aquesta capacitat d'estar sempre serè en tot moment, jo crec que és una lliçó de vida, i també, com va fer de la seva malaltia una experiència innovadora, és a dir, gràcies a la seva família va ser capaç de donar veu a col·lectius determinats.

En el cas del món professional, com he dit abans, a tots els periodistes ens ha deixat un llegat "d'atrevir-se a canviar", és a dir, ser capaços de canviar i innovar sense tenir por al canvi, un inconformisme periodístic però sobretot professional. A ell en un moment determinat la comarca se li va fer petita i va decidir marxar a Nova York, allà va començar una crònica de viatges, ens va demostrar que es podia convertir amb un periodista internacional, va trencar les fronteres d'un poble, quan va tornar ens va demostrar que a la ràdio podia ser una persona que podia trencar la manera de com s'havia fet ràdio en els darrers anys, que podia incorporar l'humor en la ràdio més informativa, llavors ens va demostrar que aquest format el podia portar a la televisió i a més a més, que podia fer un diari que trenqués la línia que hi havia en aquell moment. En resum, el que ens deixa és aquest inconformisme professional.

6. T'ha marcat de manera professional?

M'ha marcat amb lliçons de vida en general, que tant professionalment com personalment em permeten aplicar al meu dia a dia. Jo crec que és un llegat de l'entorn periodístic que no en la meva feina en concret, és un llegat molt més espiritual.

7. Coneixes d'on neix la seva gran passió cap a l'educació?

Crec que a partir del naixement dels seus fills, crec que va ser a partir d'ell donar-se compte que el procés de la paternitat comportava uns canvis a la vida molt bèsties, que va començar a treballar amb el col·lectiu educador. Això ho recordo per les xerrades que ha fet, ell la paternitat li va suposar un canvi molt gran a la seva vida i veure com li donava una sèrie de qüestions de com funcionava la societat que podien estar no resoltes, però que amb humor podia respondre.

És per tot això, que ens va ensenyar que el periodisme es podia fer amb humor, sent un bon periodista al mateix temps. Per tant, crec que li neix amb les preguntes que es fa a l'hora de fer pare.

8. Quines penses que han sigut les seves principals aportacions a l'educació?

Jo diria que la seva principal aportació ha set ser capaç de divulgar de manera molt fàcil grans preguntes que es fan les famílies amb relació a l'educació dels fills, preguntes que a vegades fins i tot poden ser tabú o poden fer temes que la gent li costa preguntar. Crec que ha set una persona que ens ha ensenyat a no tenir por a preguntar, no tenir por a externalitzar la vida familiar, ja que és una manera de trobar respostes molt fàcils a preguntes que creiem que són molt difícils.

Per altra banda, ens ha ensenyat que amb humor es poden solucionar molts problemes. Ens va demostrar que malgrat tenir 4 fills a casa, amb l'estrès que genera això, es pot agafar amb molt bon humor, i això va ajudar a moltes famílies a relativitzar el que hi ha a casa.

9. Quines creus que eren les principals qualitats intel·lectuals de Carles Capdevila?

La capacitat de transformar els problemes seriosos amb humor molt fi, i la capacitat en els darrers anys de la seva etapa periodística, quan va baixar més el registre de l'humor, de ser un analista de la realitat. De fet, el que penso que el defineix és l'audàcia.

10. Què pot aprendre un estudiant de mestra de Carles Capdevila?

Ara et diré una cosa molt “anti” el que heu estudiat, però jo et diria que no tot el que diuen els professors d’educació i pedagogs, serveix per educar als nens i nenes. Crec que ens permet entendre que a vegades la teoria de l’educació (com en molts altres àmbits) a vegades falla, i és el sentit comú el que ens fa sortir de determinats dilemes educatius. Dient-ho d’una altra manera, no tot s’acaba amb competències i resultats d’aprenentatges.

11. Perquè vas promoure que l’estudi de ràdio porti el nom de Carles Capdevila?

Com he dit anteriorment, per la innovació que va fer en el món del periodisme. Quan nosaltres vam preguntar quin record podríem donar-li a la UVic, vam pensar que no l’havíem de situar en els temes que havia tractat; política, educació i sanitat. Si no que l’havíem de situar en el que ell ens havia aportat, i això va ser que ens va ensenyar que el periodisme és un procés d’innovació com a qualsevol empresa, i que innovar constantment és necessari per tirar endavant. Així doncs, vàrem dir que una cosa que no se li reconeixeria amb en Carles, perquè ha fet coses més importants a escala global i social, és la innovació en els formats radiofònics, però ell va ser l’operari innovador.

12. Quin record queda al poble d’en Carles Capdevila?

El record que en queda és haver perdut un gran periodista, i sobretot, un gran ambaixador, és a dir, els pobles i les ciutats per poder-les fer importants i fer que siguin escoltades, han de tenir molt bons ambaixadors, una de les coses que fa que el Carles sigui una persona important pel poble és perquè sempre el tenia present i el citava; a la ràdio, als llibres, etc. Llavors en aquest sentit queda el gran professional i l’ambaixador d’un poble petit i poc bonic, que ha fet tenir al poble un dels principals periodistes del país i a més a més, que en parlés als mitjans de comunicació.

13. A nivell personal, hi ha alguna anècdota o fet a destacar amb en Carles Capdevila?

La primera vegada que vaig anar a *Catalunya Ràdio* va ser ell el que em va obrir les portes.

8.3. Annex 3. Articles analitzats

L'atac de responsabilitat és urgent

Les retallades posen en una posició delicada a tothom: el que les ha de fer, el que les ha de rebre, el que les ha de vigilar i els que les hem d'explicar. Parteixo d'aquesta base, i em nego a etiquetar amb prejudicis i generalitzacions qualsevol part. No vull creure que el govern sigui sàdic ni que l'oposició sigui oportunista ni que els sindicats siguin irresponsables ni que els mitjans siguin sensacionalistes. Però les parts implicades hem d'esforçar-nos a no semblar-ho, a no donar arguments a qui ens vulgui minimitzar, a guanyar-nos el crèdit i l'autoritat moral amb una actitud constructiva de comprensió del context. El govern ha de demostrar el màxim de rigor i ha de liderar l'estratègia i la comunicació marcant línies i límits, l'oposició ha d'abandonar el discurs catastrofista com a principal línia argumental, els sindicats han de guanyar empatia amb la societat i buscar aliats entre els no afectats directament, i els mitjans hem d'aprendre a no donar portades al que més crida, sinó al que té més dret a fer-ho. L'exigència, amb nosaltres mateixos. Explicar la crisi és un repte dur per a un diari, i alhora que faig autocrítica suplico als agents implicats que ens ajuden fugint de la demagògia, l'exageració interessada i la desqualificació de l'altre. Només des d'un atac de responsabilitat col·lectiva que ara veig llunyà podrem superar el que ve sense prendre mal.

Carles Capdevila - 14/4/2011

La gràcia d'ensenyar és el que aprens

Que l'educació és un procés recíproc és tan cert com meravellós. Res et posa més a prova, res et revela més clarament les contradiccions pròpies i res et serveix més per aprendre que ensenyar. És lògic -i per això és molt habitual- lloar la innocència, ingenuïtat i candidesa dels nens, però a mi m'ha estat igualment instructiu comprovar-ne dia rere dia la capacitat instintiva d'envejar, enrabiarse o mentir de manera flagrant per pura supervivència. Criar quatre criatures és el que més m'ha ajudat a entendre el món dels adults. I no diré el tòpic que els grans som com nens, però no som gaire més sofisticats. En el fet central de tenir la gelosia com a motor no perfeccionem ni tan sols el camuflatge de les expressions. Això sí: ens refugiem en les paraules i intentem amagar impulsos primaris amb discursos i argumentacions elaborades que podrien semblar creïbles i tot. Però si abaixes mentalment el volum, moltes cares, reaccions i declaracions de gent que es creu qui sap què delaten un nivell emocional de P-3, i amb tot el patetisme perquè l'amargor i la malícia han substituït la tendresa del nen de tres anys. El que en la canalla és divertit i desperta un instint protector, és una font de relacions tòxiques quan s'enquista en adults que marquen paquet mentre van de víctimes i fa tant que menteixen que es tenen ben enganyats a ells mateixos. Entendre-ho no resol res, no fa miracles, però t'ajuda a treure-hi ferro, a sobreviure en aquest pati adult amb un somriure. I impedeix que t'acomplexin o et desanimin, els infeliços.

Carles Capdevila - 7/04/2013

No es posi la paraula 'educar' a la boca

Envair no és educat. Agredir no és pedagògic. Crear conflictes no és didàctic. Imposar un retorn al passat no és millorar. La involució no és cap qualitat. La doctrina Wert ofèn en general per inadequada, inapropiada i antidemocràtica. I insulta en particular, quan la carpeta del ministre menteix deliberadament i escriu "millorar la qualitat educativa" on el que hauria de dir és "empitjorar la convivència a les aules". No té cap excusa, perquè està fet amb coneixement de causa, a consciència, amb tota la (mala) intenció. Amb tota la irresponsabilitat, que és el més greu que pot fer una persona que té responsabilitats. Per això plantarem cara, per això avui fem aquesta edició de protesta en blanc i negre, per això combinarem la indignació amb la ironia i amb la defensa íntegra del patrimoni aconseguït, que no és només un patrimoni lingüístic. Ho és cultural, ho és de la integració, ho és educatiu. Potser no és el més important el que diré ara, potser és només un detall, una qüestió estètica, però el que més tristesa em provoca és que aquest senyor porti escrita a la seva maleta de pell la paraula *educació*. Que conjugui de forma tan perversa el verb *educar*. La història de l'educació i el mestratge dels que l'han convertit en l'eina essencial de progrés de la humanitat no es mereix un personatge sinistre, del qual farem bromes, però que afegeix terror i ens transporta als pitjors episodis de la humanitat, aquells en què una ideologia es pretén imposar a les aules. *Imposar* i *aules* són i seran sempre conceptes antagònics.

Carles Capdevila – 18/05/2018

Els són petits, educar-los és un repte gran

De tant en tant em trobo algú que em felicita per l'ARA (gràcies), i per la meua feina (moltes gràcies), i es mostra agradablement sorprès: "No les tenia totes sobre si te'n sortiries, com que abans feies allò dels nens..." Aquest elogi tan enverinat l'agraeixo en nom propi, però m'entristeix per tothom que es dedica a allò dels nens. Allò dels nens té un nom, se'n sol dir educació, i no se m'acut una missió més lloable, difícil i plena de gent preparadíssima que la d'encarrilar la canalla.

Ja ho vaig viure durant les quatre temporades fantàstiques fent *l'Eduqueu les criatures* a Catalunya Ràdio. Alguns col·legues, amb bona intenció, em preguntaven com m'anava aquell programet (si hagués durat la meitat però fos sobre política ja se n'hauria pogut dir programa) i em miraven amb cara de "Tranquil, ja trobaràs una cosa més important". Res és més important que l'educació, i crec que un dels aspectes que fa que aquest diari comenci a ser una miqueta important és que hi dóna molt de pes i protagonisme.

Hi ha una estranya miopia, accentuada a casa nostra, que confon la mida de les criatures amb la dimensió del fet educatiu. Sí, ells són petits, és una cosa de naixement -ja van creixent-, però la tasca d'educar-los és immensa, és un repte gegant, colossal. Fa temps que ens omplim la boca amb la urgència de prestigiar l'educació. Un primer pas seria estar orgullós dels que hi creuen i s'hi deixen la pell, en lloc de consolar-los perquè, pobrets, es dediquen a allò dels nens.

Carles Capdevila – 23/08/2013

Deixar que els teus fills s'equivoquin

Fa temps que mestres i estudiosos de com eduquem les criatures alerten del sobreproteccionisme. Se n'ha fet caricatura i tot, són els pares i mares que estan “massa preocupats”, els que comencen impedit que els nens es barallin al sorral i acaben fent-los els treballs a la biblioteca. Ja hi ha alguna generació educada d'aquesta manera, i els corresponents estudis psicològics per valorar-ne el resultat. Me n'ha arribat un a les mans, publicat a Austràlia i Nova Zelanda, titulat *Poden alguns pares fer massa pels seus fills?* M'ha interessat com remarquen la necessitat de deixar-los equivocar, de tenir petits fracassos, per millorar la seva autoestima i confiança, que s'obté quan te'n surts sol. Sembla d'un sentit comú elemental. Un fill amb uns pares hiperresponsables, que hi projecten la màxima ambició acadèmica i li acaben fent els deures, és carn de frustració definitiva per manca de frustració provisional. Entendre-ho és fàcil, però pel que sembla, aquí i a Nova Zelanda, aplicar-ho no és tan senzill. M'imagino pares sobreprotectors llegint això i apuntant-se a l'agenda la necessitat que el seu fill tingui un disgust com a aprenentatge per superar-lo. I no és això. Potser cal entendre-ho i actuar de forma més espontània. Sabem què no funciona, l'acomplexament, i també què funciona: la naturalitat, tenir les idees clares, la ironia, la seguretat. Deixar-los caure al parc si no els treus un ull de sobre, o deixar que suspenguin un examen si fas un control diari de com estudien requereix una fredor infreqüent. És més fàcil procurar tenir la distància (i la proximitat) adequada, anar-los transferint responsabilitats de debò, no monitoritzar cada moviment. Ser-hi a sobre, però no literalment.

Carles Capdevila – 20/02/2014

Educació, i, en cas de dubte, més educació

Jove, a l'atur i amb pocs estudis: el perfil de votant de Le Pen. Aquest era el títol d'una notícia de l'Ara.cat, la nit electoral, que es basava en uns gràfics de *Le Nouvel Observateur* molt explícits. La majoria de votants eren menors de 35 anys. Un de cada tres votants era aturat i la majoria només tenen estudis obligatoris. Hi ha moltes evidències que el poder adquisitiu i el nivell d'estudis és directament proporcional al grau d'implicació en la vida política més enllà del vot. Informar-te, participar, associar-se, protestar... tot l'activisme polític-social es concentra en la gent més preparada. Conclusió òbvia: la democràcia necessita per a la seva supervivència ciutadans ben educats. La meritocràcia i la justícia social i l'accés als estudis i als llocs de treball no només són moralment indiscutibles. Ho són des del punt de vista més pragmàtic. La recepta és educació i educació, i, en cas de dubte, més educació. Algú pot posar objeccions a la tesi dient que la majoria de culpables de les especulacions i les bombolles i el creixement de la desigualtat tenen estudis, o sigui que estudiar no ens fa millors persones. És una visió simplista. Si grates, la conclusió és la contrària. És per defensar-nos de la gent molt ben formada capaç de fomentar l'especulació o d'aprofitar les vísceres per guanyar vots amb discursos xenòfobs que cal tota una societat formada i informada. Si el banc de vots de Le Pen i companyia és la gent sense esperança ni estudis, la democràcia se n'ha de defensar a base de garantir l'esperança i els estudis.

Carles Capdevila – 29/05/2014

Carta (meva) als directors d'escola i instituts

Estimats directors d'escoles i instituts: disculpeu que us distregui en un dia tan especial, en què molts de vosaltres esteu atabalats, i se us acumulen les cartes, alguna d'elles ben desafortunada i desagradable, com la d'una delegada de govern que un bon dia va condecorar la Divisió Azul i ara us amenaça -a vosaltres, educadors- perquè no col·laboreu amb el dret dels ciutadans a participar en un procés democràtic.

En primer lloc us vull agrair, com a pare, la vostra feina diària educant els nostres fills en uns moments en què us heu d'adaptar a noves maneres d'ensenyar, en què els heu de preparar per treure el millor d'ells mateixos i alhora estimular-los perquè s'adaptin a un món en crisi i treballin per millorar-lo. Sé que no és fàcil, que ho feu en una època de canvis i de crisi econòmica, que heu de fer front a necessitats bàsiques d'alguns dels vostres alumnes i que no sempre rebeu el suport de la societat que necessiteu i mereixeu.

I en segon lloc us vull agrair, com a ciutadà, el vostre compromís voluntari amb aquest 9-N, per fer possible una cosa tan desitjable i imparable com que la gent pugui expressar-se lliurement, en la data marcada pel govern i amb una exquisidesa democràtica i cívica. Sap greu que, amb els reptes urgents que teniu, hàgiu de fer sobreesforços dominicals per un fet bàsic, elemental, per un dret tan essencial. Però alhora no hi ha res més educatiu i exemplar que mostrar els valors exercint-los, que defensar els drets des de l'acció. I no se m'acut espai més cívic per a la participació democràtica que els centres on es formen les noves generacions. El dilluns 10-N a les escoles i instituts s'hi respiraran encara aquests aires purs de l'exercici de la llibertat.

Carles Capdevila - 08/11/2014

Posem educació i cultura al mig: són la solució

“La gent de cultura hem de recuperar la confiança: som la solució”. Ho diu Toni Casares, director de la Sala Beckett, en l’entrevista a l’ *Ara Diumenge* en què reivindica col·locar la cultura al centre, precisament perquè està als antípodes del món tal com està organitzat, i el món necessita canviar amb urgència. A més de la seva visió del teatre en sentit ampli, com a espai de creació, de pensament, de debat, d’intercanvi d’idees, gairebé d’assaig permanent, Casares crida al desacomplexament de la cultura, sovint arraconada als laterals, i més que reclamar polítiques culturals, desitja que es culturitzi la política. El seu discurs em retorna i el trobo aplicable a altres col·lectius injustament i irresponsablement marginats, com el de l’educació en el lleure. L’educació que es fa als esplais i agrupaments i casals, la de voluntaris que cohesionen barris des d’aquesta escola de la vida i la convivència, ha de deixar d’estar menystinguda i arraconada, pidolant ajuts i superant traves administratives, perquè també és la solució. Aborda de manera directa i eficient realitats dures i garanteix la inclusió social. Va a contracorrent d’una societat desigual on creix la pobresa infantil, perquè rema en direcció cap a la meritocràcia, la igualtat entre persones de realitats diferents. Ensenya a gestionar el conflicte, no el defuig, el treballa, s’hi arremanga i el treu a passejar a la natura. I tot ho fa amb entusiasme i alegria, amb un somriure que desafia i desarma els que pretenen que el món no canviï. Pensament, educació i cultura són inversions i no poden ser acomplexades com a despesa. Una frase ho resumeix bé: “Si trobes que l’educació és cara, prova amb la ignorància”.

Carles Capdevila – 31/01/2015

Sovint oblidem la sort que tenim d'anar a escola

“Sovint oblidem la sort que tenim d'anar a escola. En algunes parts del món el camí a l'escola és una cursa d'obstacles, i l'aprenentatge és una conquesta. Cada matí, a vegades jugant-se la vida, criatures plenes de coratge emprenen el viatge cap al coneixement. Aquests escolars són els herois de les seves pròpies històries, històries reals”.

Així comença *Camí a l'escola*, un documental que si encara no heu vist heu de veure amb els vostres fills. Jo mirava amb un ull les imatges, precioses, tendres, dures a vegades, i amb l'altre observava els ulls del meu fill de 12 anys, l'edat d'alguns dels protagonistes, que caminen quilòmetres i esquiven elefants o girafes o empenyen la cadira de rodes rudimentària del germà per poder arribar a classe. I sabeu què? Quan vam acabar de veure-ho, i al meu fill li semblava tot tan llunyà, tan exòtic, vaig recordar que el meu pare també havia de caminar per anar a estudiar, i el meu avi encara més. I li vam telefonar. L'avi feia 8 quilòmetres al matí i 8 a la tarda, de Collsuspina a Centelles, per anar als *hermanus*. Mon pare en feia 5 d'anada i 5 de tornada, des de la casa de pagès on els cuidaven perquè la seva mare estava malalta fins als escolapis de Moià. L'avi va estudiar fins als 12. Al pare el dia que en feia 13 li van dir que ja tocava canviar de llapis, posar-se'l a l'orella i treballar a la fusteria: pocs dies després ja feia la primera caixa de morts, encàrrec que incloïa la feina de posar-lo dins de la caixa. La meva infantesa era plena d'històries d'aquestes. Sempre he tingut present la sort immensa de poder estudiar. Però tristament m'havia oblidat de compartir-ho, i gràcies a aquesta pel·lícula deliciosa ja ho he fet.

Carles Capdevila – 08/03/2015

Carta d'agraïment als bons mestres artesans

Estimades i estimats mestres:

Gràcies per la vostra vocació artesana, la de fer les coses ben fetes pel gust de fer-les ben fetes. Per entendre que la vostra feina no acaba quan ho heu explicat, sinó quan ho han entès.

Per la il·lusió amb què enceteu el curs, dient com diem tots que fa mandra, però sentint íntimament les ganes de començar.

Per l'esforç que feu per treure el màxim de cada alumne, confiar-hi i reforçar-los l'autoestima.

Pels extres que heu de fer pendants dels que tenen dificultats a casa, sabent que en una societat meritocràtica això no ha de perjudicar la igualtat d'oportunitats a l'escola. Pel sentit de l'humor, que us permet combinar el repte més transcendent de la humanitat - educar les criatures- amb els somriures que ho fan tot més fàcil.

Per entendre que el món connectat no és res que ens hagi de fer por, si ho fem servir com a palanca per augmentar la motivació.

Per tenir clar que en el món connectat també s'ha de saber desconnectar.

Per la paciència que teniu amb els pares. Per l'estima que teniu pels nostres fills.

Per no desanimar-vos per més motius que tingueu, sabent que la vostra missió és massa important per permetre-us el luxe d'abaixar la guàrdia.

Per tot el que heu preparat i pensat perquè aquest any us surti encara millor que l'anterior.

Per no tenir por d'innovar. Per compartir experiències amb altres mestres, per formar-vos i assumir que heu de formar aprenents permanents, que avui a les aules s'hi va a aprendre a aprendre.

Carles Capdevila – 13/09/2015

'Keep calm' & llegeix Jaume Funes

Jaume Funes va aparèixer a la meua vida abans que els meus fills es fessin adolescents, i mai no li agrairé prou la seva mirada. Em va atraure i seduir conèixer un expert que després de dècades treballant amb nois i noies, i en molts casos en situacions complexes, els entengués, estimés i defensés com fa. La seva veu és imprescindible per contrastar un clima pessimista de manuals alarmistes que ens venen el moment de creixement dels nostres fills com un drama i espanten i acomplexen, en lloc de donar-nos eines i moral.

La seva mirada és positiva i aborda de cara tots els maldecaps clàssics: sexe, violència, alcohol, drogues...

El podeu llegir els dissabtes al *Criatures*, amb els seus “exploradors reprimits”, que és com bateja els joves amb ganes de créixer i arriscar, i ara ha condensat i ordenat les seves reflexions al llibre *Educar adolescents... sense perdre la calma* (Eumo). No és el mètode Funes, no és cap manual. És molt més ambiciós que qui es conforma a donar-nos receptes. Ell ens convida a pensar -abans i després- sobre la relació amb els adolescents de casa. Inspira en lloc d'alliçonar. I combina les ganes d'entendre'ls amb la necessitat de ser exigents amb ells però alhora autocrítics amb l'oferta que els dona la societat, l'institut i la família.

La seva mirada és positiva, i precisament per això aborda de cara tots els maldecaps clàssics: sexe, violència, alcohol, drogues... Això sí, amb una posició neutral, realista i oberta.

La gran dèria del Funes és la que hauríem de tenir tots: la llibertat. Per això s'esplaia parlant d'ètica i de projectes vitals i de la necessitat d'estimular el seu pensament crític propi. Procura fugir de les etiquetes fàcils de trobar-los passotes o dropes i bateja els seus herois quotidians com a persones “encantadorament insuportables” amb les quals cal buscar una “entesa raonable”. Després de llegir-lo allà on hi vèieu fosc hi acabareu veient llum, ni que sigui la del final d'un túnel que se'ns fa llarg però que és una etapa que mereix ser viscuda amb entusiasme, temps, paciència i moltes ganes de conjugar els cinc verbs que ell ens recomana: mirar, veure, observar, escoltar i preguntar.

Carles Capdevila -25/11/2016

Ens costa estar contents

Els que s'agafen l'aqüeducte de nou dies de festa estan preocupats pels embussos, pels retards dels vols, per si hi haurà neu a les pistes, per si l'hotel els agradarà, per si hauran encertat el destí.

Els que s'agafen el superpont de sis dies envegen els que el tenen sencer. Mira que haver de tallar el pla per tornar a treballar divendres, què li costava al seu cap deixar-li agafar un dia dels de lliure disponibilitat, si total anirà allà i no sabrà què fer, serà l'únic, ¿qui coi vols que treballi el dia 9 de desembre?

Els que s'agafen un pontet de quatre dies, per davant o per darrere, pateixen perquè els donarà molt poc de si, sembla molt i s'acaba de seguida, i a més se senten passerells per haver badat i permès que algun company més previsor se'ls avancés com sempre, o perquè un cop més els caps ho han distribuït malament.

Els que només tenen com a festius el 6 i el 8 vol dir que són els últims micos de la feina, i troben que serà una setmana perduda i ben tonta, un dia treballa i l'altre no, així ni agafes ritme de treball ni pots desconnectar.

Els que hauran de fer les guàrdies dels festius i viuran una setmana normal lamenten que els càrrecs intermedis sempre s'escaquegin. Els que voldrien treballar el dia 6 com a protesta troben ridícul que se'ls posi tantes traves polítiques al seu gest simbòlic. Els indignats amb els que volen treballar el dia 6 lamenten el poc respecte per la Constitució que mostren alguns. Els aturats que tindran feines esporàdiques aquesta setmana són conscients que es menjaran els dies que no vol ningú i els cobraran ben malament. Els aturats que no han trobat ni algunes tristes substitucions en la setmana amb més festius entenen que la seva negra situació va per llarg. I tots ja pensen en la mala sort que Nadal i l'1 de gener cauen en diumenge.

Carles Capdevila – 02/12/2016

Escoltar els nens perquè els necessitem

És una sort conversar amb Francesco Tonucci sobre els drets dels nens, i de com fer una ciutat millor per a ells. La societat té una part cínica que fa caricatura de persones que defensen la canalla, per això *infantil* és fa servir sovint com a desqualificatiu. Tonucci és un revolucionari. Reclama el dret dels nens a jugar lliurement, i adverteix que la frase és redundant perquè sense llibertat no hi ha joc (cosa que han oblidat els ajuntaments que pengen cartells de “Prohibit jugar” als parcs infantils). Defensa que hi hagi consells d’infants i que se’ls escolti, però per fer-los cas. I no des d’una falsa generositat, perquè queda bé, triant els que diguin coses gracioses per continuar com sempre, sinó des de la convicció que necessitem la seva llibertat, la seva imaginació, la seva valentia. Els mitjans, sobretot la tele, tendim a disfressar els nens d’adults, fer-los cuinar o imitar cantants famosos, i seleccionar els que diuen el que volem sentir, el que considerem oficialment “enginy infantil”. La seva proposta és més profunda. Busca la mirada que no estigui corrompuda pel que esperem d’ells. Diu Tonucci que un nen italià va demanar a l’alcalde de Roma que li donés permís per poder anar sol per la ciutat. L’home li va dir que això només ho podien fer els pares. El nen va respondre: “És que els pares diuen que no m’ho poden permetre perquè la ciutat no és segura”. Per això li estava dient a l’alcalde una cosa lògica, però que als adults no se’ns acut. Lluny de resignar-se, exigia que fessin la ciutat segura perquè ell pogués anar sol pel carrer. Aquesta és la revolució pendent: les ciutats són segures quan els nens hi poden campar lliurement. La majoria d’accidents infantils són a casa o al cotxe, els dos llocs on ens sembla que els protegim. Una ciutat on els nens i els vianants són prioritats és la ciutat de les persones, i tots hi sortim guanyant.

Carles Capdevila – 15/12/2016

S'educa al costat, no a sobre

En diem pares helicòpter i la metàfora no pot ser més encertada. Retrata els pares i mares d'avui obsessionats per una idea impossible: ser perfectes i tenir fills perfectes. Com que l'objectiu té tant d'ambicions com de quimera, el mètode acaba sent equivocat i contradictori. Ens convertim en helicòpters que sobrevolem tota la seva activitat, de manera que maregem les criatures, els fem ombra, els impedim equivocar-se, no els deixem volar sols.

Una de les claus a la vida, i per tant a l'educació, és trobar la distància exacta. Que mai no és la mateixa, va evolucionant. La distància de nosaltres mateixos, per no patir atacs de transcendència, i sobretot la distància dels nostres fills. Cal estar-hi al costat, no a sobre. Al costat en tots els sentits, des de l'amor incondicional, però també des del criteri. Els acompanyem mentre creixen. I els deixem caure. I els ajudem a aixecar-se, però conscients que cap nen ha après a anar en bici sense haver-se pelat el genoll algun dia.

Per saber si ens estem convertint en helicòpters, un bon test és comprovar quin ús fem dels verbs, com els conjuguem. La primera persona del plural ens delata. Si som pares que tenim deures, tenim exàmens, aprovem o suspenem, guanyem partits de futbol o fem treballs de recerca, ens projectem tant i identifiquem tant amb ells que a més de fregar el ridícul bloquegem la principal missió que tenim: ajudar-los a espavilar-se.

Molta canalla d'avui viu sotmesa a horaris llargs, tot regulat, sempre amb adults que són mestres o monitors, fent activitats oficialment pedagògiques, i tot amb instruccions concretes, sense llibertat.

Educar és acompanyar, sí. Però permetent que s'avorreixin, que inventin, que cometin errors, que en paguin les conseqüències. Deixant l'helicòpter a l'heliport per sempre i disposats a viure l'experiència més apassionant i contradictòria, que requereix adults segurs, alegres, amb convicció i determinació i espontaneïtat. I amb prou sentit de l'humor per riure dels nostres fracassos, amb l'esperança que siguin provisionals.

Carles Capdevila – 30/12/2016

Què vol dir ser professional

Hi ha un acudit de *The New Yorker* que circula molt. Un viatger s'aixeca a mig vol i diu a la resta: "Aquests pilots presumits han perdut el contacte amb els passatgers normals com nosaltres. Qui pensa que jo hauria de pilotar l'avió?" I tothom aixeca la mà. És una sàtira demolidora dedicada a Trump i als discursos en contra "dels professionals", de les elits, i a favor d'una renovació encapçalada per "la gent". L'exemple és prou indicat per fer-nos preferir els ben preparats per sobre dels aficionats. I alhora em sembla discutible, perquè la política no és una disciplina especialitzada com l'aviació, i perquè en la part que ho és no sempre tria els professionals, com demostra Trillo sent l'ambaixador espanyol a la Gran Bretanya sense saber anglès.

Estic a favor dels professionals, però cal revisar la definició. Quan he defensat una medicina més humana i que comuniqui millor, sempre surt el que diu "jo vull que m'operin bé, no que em diguin el que vull sentir". Jo també vull que m'operin bé, però el benestar emocional del pacient és també part de la feina del metge.

Entenc el mandat de la política i la gestió pública com l'art de buscar la igualtat i la justícia, com la valentia per plantar cara als interessos privats dels poders econòmics per estar al servei de tothom, com l'ambició per arreglar el món. I massa vegades hi ha hagut gestors corruptes, polítics més preocupats per la cadira que per la igualtat de tots i governants còmplices dels poders financers pensant en la porta giratòria. A vegades portar massa hores de vol és contraproduent. El presumpte professional que ho és perquè no sap fer res més, que hi és massa anys i no exerceix l'encàrrec, pot ser part de l'elit, però no és en realitat un professional. És un pilot suïcida amb un paracaigudes reservat per salvar-se ell a l'últim moment.

Carles Capdevila – 07/01/2017

L'educació com a companyia incondicional

He tornat a veure, acompanyat de Jaume Cella i d'un fòrum de docents i famílies a Saragossa, la gran pel·lícula dels germans Dardenne *El nen de la bicicleta*. Moltes cintes no aguanten repeticions, aquesta millora quan repeteixes perquè permet fixar-te en nous detalls. Cella la considera una obra molt adequada per entendre què ha de fer un mestre, tot i que no hi surt cap mestre. L'educadora és la Samantha, un personatge extraordinari, una perruquera que topa casualment amb en Cyril, un nen ingressat en un centre d'acollida però que lluita per recuperar son pare. I ella assumeix, sense que ens expliquem per què, ni ho sapiga respondre ella quan l'hi pregunten, que n'ha de tenir cura amb totes les conseqüències.

És una pel·lícula que mostra de manera exemplar l'ètica individual i la resiliència. L'educació com a art d'establir relacions i mostrar un amor incondicional. La Samantha no li fa xantatges emocionals ni gaires sermons. Té criteri, ensenya amb l'exemple, educa el nen en la necessitat d'assumir les conseqüències del que fa, però sobretot demostra que el que solem etiquetar com a "nen problemàtic" és algú que exterioritza que efectivament té problemes i necessita comprensió i solucions. Hi ha un miracle que passa a la vida real i que aquesta ficció mostra de manera sublim: quan algú que es pot ficar o s'ha ficat en embolics té una oferta millor, algú que l'estima i li ofereix un projecte de vida, se'n pot sortir molt més que si se'l tracta des de la desconfiança, la vigilància i les etiquetes de fracassat o de perdedor.

La Samantha parla poc però sempre hi és. Transmet confiança des de l'acció: confiant-hi. Sense ànim de fer cap espòiler perquè recomano veure-la i comentar-la a casa o a l'escola, sí que aviso els que no l'heu vist que és una història dura, com la vida, i esperançada. Com la vida.

Carles Capdevila – 15/01/2017

Diguem-nos coses boniques

Quan parlo en algunes xerrades de “viure amb humor”, no vull dir que riguem tot el dia. Ni es pot ni cal. Tenir humor vol dir tenir moral, i tenir moral vol dir tenir valors. Estar d’humor vol dir tenir una bona disposició, ser positiu. Si a sobre la ironia ens acompanya, trobarem complicitats i somriures o rialles que ens ajudin a superar mals moments.

En temps difícils, i els actuals ho són, l’actitud marca la diferència. I aquesta s’alimenta de l’autoestima, que no deixa de ser el balanç de com estem amb nosaltres mateixos quan passem comptes. Tendim a carregar o descarregar l’autoestima en funció del que diuen o pensen de nosaltres. Aquest carregador sembla fàcil i és enganyós, perquè donem massa pes a la valoració de l’altre, que sempre serà apressada o s’expressarà en *likes* superficials a les xarxes. En una societat competitiva costa trobar elogis personalitzats i de veritat, tots anem prou enfeïnats.

Fa temps que penso que el més important, el més decisiu, el més transformador, és el que ens diem a nosaltres mateixos. De la mateixa manera que si ens agradem al mirall aquell dia sortirem amb més ànims al carrer, és bo treballar un altre mirall, l’interior, i no demanar-li qui és més bonic, sinó dir-nos coses boniques. No es tracta d’ensabonar-nos ni d’enganyar-nos, que tractant-se de nosaltres mateixos no colaria. L’exercici és més seriós. Cada dia de la nostra vida té dues versions, la cara A i la cara B. I com que està de moda la queixa, i pensar que els altres tenen més sort i mai rebem el que ens mereixem, solem ficar-nos al llit carregats de retrets contra el món. Si hi penses bé i ho treballes, cada dia t’ha dut coses bones, aprenentatges enriquidors. I si els vas recordant, si construeixes un relat cert sobre la part positiva del que et va passar ahir, sortiràs a afrontar l’avui amb més ganes.

Carles Capdevila – 27/05/2017

Carles Capdevila: “Em diverteix acostar-me a la vida, i l’educació és el més semblant a la vida que hi ha”

(Aquesta és una conversa amb Carles Capdevila que va tenir lloc el 26 de febrer del 2016. La vam publicar a la revista en paper ‘Ed – La Revista d’El Diari de l’Educació’. En motiu de la seva mort, la publiquem en digital per qui la vulgui llegir sencera).

A Carles Capdevila (Hostalets de Balenyà, 1965) l’aturen cada dia dos o tres mestres per agrair-li que, des de la seva posició de director del diari Ara, hagi fet un forat en l’agenda mediàtica als mestres. Quan per a la majoria de diaris l’educació es resumia en els resultats de PISA i les vagues dels mestres, Capdevila va optar per donar profunditat i caràcter constructiu al debat educatiu. Ara que un càncer l’ha apartat de la rutina del diari, es dedica a omplir teatres i escoles amb un monòleg sobre la paternitat, que aporta bones dosis d’humor a un fet, el de tenir fills, a vegades carregat d’excessiva transcendència. A la tardor l’espera una gira per llatinoamèrica amb auditoris de milers de persones.

Per què vas apostar perquè un diari generalista com l’Ara tingués un marcat caràcter educatiu?

Venia de fer el programa Eduqueu les criatures, a Catalunya Ràdio, i quan em van proposar de dirigir l’Ara ja en la primera reunió els vaig dir que faríem un suplement de criatures i no de motor, que ja n’hi ha prou i tots els cotxes són iguals. Jo ja feia anys que estava vinculat a aquest món. Vam ser pares per primer cop el 1995, i el programa Criatura i companyia era com una teràpia per a mi. Des del 2000 fins ara he anat fent xerrades primer per a escoles bressol, perquè era el que coneixia, després primària, i finalment sobre adolescents. És molt important parlar d’educació en positiu i amb normalitat. Si no només parlem de vagues de mestres, de PISA, del TDA, del bullying... Els mitjans tendim a parlar dels extrems i és un error: hem de posar més el focus en la vida i menys en les notícies, que cada cop ens esgoten més. M’engulleix que l’Ara sigui el diari de l’educació.

No és habitual que un director de diari dediqui articles als grups de pares de WhatsApp i no a la darrera votació del Parlament.

Al principi la gent s’estranyava. “Per què parles de nens i no de política o d’economia?”, em deien. Però jo en faig militància. Perquè sóc una persona que va amb metro, al mercat, tinc quatre fills... No escric per al president de La Caixa o del Govern, sinó per als lectors. En aquest context s’entén el suplement Criatures i les ganes de ser un diari ben educat i educador, sensible a mestres,

educadors socials, monitors... A vegades em titllen de cursi o benintencionat, doncs perfecte. Em diverteix acostar-me a la vida, i l'educació és el més semblant a la vida que hi ha. Planyo els mestres i educadors, perquè a mi sempre quan he anat pel carrer la gent em preguntava: "Com va el programet...?" "Què et passa amb això dels nens...?" Sempre aquest menyspreu, i en canvi seccions com economia, o motor, tenen més prestigi! Aquesta mirada tan condescendent m'ofèn. Però si l'educació ens afecta i ens interpel·la a tots!

L'escriptor i analista d'educació Kevin Carey creu que els mitjans no ens fixem en l'educació perquè és un procés que no conté grans històries, sinó que en general és lineal, avorrida...

Hi ha aquesta sensació. És que clar, parlar, per exemple, de polls... Però és que els polls són un drama! Si no en podem parlar pleguem! Causa divorcis! És una angoixa total! Es pot i s'ha de parlar d'això als mitjans. No és una gran història, però interpel·la la gent. Com els meus articles o els monòlegs. És cert que no té èpica, ni transcendència, per això només parlem d'educació quan hi ha bullying, abusos... Però hem d'aprendre a donar eines, ajudar, fer servei. Hem d'ajudar els pares. Això no té èpica però sí que té connexió absoluta amb tothom.

Els mestres t'agraeixen el cas que els has fet?

Sí, i em sap greu, perquè penso: "Si que deuen estar malament..." És fort que no ens recordem d'ells. Els hem d'estar agraïts. Jo vaig decidir perfeccionar el meu francès quan tothom estudiava anglès perquè una mestra em va enamorar de la llengua, i vaig estudiar filosofia pel mateix. Jo sóc molt exigent amb ells, sobre com han de canviar, deixar de ser conservadors... Però abans se'ls ha de donar suport. Que fan la feina més important del món amb diferència!

Quan vas començar a parlar de criatures i de mestres, què et vas trobar?

Ara fa 15 anys que faig d'intrús com a periodista i pare, i al principi pensava que no seria ben rebut, però al contrari. Tot el suport. No podem parlar només de les vacances dels mestres, la vaga dels mestres, els sous dels mestres, també hem de parlar de la il·lusió, la vocació i la passió dels mestres, perquè això és el que els fa enfrontar-se a la seva feina malgrat les retallades o tot i tenir 27 nens a classe. Amb els mestres tenim un agraïment recíproc que ara ja s'ha convertit en una història d'amor maca... Treballo amb ells, els faig formació... La meua veu de pare autocític però exigent va ser una veu nova.

Ja només falta que et posin al davant d'una classe!

En els propers anys he decidit dedicar-me a l'educació. Ara estic amb un projecte sobre el terreny, tot i que encara no està tancat: treballar l'actualitat amb xavals d'instituts. Una mena de voluntariat per veure què puc aportar i aprendre sobre com entendre i arreglar el món amb els joves. Em preocupa molt la pobresa infantil i les desigualtats creixents. M'angoixen perquè les trobo molt injustes. Perquè jo puc triar extraescolars pels meus fills, o enviar-los a l'estranger, però molta gent no té ni uns mínims garantits. Quan sents que l'Administració diu que garantirà un àpat per a cada nen... Però si un nen en necessita quatre! No es pot anar a l'escola sense esmorzar! Un país meritocràtic és aquell on l'educació funciona. Hem d'aconseguir que Barcelona i Catalunya siguin la ciutat i el país de les persones, i això vol dir tenir cura d'entrada dels infants i de la gent gran. M'interessa molt el concepte nord-americà de les community schools, escoles que són el centre de la vida social. Com que els nens no es vacunen, posem una infermera a l'escola, com que els seus pares no tenen feina, posem els serveis socials a l'escola. Ara mateix tenim esplais que busquen local i no poden obrir-los l'escola perquè l'alarma és responsabilitat d'un altre departament. Algú ha de deixar de fragmentar el món! I una forma d'endregar-lo és que les escoles siguin el centre.

Parlaves d'obrir les escoles a l'entorn. Potser és la forma de prestigiar també la professió docent. Un estudi de la Fundació Varkey Gems evidenciava que Espanya és dels països on els ciutadans valoren més malament el sistema educatiu però més bé els mestres dels seus fills.

Passa molt. Per això són importants també les entrevistes de les famílies amb els tutors. Sempre ho dic als mestres: "Si sabéssiu tot el que hi ha en joc en aquestes entrevistes...". Et permet tenir un soci, establir confiança. Com diu en Jaume Cela, en la primera reunió el mestre ha de demostrar als pares que coneix el seu fill, que se l'estima i que està disposat a jugar-se la vida per ell. Però si comencem renyant-lo malament, perquè els pares tenim la pell molt fina. La complicitat neix quan et coneixes i entens que educar és una feina que pares i mestres fem a mitges. Estimar és un verb que en les meves entrevistes surt bastant. És un secret senzill: estima el que fas i estima els alumnes. És essencial.

Els mestres s'han d'estimar més el seu ofici?

És que si no és molt complicat! L'amor i l'estima pel que fem ens converteix en artesans. És un concepte de Richard Sennett, que diu que hem de tornar a reivindicar que metges, mestres, periodistes, hem de fer d'artesans: fer les coses ben fetes pel gust de fer-les bé. El meu pare, que era fuster, acabava una cadira quan l'acabava. El mestre artesà és el que quan un nen té un problema ell s'extralimita. La Pilar Ugidos, de l'escola Miquel Bleach, estava fa dies buscant

feina per una mare, perquè el nen era brillant però no anava gaire a classe i a casa tenien problemes. L'artesà dorm bé, que no és poc en una societat en què la gent emmalalteix a la feina, fa tasques que no existeixen, Excels que no porten enlloc... En aquest sentit reivindico l'esperit del concepte amateur: estimar allò que fas. Per això sóc exigent, per això demano als mestres que exerceixin amb passió, que creguin en els seus alumnes, que s'extralimitin si és necessari. Jo no els deixo desanimar-se, em sap greu, però no. "Sé que teniu molta feina, i 27 alumnes a classe... Però no us podeu permetre estar desanimats", els dic. Hem d'exigir coses als mestres, però abans donar-los suport.

Més autonomia, però més rendiment de comptes.

Quan a un mestre li dius que confies en ell passa a ser més responsable. Quan vaig presentar el llibre Educar millor els mestres sortien entusiasmats, perquè vam estar dues hores parlant de com de bonic és ser mestre. Tenien ganes que fos dilluns! Però, si només fem el relat del drama i dels problemes, ens ho acabem creient. Els mestres tenen dret a protestar i a demanar més inversió, però a l'aula s'han de convertir en artesans que creuen que poden treure el millor de cadascú.

Portes anys passejant-te per les escoles. Tens la sensació que cada cop hi ha més escoles que han decidit renovar els seus fonaments?

Sí. L'escola ha de canviar molt. S'assembla massa a la meva, i jo ja tinc 50 anys. Llavors el mestre era el més savi perquè no hi havia gaires llibres. Ara molts pares estan més formats que els docents. Els meus fills als 10 anys ja havien anat a París, Àmsterdam, Nova York. Ja no els podem impressionar fàcilment en una classe de geografia. Hem d'ensenyar a viure en un món connectat, trobar la forma de motivar-los, i amb això no vull dir fer-ho tan sols més divertit, sinó també exigent. Mantenir 25 nens en una cadira davant una pissarra comença a ser massa estrany. Aquest model va néixer per agafar analfabets del món rural, disciplinar-los i donar-los un mínim de cultura per entrar a treballar a la fàbrica. Però ara venim d'un món més culte i sabem que haurem de ser aprenents permanents. En els pròxims 10 anys veurem canviar molt l'escola, però necessitem lideratge, que els mestres s'ho creguin. I també han de canviar les famílies. Algunes escoles m'han convidat per convèncer els pares que els canvis que estan fent són positius, que, si avui han anat al mercat i després han fet un debat obert en comptes de seure a estudiar mates, no passa res. Els pares critiquem l'escola actual, però, si fa canvis, també. Pares i mestres hem de canviar ja!

Pau Rodríguez - 02/06/2017

El llegat del periodista Carles Capdevila

El desembre del 2010 es va imprimir el primer suplement 'Criatures' del diari ARA, però el periodista ja havia dirigit el programa de ràdio 'Eduqueu les criatures', que va portar també a TV3 amb el nom 'Qui els va parir', i havia escrit el llibre 'Criatura i companyia' (La Campana).

"T'ha agafat fort amb l'educació, eh, Carles!" Aquesta és la frase que el periodista Carles Capdevila va començar a sentir quan va començar el 9 de setembre del 2006 el programa *Eduqueu les criatures* a Catalunya Ràdio. La frase la ressaltó, la remarco, la subratllo i l'analitzo. **Li deien que parlava massa de les criatures, dels seus fills. Li** venien a preguntar per què li interessava tant el tema. I, tot plegat, amb un deix com de considerar l'educació poca cosa. Ell, que de filòsof en tenia una estona llarga perquè s'hi havia format, els feia una resposta sospesada: "Esclar que m'ha agafat fort, tinc tres fills, ja cal que m'hi posi". Quan vam acabar el programa, quatre anys més tard, el Carles tenia un fill més i havia aconseguit crear una tribu de famílies que l'escoltaven amb entusiasme cada diumenge al matí, de 9 a 10 h.

El Capdevila havia demostrat que l'educació li interessava com a estudi d'investigació periodística en el llibre *Criatura i companyia* (La Campana). I el tema el va dignificar, el va posar a l'altura del periodisme polític, social, econòmic, cultural, de la informació del temps, del trànsit. Per què parlar sobre l'escola, els mestres, els infants, els monitors i la formació en el lleure hauria de ser inferior als altres temes de què parlen els periodistes? A ulls d'avui, el 2020, potser ens sembla una barbaritat (i tant de bo sigui així) pensar en temes de primera i d'altres de segona, però el 2010, i encara més el 2006, no era així. D'una banda, hi havia els periodistes que s'encarregaven dels temes importants; de l'altra, venien els que feien "allò de les criatures". Potser amb aquesta classificació demostraven el que la societat ha acostumat a considerar els infants, que molesten, que no poden anar als restaurants, que s'han de quedar a casa, que fan soroll. Uí sí, quina nosa! Els adults no molesten, no fan soroll i se saben comportar molt bé als restaurants.

El periodista Carles Capdevila, amb el seu humor, trufat de fets comuns i quotidians, va portar els infants al primer pla de l'actualitat. Era tan important parlar dels grans polítics que ens havien de salvar el món com dels infants que tenien un futur per salvar-

lo de veritat. Aquest és el gran gran llegat del Capdevila. I ho va fer ell solet, **un home que parlava pels descosits dels seus quatre fills**; un home a qui li encantava recrear-se en les extraescolars de l'un i de l'altre i de l'altra i que havia arribat a fer tronxar de riure els oients dels programes de l' *Eduqueu* en directe quan explicava que ell, per portar els fills a la llar d'infants, no comprava les tovallolletes més cares del mercat, perquè ves a saber qui les faria servir. Per a la llar d'infants les més econòmiques, per a casa les cares. Dit així sembla discriminatori, però ell ho deia per recrear un pensament comú en què molts se sentien reflectits, perquè, si no, no s'entén els riures desenfrenats que desencadenava.

EL CAMÍ A SEGUIR

Una altra anècdota que explicava en els programes, i que també era molt aplaudida, era el debat personal que mantenia amb la cel·lulosa. “Vaig al súper amb la llista de la compra i davant dels bolquers i les compreses mantinc un debat intern. En una mà em poso els bolquers, i els dic: «Marxeu aviat de casa, espero no haver-vos de comprar més». A l'altra mà em poso les compreses per a la filla, i els dic: «Vosaltres veniu sempre a casa, no hi falteu mai, sigueu rigoroses i puntuals cada mes»”.

Carles Capdevila va decidir donar visibilitat a la informació sobre educació i criança creant l'AraCriatures

El juliol del 2010 va acabar l' *Eduqueu*, després d'haver arribat a pensar en combinar la feina a la ràdio amb la direcció del diari ARA. Va pensar, amb bon criteri, que el diari li comportaria molta feina i per això va posar fi a l'etapa de la ràdio. Ara bé, l'educació la portaria en forma de suplement a l'ARA. Cada dissabte hi dirigiria un suplement sencer sobre educació.

Els primers temes que vam buscar per al primer número (el dissabte 4 de desembre del 2010) van tenir la seva empremta personal. De tema de portada, la petita Ada, la filla de Fanny Fontanet Briansó, va ser (i és) un exemple de lluita per la vida, que és la que es comparteix amb els fills. **Als fills els hem d'educar, i ens ha d'importar molt fer-ho, perquè ells faran que en un futur visquem en una societat més justa.** Però serà

així si els eduquem. Perquè l'educació és molt important. Tant com els altres temes de la vida. Ara tots hi coincidim, en aquesta idea, oi? Gràcies, Capde.

Trinitat Gilbert Martínez – 19/12/2020